

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXVIII/395/26
Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 30 marca 2026 r.

MAŁOPOLSKA

**Raport z wykonania w 2025 roku
Małopolskiego Programu Profilaktyki
i Przeciwdziałania Uzależnieniom,
w tym uzależnieniom behawioralnym
na lata 2022-2026**

Departament Zdrowia
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Kraków, marzec 2026

Tytuł: Raport z wykonania w 2025 roku Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026

Przy publikowaniu treści zawartych w niniejszym opracowaniu prosimy o podawanie źródła danych

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków, tel. +48 12 63 03 202, fax. +48 12 630 35 24, <http://www.malopolska.pl/>

Departament Zdrowia,

ul. Raclawicka 56, e-mail: sekretariat.dz@umwm.malopolska.pl

Spis treści

1. WPROWADZENIE	4
2. ZADANIA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA	5
3. EPIDEMIOLOGIA UZALEŻNIEŃ W MAŁOPOLSCE	6
3.1 Rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych	6
3.1.1 Używanie substancji psychoaktywnych	7
3.2 Zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi	14
3.3 Choroby zakaźne związane z używaniem narkotyków	15
3.4 Dostępność napojów alkoholowych i substancji psychoaktywnych	19
3.5 Przystępczość związana z narkotykami oraz przestępstwa popełnianie pod wpływem alkoholu w Małopolsce	21
3.5.1 Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	21
3.5.2 Udział nietrzeźwych w popełnianych przestępstwach w Małopolsce	23
3.6 Leczeni w województwie małopolskim	26
3.7 Zasoby instytucjonalne oraz kontraktowanie świadczeń w obszarze uzależnień	32
3.8 Sytuacja życiowa osób z problemem uzależnień w województwie małopolskim.....	39
4. FINANSOWANIE PROGRAMU	45
4.1 Środki finansowe przeznaczone przez samorządy gminne w województwie małopolskim na przeciwdziałanie uzależnieniom	45
4.2 Zadania finansowane ze środków budżetu województwa małopolskiego	47
5. DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W RAMACH REALIZACJI MAŁOPOLSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM, W TYM UZALEŻNIENIOM BEHAVIORALNYM NA LATA 2022-2026	49
5.1 Cel operacyjny 1 – Wspieranie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze problematyki związanej z uzależnieniami	49
5.2 Cel operacyjny 2 – Rozwój systemu pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom	64
5.3 Cel operacyjny 3 – Rozwój oraz wzmacnianie współpracy z instytucjami i osobami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz monitorowanie sytuacji epidemiologicznej dotyczącej uzależnień.....	73
6. EFEKTY DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM	79
7. REKOMENDACJE	81
ZAŁĄCZNIKI:	86
Załącznik nr 1 Zrealizowane wskaźniki w 2025 roku w ramach Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026.	86
Załącznik nr 2 Zasoby instytucjonalne w województwie małopolskim w 2025 roku w zakresie leczenia uzależnień.	92

1. Wprowadzenie

Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 (MPPiPU) został opracowany w oparciu o zapisy ustawowe określające zadania samorządu województwa w zakresie zapobiegania uzależnieniom zawarte w ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Program uwzględnia również wytyczne Narodowego Programu Zdrowia (NPZ) na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642), przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r., w zakresie określonym w celu operacyjnym nr 2 – Profilaktyka uzależnień.

Niniejszy Raport przedstawia działania podejmowane w 2025 roku przez instytucje wskazane w Programie, jako jego realizatorzy: Samorząd Województwa, jednostki samorządu gminnego oraz powiatowego, Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie, Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie, placówki leczenia uzależnień oraz organizacje pozarządowe.

Wszystkie wymienione w Raporcie działania wpisują się w cele oraz zadania Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026.

Przedstawione w dokumencie dane statystyczne i epidemiologiczne zostały opracowane na podstawie danych pozyskanych z:

- Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU)
- Sprawozdania Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego,
- Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Krakowie (WOTUW),
- Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (MUW),
- Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie (KWP),
- Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (MOW NFZ),
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie (WSSE),
- Małopolskich Ośrodków Ruchu Drogowego (MORD)
- Głównego Urzędu Statystycznego,
- Placówek leczenia uzależnień,
- Organizacji pozarządowych.

W raporcie przedstawiono analizę danych statystycznych oraz informacje dotyczące zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami zrealizowanych w 2025 roku. Zawarte w dokumencie informacje mogą stanowić podstawę do opracowania kompleksowych programów profilaktycznych oraz edukacyjnych, mających na celu ograniczenie negatywnych skutków uzależnień, ponieważ przedstawiają wymiar problemu używania substancji psychoaktywnych w kontekście czynów popełnionych przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz wydatków poniesionych na realizację świadczeń zdrowotnych w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień. Ponadto, dokument analizuje również zdrowotne i społeczne konsekwencje związane z problematyką uzależnień, ukazując potrzebę podjęcia skutecznych działań prewencyjnych i interwencyjnych w tej dziedzinie. Część Raportu zawierająca informację o zrealizowanych w 2025 roku działaniach z obszaru przeciwdziałania uzależnieniom, ukazuje zaangażowanie różnych podmiotów w kompleksową profilaktykę na różnych poziomach (uniwersalną, selektywną, wskazującą). Podsumowanie omawianych zagadnień oraz wynikające z nich rekomendacje

stanowią istotny element raportu. Ponadto, dokument zawiera zestawienie placówek oferujących wsparcie osobom z problemem uzależnień w województwie małopolskim.

Dane statystyczne i epidemiologiczne zawarte w przedkładanym raporcie, zbierane są zgodnie z ustawą o statystyce publicznej. Upoważnione instytucje, po opracowaniu dostępnego zakresu danych, udostępniają je zazwyczaj dopiero w drugiej połowie roku, następującego po roku sprawozdawczym. Z uwagi na to niektóre dane przedstawione w raporcie bazują na danych dostępnych z wcześniejszych lat.

2. Zadania samorządu województwa

Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd województwa realizuje zadania w obszarze uzależnień poprzez wdrożenie jednego wojewódzkiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, będącego częścią strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Sejmik Województwa Małopolskiego w dniu 27 grudnia 2021 roku podjął Uchwałę Nr XLVIII/673/21 w sprawie uchwalenia Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 (MPPPU). W programie został określony cel nadrzędny: **Wzmacnianie działań kształtujących prozdrowotny styl życia, ze szczególnym uwzględnieniem redukcji szkód o charakterze rodzinnym, społecznym i zdrowotnym, związanych ze spożywaniem alkoholu, używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi.** Dla realizacji celu nadrzędnego zaplanowano 3 cele operacyjne, w ramach których przewidziano 23 zadania. Wszystkie zadania poprzez działania profilaktyczne, prewencyjne, lecznicze i rehabilitacyjne, a także z obszaru reintegracji społecznej i zawodowej służą pełnej realizacji Programu.

Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 został opracowany w oparciu o doświadczenia zdobyte podczas realizacji Małopolskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2014-2021 oraz Małopolskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014-2021. Stanowi instrument umożliwiający wsparcie merytoryczne instytucji oraz współdziałanie z organami administracji publicznej i partnerami społecznymi, co jest warunkiem pomyślnego jego wspólnego wdrażania.

Instytucją wspierającą oraz realizującą program jest Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia (WOTUW), wchodzący w skład Szpitala Klinicznego im. dr Józefa Babińskiego w Krakowie. W celu realizacji zadań z obszaru przeciwdziałania narkomanii Zarząd Województwa Małopolskiego Uchwałą nr 509/21 z dnia 29 kwietnia 2021 roku powołał Eksperta Wojewódzkiego do Spraw Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego. Zadania Eksperta zostały określone w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wysokość środków finansowych przekazywanych na realizację Programu jest corocznie określana przez Sejmik Województwa Małopolskiego w uchwale budżetowej. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą głównie z dochodów uzyskiwanych przez Województwo Małopolskie z tytułu wydawania zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu, zgodnie z art. ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dopuszcza

się możliwość realizacji zadań z obszaru przeciwdziałania uzależnieniom współfinansowanych z innych źródeł oraz współfinansowanie działań realizowanych wspólnie z partnerami Programu.

Na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Zarząd Województwa Małopolskiego przedkłada sejmikowi województwa raport z wykonania w danym roku programu i efektów jego realizacji w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

3. Epidemiologia uzależnień w Małopolsce

Jednym z podstawowych źródeł danych o skali używania substancji psychoaktywnych oraz częstości występowania uzależnień behawioralnych są reprezentatywne badania ankietowe. Dane statystyczne oraz epidemiologiczne przedstawione w niniejszym dokumencie bazują głównie na danych pochodzących z: audytoryjnego badania ankietowego przeprowadzonego w ramach międzynarodowego projektu „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) na próbie reprezentatywnej uczniów pierwszych (wiek: 15-16 lat) i trzecich (wiek: 17-18 lat) klas szkół średnich województwa małopolskiego (zwanego dalej badaniem ESPAD 2024)¹, badania PoIDrugs² oraz danych udostępnionych przez Wydział Zdrowia Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie, Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie, Małopolski Oddział Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych, Krajowe Centrum ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom, Krajowe Centrum ds. AIDS oraz Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru, statystyk Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Niniejsze opracowanie ma charakter wyłącznie przeglądowy, a nie naukowy w związku z tym nie zachodzi potrzeba standaryzacji prezentowanych danych.

3.1 Rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych

Według danych Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w 2024 r. na każdego Polaka przypadło 8,8 l czystego alkoholu (w przeliczeniu na 100% alkohol), wobec 8,9 l w 2023 r., co oznacza spadek o 0,1 l rok do roku (w przeliczeniu na 1 mieszkańca).

Najczęściej wybieranym napojem alkoholowym było piwo – w 2024 r. przeciętny Polak spożył 85,8 l (87,4 l w 2023 r., 92,9 l w 2022 r., 93,2 l w 2021 r.), co w przeliczeniu na 100% alkohol daje 4,72 l (4,81 l w 2023 r., 5,11 l w 2022 r., 5,13 l w 2021 r.). Spożycie wyrobów spirytusowych wyniosło 3,4 l w przeliczeniu na 100% alkohol (3,4 l w 2023 r., 3,5 l w 2022 r., 3,8 l w 2021 r.). W przypadku wina i miodów pitnych spożycie wyniosło 5,4 l na mieszkańca (6,8 l w 2023 r., 6,3 l w 2022 r., 6,7 l w 2021 r.), co odpowiada 0,6 l w przeliczeniu na 100% alkohol (0,7 l w 2023 r., 0,8 l w 2022 r., 0,8 l w 2021 r.).³ Informacje dotyczące rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych (zwłaszcza tych, których posiadanie jest w Polsce nielegalne) pochodzą przede wszystkim

¹ J. Sierosławski, U. Sierosławska, Ł. Wieczorek (2024) Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie małopolskim. Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii.

² Badanie prowadzone pod kierownictwem dr. n. med. Gniewka Więckiewicza z Katedry Psychiatrii Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12245868/>

³ Źródło: <https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2025/09/Struktura-spozycia-napojow-alkoholowych2024.pdf>

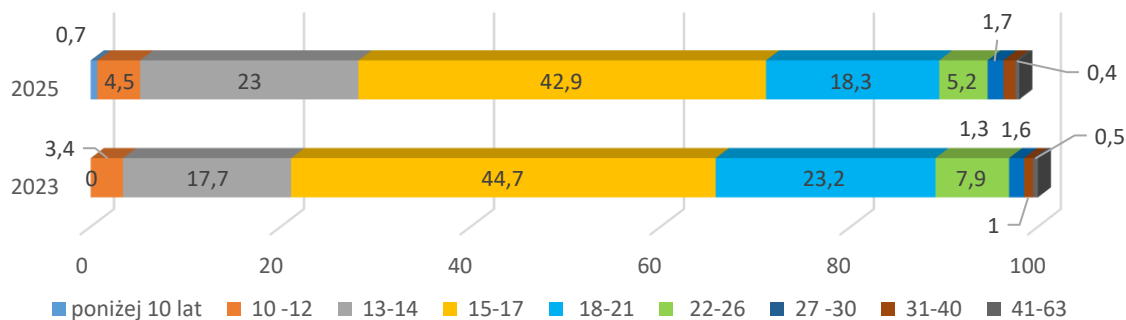
z różnych badań ankietowych. Jednym z tego typu opracowań jest badanie ankietowe PolDrugs, które ma na celu analizę wzorców (głównie nielegalnego) używania substancji psychoaktywnych w Polsce w kontekście psychiatrii i redukcji szkód. Respondenci odpowiadają na 40 zamkniętych pytań w tym 37 jednokrotnego wyboru oraz 3 pytania wielokrotnego wyboru. Badanie to realizowane jest cyklicznie co 2 lata począwszy od roku 2020 i co istotne, uczestnikami badania są aktywni użytkownicy substancji psychoaktywnych. Ankietowani to w większości osoby zaliczane do grupy tzw. „młodych dorosłych” (18-30 lat). Stanowili oni największy odsetek badanych (73% w 2025 r.).

Ostatnia edycja badania (PolDrugs 2025⁴) została przeprowadzona w okresie 11.11-29.12.2024 r. za pośrednictwem mediów społecznościowych (Facebook, Instagram). Objęto nim ponad 2,4 tys. osób w wieku od 13 do 63 lat, które regularnie sięgają po substancje psychoaktywne. Średni wiek respondentów wynosił 27 lat. Spośród badanych użytkowników substancji psychoaktywnych większość stanowili mężczyźni (56,1%). Największa liczba respondentów pochodziła z dużych miast (56,1%), posiadała wykształcenie średnie (50,6%), zatrudnienie na pełny etat (47,3%) oraz deklarowała miesięczne zarobki przekraczające 5 tys. zł (46,4%).⁵

3.1.1 Używanie substancji psychoaktywnych

Najwięcej badanych (około 66%) zadeklarowało, że pierwszy kontakt z substancjami psychoaktywnymi miało pomiędzy 13-17 rokiem życia, co potwierdza ogólny trend, iż młodzież najczęściej zaczyna eksperymentować z tymi substancjami w okresie dojrzewania. Niemniej jednak, niepokojący jest wzrost odsetka osób, które rozpoczęły inicjację narkotykową przed 13 rokiem życia — odnotowano wzrost o ponad 5% w porównaniu z 2023 rokiem. Może to wskazywać na zmiany w dostępności lub zachowaniach młodszych grup wiekowych. Szczególnie niepokojące są deklaracje dotyczące pierwszego kontaktu z tą grupą substancji w wieku poniżej 10 lat (najniższy wskazany w ankiecie wiek inicjacji to 4 lata).

Wykres 1. Pierwszy kontakt z substancjami psychoaktywnymi

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2023 i 2025

Blisko 73% badanych zadeklarowało, że pije alkohol (PolDrugs 2021 – 82,4%, 2023 – 81,2%), z czego 27% 2-3 razy w miesiącu, a blisko 13% sięgało po niego więcej niż 10 razy w miesiącu. W porównaniu do roku 2023 odsetek osób deklarujących, że spożywa napoje alkoholowe raz na kilka miesięcy lub rzadziej zwiększyła się o ponad 5% (w badaniu PolDrugs

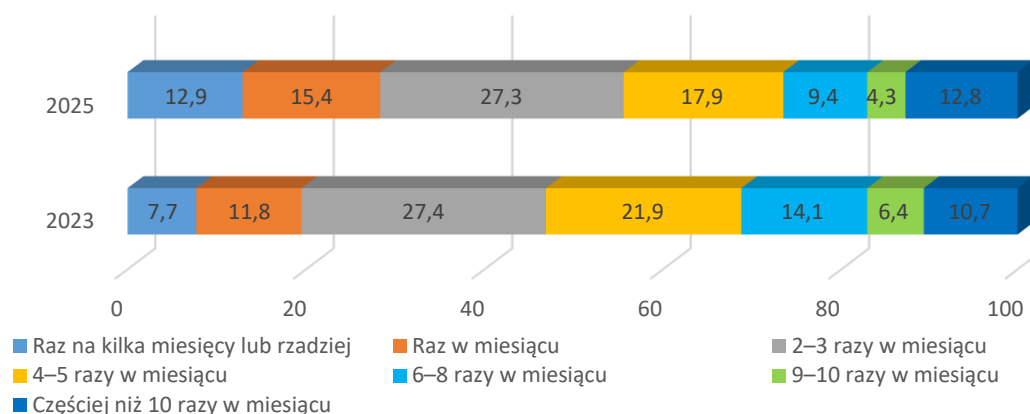
⁴ Badanie prowadzone pod kierownictwem dr. n. med. Gniewka Więckiewicza z Katedry Psychiatrii Wydziału Nauk Medycznych w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC12245868/>

⁵ <https://www.frontiersin.org/journals/psychiatry/articles/10.3389/fpsyt.2025.1591658/full>

2021 pytanie dotyczące tej kwestii nie było zadawane), co zdaje się potwierdzać obserwowany w ostatnich latach trend rezygnacji lub ograniczania spożycia alkoholu. Może to wynikać z rosnącej świadomości zdrowotnej społeczeństwa, co przekłada się na coraz większą liczbę osób decydujących się na umiarkowane spożycie alkoholu lub całkowitą abstynencję, oraz wzrost popularności alternatywnych form spędzania czasu takich jak wydarzenia kulturalne czy aktywności nastawione na zdrowy styl życia. Z drugiej strony wzrósł również odsetek osób spożywających alkohol częściej niż 10 razy w tygodniu. Trend ten może wskazywać na rosnący problem związany z częstym spożywaniem alkoholu i może wymagać podjęcia działań profilaktycznych lub interwencyjnych w celu ograniczenia negatywnych skutków społecznych i zdrowotnych.

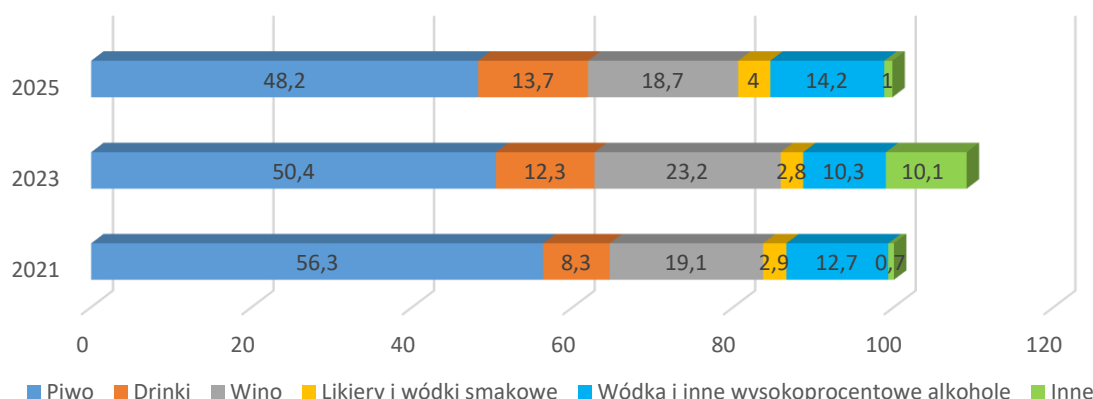
Wykres 2. Wskaźnik spożywania napojów alkoholowych wg badania z 2023 r. oraz 2025 r.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PoIDrugs 2023 i 2025

Najczęściej wybieranym rodzajem napojów alkoholowych przez respondentów było piwo (48,2%), choć jego popularność stopniowo maleje (w 2021 roku spożycie piwa deklarowało 56,3% badanych, natomiast w 2023 roku odsetek ten wyniósł 50,4%). Na drugim miejscu uplasowało się wino, po które sięgało 18,7% badanych. Na kolejnych miejscach znalazły się wódka (14,2%) oraz drinki (13,7%) – dla tych kategorii napojów alkoholowych obserwuje się trendy wzrostowe. Rośnie również spożycie likierów i wódek smakowych (wzrost z 2,9% w 2021 r. do 4% w 2025 r.)

Wykres 3. Wskaźnik najczęściej spożywanych rodzajów napojów alkoholowych

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PoIDrugs 2021, 2023 i 2025

Najczęściej używaną nielegalną substancją psychoaktywną jest marihuana, z której korzystało w swoim życiu 97,9% ankietowanych. Spośród nich, 85% sięgało po nią również w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Analiza danych z trzech edycji badania wskazuje na stopniowe

zmniejszanie się wśród badanych odsetka osób stosujących marihuanę - w 2025 r. odnotowano spadek liczby jej użytkowników o 8,6 punktów procentowych w stosunku do badania z 2021 r.

Tabela 1 i 2. Stosowanie substancji psychoaktywnych (dane w %)

Substancje używane w ciągu ostatnich 12 m-cy	2021	2023	2025
Marihuana	93,6	86,2	85,0
MDMA/ecstasy	59,2	52,6	42,1
Amfetamina	39,8	31,9	25,9
LSD lub inne lizergamidy	39,2	32,2	20,6
Mefedron lub inne syntetyczne katynony	23,8	30,7	36,5
Grzyby halucynogenne	28,9	42,0	32,8
Kokaina	23,7	25,4	30,0
Benzodiazepiny	19,8	14,7	11,2
Opioidy inne niż morfina, heroina i fentanyl	13,1	6,5	5,7
Ketamina	10,3	11,3	11,9
Metamfetamina	6,4	7,8	9,8
Syntetyczne kannabinoidy	3,2	1,8	4,7
DMT	6,8	6,7	5,6
Azotyny alkilu - Poppersy	3,7	4,0	2,8
Morfina	3,4	1,9	1,6
Meskalina	0,6	0,7	0,8
Benzofurany	0,7	0,6	0,7
Heroina	1,1	0,5	0,6
Fentanyl	0,6	0,8	0,4
Aminoreksy	0,1	0	0
Oxykodon	-	-	2,4
GHB/GBL	-	-	2,4
Muchomor czerwony	-	-	2,6
Inne niż wymienione w ankiecie	10,2	8,6	6,3

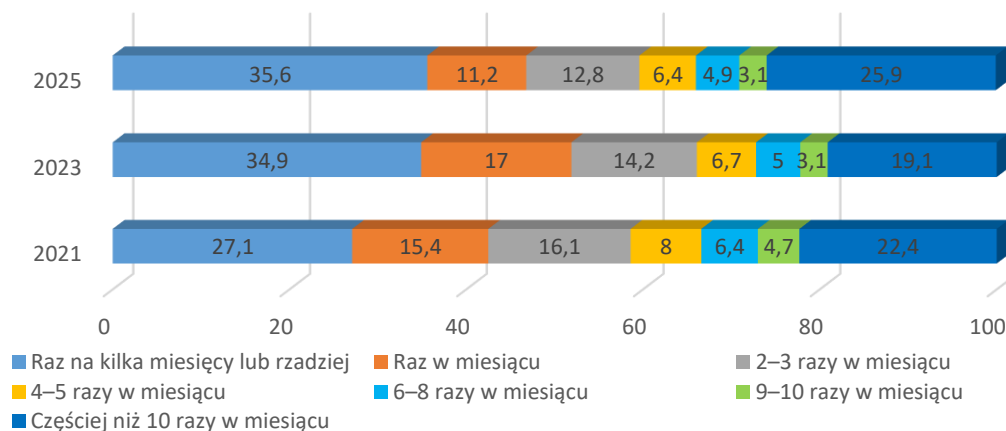
Substancje używane w przeciągu całego życia	2021	2023	2025
Marihuana	99,2	98,1	97,9
MDMA/ecstasy	74,9	74,7	75,9
Amfetamina	58,8	57,6	61,2
LSD lub inne lizergamidy	55,1	52,8	47,7
Mefedron lub inne syntetyczne katynony	44,0	48,0	58,7
Grzyby halucynogenne	42,7	57,6	56,6
Kokaina	39,4	44,6	56,6
Benzodiazepiny	33,0	29,7	28,9
Opioidy inne niż morfina, heroina i fentanyl	21,2	16,6	15,3
Ketamina	18,2	23,5	24,4
Metamfetamina	16,9	16,6	26,3
Syntetyczne kannabinoidy	15,8	11,8	20,2
DMT	12,4	15,1	14,1
Azotyny alkilu - Poppersy	11,3	11,7	11,0
Morfina	7,8	6,4	6,0
Meskalina	2,1	2,8	3,1
Benzofurany	3,0	2,1	2,2
Heroina	2,7	1,9	2,4
Fentanyl	2,3	1,6	1,7
Aminoreksy	0,4	0,3	0,3
Oxykodon	-	-	6,8
GHB/GBL	-	-	7,8
Muchomor czerwony	-	-	7,2
Inne niż wymienione w ankiecie	19,8	18,6	14,9

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

Analiza zmian w użyciu poszczególnych substancji na przestrzeni lat 2021 - 2025 pokazuje zarówno trendy wzrostowe, jak i spadkowe, co odzwierciedla ewolucję preferencji i dostępności substancji psychoaktywnych. Do substancji, dla których obserwujemy spadek popularności w ciągu ostatnich lat, należą m.in. marihuana (z 99,2% w 2021 do 97,9% w 2025), benzodiazepiny (z 33,0% do 28,9%), opioidy inne niż morfina, heroina i fentanyl (z 21,2% do 15,3%) oraz LSD lub inne lizergamidy (z 55,1% do 47,7%). Natomiast zwiększa się użycie substancji syntetycznych, takich jak mefedron i syntetyczne katynony (z 44,0% do 58,7%) czy syntetyczne kannabinoidy (z 15,8% do 20,2%). Znaczny wzrost popularności odnotowano również dla kokainy (z 39,4% do 56,6%), grzybów halucynogennych (z 39,4% do 56,6%) oraz

metamfetaminy (z 16,9% do 26,3%). W badaniu z 2025 r. wśród odpowiedzi pojawiły się również nowe substancje: Oxykodon (6,8%) oraz GHB/GBL (7,8), co może wskazywać na zmieniający się rynek i preferencje użytkowników.

Wykres 4. Częstotliwość przyjmowania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol

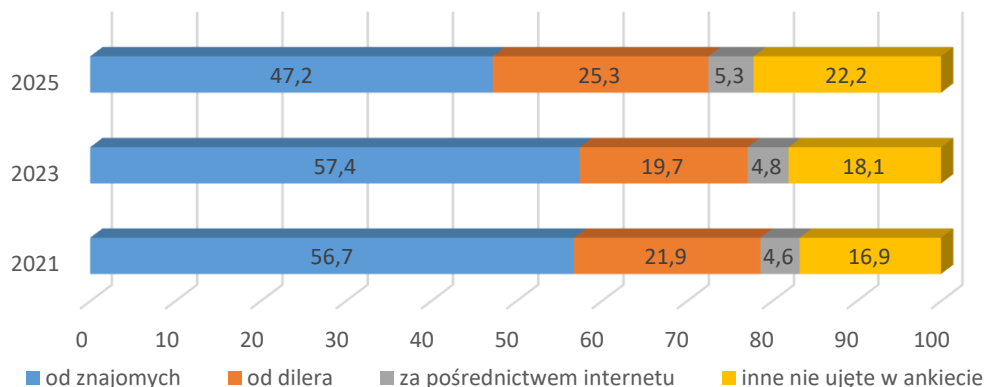
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

Przegląd kolejnych edycji badania PolDrugs z lat 2021–2025 pokazuje wyraźne zmiany w częstotliwości używania substancji psychoaktywnych. Odsetek osób deklarujących ich stosowanie okazjonalnie, czyli raz na kilka miesięcy lub rzadziej, wzrósł o 8,5% w porównaniu z pierwszą edycją badania z 2021 roku. Wskazuje to na rosnącą grupę użytkowników sięgających po substancje sporadycznie. Jednocześnie zauważalny jest spadek wśród osób używających substancji z umiarkowaną częstotliwością — od jednego do pięciu razy w miesiącu. Łącznie w 2021 roku kategoria ta obejmowała około 39,5% badanych, podczas gdy w 2025 roku spadła do 30,4%. Może to świadczyć o zmianie wzorców konsumpcji, gdzie część użytkowników ogranicza lub rezygnuje z używania substancji, być może w wyniku rosnącej świadomości ryzyka bądź zmieniających się motywacji. Jednak niepokojącym zjawiskiem jest wzrost odsetka osób używających substancji psychoaktywnych bardzo często — ponad 10 razy w miesiącu. Ta grupa jest szczególnie narażona na poważne konsekwencje zdrowotne i społeczne.

W badaniu z 2025 roku 20,3% uczestników przyznało, że sięga po substancje psychoaktywne inne niż alkohol cztery razy w tygodniu lub częściej. Z kolei 4,2% respondentów zadeklarowało, że nigdy nie stosowało tego typu środków. Ponadto, 44,2% ankietowanych wskazało, że nigdy nie przyjmuje więcej niż jednego rodzaju narkotyku jednocześnie. Natomiast 42,1% praktykowało łączenie różnych substancji raz na kilka miesięcy lub rzadziej. 2,5% użytkowników deklaruje, że przyjmuje jednorazowo więcej niż jeden rodzaj narkotyku 2-3 razy w tygodniu, a 2,1% przyznaje, że robi to częściej.

Porównanie danych z 2021 i 2023 r. z danymi z 2025 r. wskazuje również na zachodzące zmiany w zakresie źródeł pozyskiwania substancji psychoaktywnych. W 2021 roku zdecydowana większość respondentów pozyskiwała je od znajomych (56,7%). W 2025 r. odsetek osób pozyskujących substancje z tego źródła zmalał do 47,2%. Natomiast wzrósł odsetek osób zaopatrujących się w narkotyki u dilerów - o 5,6% w porównaniu do badania z 2023 r. Trend wzrostowy obserwowany jest również dla innych źródeł dystrybucji nieujętych w ankiecie (5,3%).

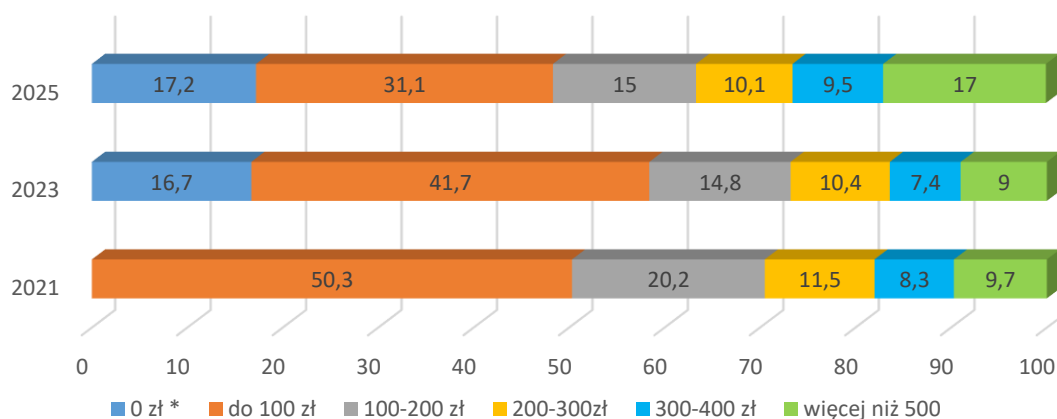
Wykres 5. Miejsce zakupu substancji psychoaktywnych innych niż alkohol

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

W 2025 roku odsetek osób deklarujących wydatki przekraczające 500 zł miesięcznie na narkotyki niemal się podwoił w porównaniu do poprzedniej edycji badania — z 9% w 2023 roku do 17% w roku 2025. Taki wzrost może świadczyć zarówno o zwiększonej dostępności i konsumpcji substancji psychoaktywnych, jak i o nasileniu się intensywności ich używania w niektórych grupach użytkowników. Równocześnie zaobserwowano spadek odsetka osób wydających na narkotyki do 100 zł miesięcznie (31% badanych). Może to sugerować przesuwanie się części użytkowników w stronę wyższych przedziałów wydatkowych, co potencjalnie wiąże się z częstszym używaniem lub sięganiem po droższe substancje. Wyniki badania wskazują na możliwy trend wzrostu wydatków na narkotyki, szczególnie wśród osób, które już wcześniej wykazywały wyższy poziom konsumpcji. Może to być sygnał pogłębiania się problemu w wybranych grupach użytkowników, wymagający dalszej analizy i ewentualnej reakcji ze strony instytucji zajmujących się profilaktyką oraz leczeniem uzależnień.

Wykres 6. Kwoty przeznaczane na zakup substancji psychoaktywnych innych niż alkohol

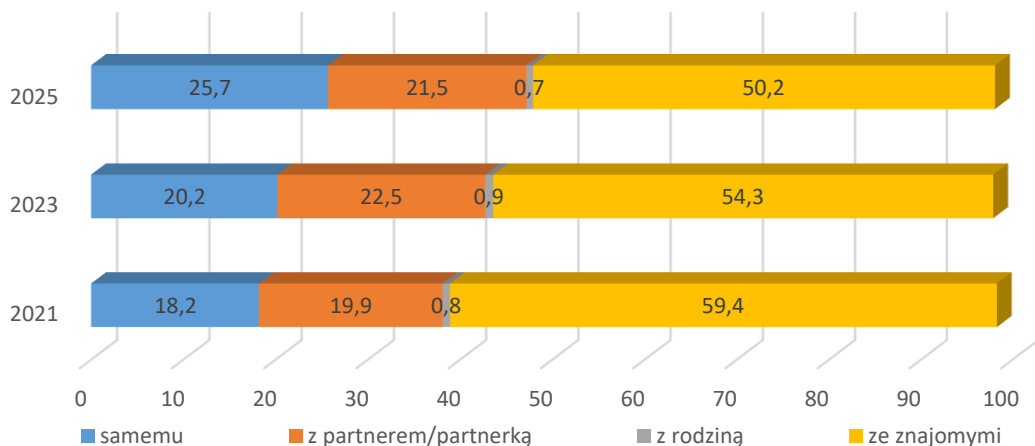

* W badaniu „PolDrugs 2021” nie przewidziano możliwości udzielenia odpowiedzi „nie wydają pieniędzy, dostają je od kogoś”.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

Na poniższym wykresie zobrazowano, z kim najczęściej zażywają substancje psychoaktywne uczestnicy badania. Analiza odpowiedzi wskazuje, że wciąż największy odsetek badanych (50,2%) deklaruje, że zażywa substancje w towarzystwie znajomych. Jednak w tej grupie odpowiedzi widoczny jest spadek względem wyników pierwszego badania o 9%. Obserwuje się rosnący odsetek osób przyjmujących substancje psychoaktywne w pojedynkę (wzrost o 7,5% w stosunku do danych z 2021 r.) oraz niewielki wzrost wśród tych, którzy korzystają z partnerem lub partnerką (1,6%). Używanie substancji w gronie rodziny pozostaje na relatywnie niskim poziomie i wykazuje niewielkie zmiany w latach 2021–2025.

Wykres 7. Osoby towarzyszące podczas przyjmowania substancji psychoaktywnych innych niż alkohol

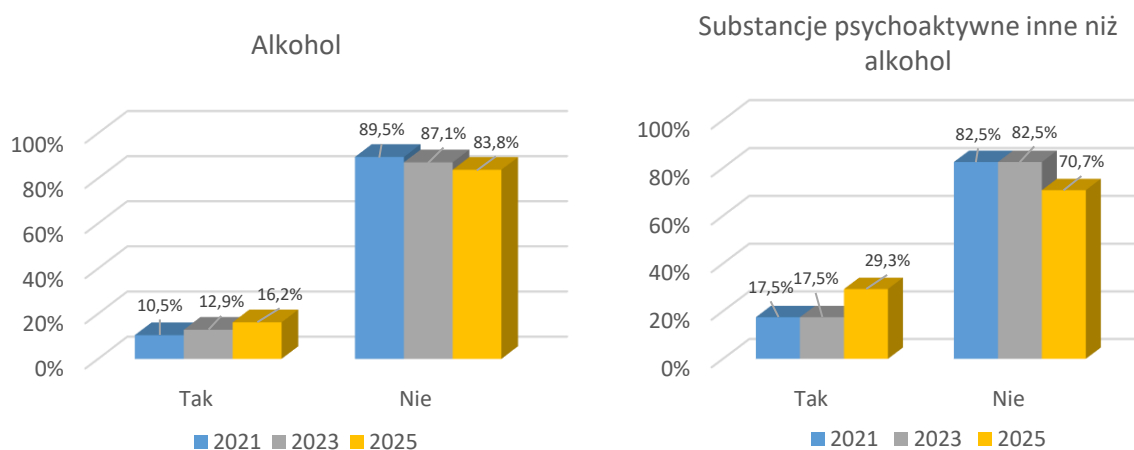
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

86,5% badanych twierdzi, że edukuje się w temacie bezpieczeństwa i ryzyka związanego z substancjami psychoaktywnymi. Jednocześnie zdecydowana większość użytkowników substancji psychoaktywnych nie testuje ich przed zażyciem — w 2021 roku odsetek ten wynosił 77,5%, a w 2025 roku wzrósł do 83,6%, co może świadczyć o niskiej świadomości ryzyka związanego z przyjmowaniem nieprzebadanych środków. Ponad połowa badanych (51,4%) deklaruje, że dawkę substancji odmierza "na oko", czyli na podstawie wizualnej oceny, bez użycia dokładnych narzędzi pomiarowych. Dodatkowo 33,6% ankietowanych nigdy nie sięgało po suplementy diety wspomagające regenerację organizmu po zażywaniu substancji psychoaktywnych, co może wpływać na wydłużony czas powrotu do równowagi fizycznej i psychicznej.

60,0% respondentów przyznało, że przynajmniej raz w życiu zaniedbało codzienne obowiązki z powodu używania substancji, a 8,7% z nich deklaruje, że często dochodzi do takich sytuacji. Ponadto 16,8% ankietowanych doświadczyło problemów z prawem wynikających z ich stosowania.

Uczestników badania zapytano również, czy kiedykolwiek rozważali skorzystanie z pomocy w związku ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych (narkotyków/leków). Zdecydowana większość respondentów (83,8% w przypadku alkoholu i 70,7% w zakresie używania narkotyków/leków) przyznała, że nie rozważała takiej możliwości, co świadczy o nadal utrzymującym się dużym oporze wobec sięgania po wsparcie w tym zakresie.

Wykres 8a i 8b. Odsetek osób rozważających skorzystanie z pomocy medycznej w związku z używaniem substancji psychoaktywnych

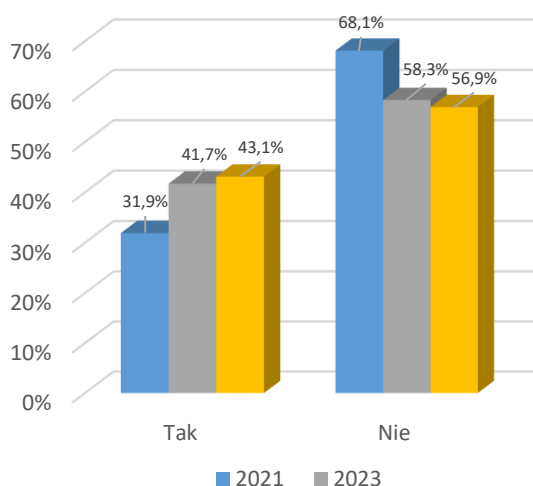

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

Jednakże, w porównaniu z wynikami pierwszej edycji badania, zauważalny jest wzrost odsetka osób, które rozważały skorzystanie z pomocy — z 10,5% w 2021 roku do 16,2% w 2025 r. w związku ze spożywaniem alkoholu oraz z 17,5% (rok 2021 i 2023) do 29,3% w 2025 z powodu użytkowania narkotyków/leków. Może to wskazywać na wzrost świadomości społecznej odnośnie problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, w tym w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy. Pomimo pozytywnych zmian, istnieje konieczność kontynuowania działań edukacyjnych, mających na celu zmniejszenie stygmatyzacji związanej z sięganiem po pomoc, oraz rozwijania usług wsparcia, aby zachęcić osoby uzależnione lub używające tych substancji w sposób problemowy do podjęcia kroków w kierunku leczenia.

Ponad 90% respondentów deklaruje, że nie szukało pomocy medycznej krótko po zażyciu substancji psychoaktywnych (np. w przypadku ostrego zatrucia). Spośród osób które pozytywnie odpowiedziało na to pytanie najczęściej wskazywanymi środkami były: mefedron (32,6%), amfetamina (25,8%) oraz marihuana (14%). Dane te mogą wskazywać zarówno na potencjalnie większe ryzyko zdrowotne związane z niektórymi substancjami, jak i na ich popularność wśród użytkowników. Szczególnie mefedron i amfetamina, należące do grupy silnie pobudzających środków, zdają się być częściej powiązane z przypadkami wymagającymi interwencji medycznej.

Wykres 9. Odsetek osób leczonych psychiatrycznie

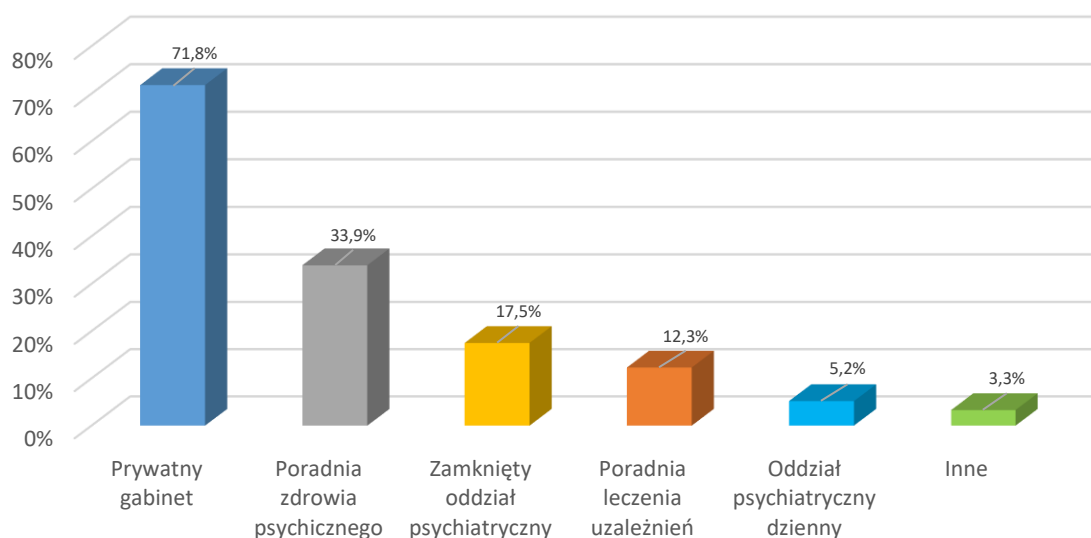

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie badania PolDrugs 2021, 2023 i 2025

43,1% ankietowanych deklaruje, że leczyło się psychiatrycznie (wzrost o 11,2% w stosunku do 2021 r.). Wśród osób objętych leczeniem, co druga była leczona z powodu zaburzeń depresyjnych, 15% miało zdiagnozowane zaburzenia lękowe, a blisko 10% – zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi (ADHD). Leczenie uzależnień wskazało 6,1% respondentów. U uczestników badania rzadziej diagnozowano zaburzenia osobowości (5,5%), chorobę afektywną dwubiegunową (5,0%), zaburzenia adaptacyjne (1,8%), oraz bezsenność (1,4%). Z powodu schizofrenii leczyło się jedynie 0,5% badanych (5 osób).

Zdecydowana większość respondentów (71,8%) korzystała z leczenia w prywatnych gabinetach. Poradnię zdrowia psychicznego odwiedziło 33,9% badanych, natomiast 17,5% było leczonych na oddziale zamkniętym. Z poradni leczenia uzależnień skorzystało 12,3% uczestników badania, a pozostałe formy leczenia stanowiły łącznie 8,5% wskazań.

Wykres 10. Deklarowane miejsca korzystania z pomocy psychiatrycznej

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z badania PolDrugs 2025

Ponad 40% osób korzystających z pomocy psychiatrycznej, podejmowało próby samobójcze, z czego 22,5% więcej niż raz. Około 70% badanych miało doświadczenie z substancjami psychoaktywnymi jeszcze przed pierwszą wizytą u psychiatry. Prawie 80% zostało zapytanych przez lekarza o stosowanie tego typu substancji. 88,7% respondentów zadeklarowało, że udzieliłoby na takie pytanie szczerzej odpowiedzi. Warto jednak zaznaczyć, że 48,6% odpowiedziałyby szczerzej tylko wtedy, gdyby lekarz wzbudził ich zaufanie. Gdyby jednak pytanie o substancje psychoaktywne zostało zadane w formie papierowej ankiety, odsetek osób skłonnych do udzielenia szczerzej odpowiedzi zmniejszyłby się o 11,5 punktu procentowego (77,2%).

3.2 Zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi

Problem dopalaczy to zjawisko, które obserwujemy w Polsce od 2008 roku, kiedy to otworzył się pierwszy sklep internetowy oferujący tego rodzaju substancje. Dopalacze zawierają substancje psychoaktywne, które działają na układ nerwowy w sposób podobny do tradycyjnych narkotyków.

Używanie tych substancji niesie ze sobą liczne zagrożenia, ponieważ ich działanie może być znacznie intensywniejsze niż w przypadku tradycyjnych narkotyków. Skład chemiczny dopalaczy ciągle się zmienia, co utrudnia przewidywanie skutków ich oddziaływania na organizm. Substancje wchodzące w skład dopalaczy najczęściej nie znajdują się na wykazie substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych, wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Zdrowia. Ich skład chemiczny ciągle ulega zmianie (do wykazu regularnie dopisywane są nowe substancje), co powoduje, że trudno przewidzieć, jaki będą miały wpływ na organizm. Na temat większości z nich wciąż nie ma potwierdzonych danych dotyczących ich rzeczywistej szkodliwości. Często w „dopalaczach” znajduje się kilka różnych substancji psychoaktywnych, co potęguje ich szkodliwe działanie. Ponadto substancje użyte do ich produkcji nie są w żaden sposób przebadane, niejednokrotnie nie jest znane źródło ich pochodzenia oraz mogą być niezwykle niebezpieczne dla zdrowia a nawet życia. Dodatkowe zagrożenie stanowi fakt, że zawartość środka czynnego w tych produktach podlega znacznym wahaniom. Istotny jest również brak informacji, w jakich dawkach należy je stosować. Brak doświadczeń z tymi substancjami

zwiększa ryzyko powikłań u użytkowników. W efekcie, korzystanie z dopalaczy może być bardziej ryzykowne niż używanie tradycyjnych narkotyków, dlatego ważne jest uświadamianie społeczeństwa na temat zagrożeń z nimi związanych.

Zgodnie z przepisami wynikającymi z art. 30a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Główny Inspektor Sanitarny podejmując działania z zakresu wczesnego ostrzegania prowadzi rejestr zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi, w celu ograniczenia zagrożeń, stwarzanych przez te substancje. Rejestr prowadzony jest w formie elektronicznej, jako System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD). Dane zawarte w systemie pochodzą m.in. od podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz podmiotów prowadzących badania pośmiertne, które „są obowiązane zgłosić państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia lub zgonu, którego przyczyną mogło być lub było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną”.

Według danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie, w 2025 roku na terenie województwa odnotowano 1272 zgłoszenia zatruć lub podejrzeń zatruć środkami zastępczymi (ŚZ), nowymi substancjami psychoaktywnymi (NSP) oraz pozostałymi substancjami (N-L-In), co stanowi wzrost o 92% (661 zgłoszeń w 2024 r.) względem 2024 r. Spośród wszystkich zgłoszeń 1168 przypadków dotyczyło N-L-In, natomiast 77 – NSP/ŚZ. W strukturze zarejestrowanych przypadków kobiety stanowiły blisko 40% (507), a mężczyźni około 60% ogółu zgłoszeń (765). Nie odnotowano przypadków zgonu. Zgłoszenia pochodziły z trzech powiatów: m. Kraków, powiatu chrzanowskiego oraz nowosądeckiego. Wśród osób do 18 roku życia zarejestrowanych zostało łącznie 66 przypadków zatruć, co stanowiło ponad 5% spośród wszystkich zgłoszonych zatruć lub podejrzeń zatruć (ŚZ, NSP i N-L-In). Najwięcej zgłoszeń odnotowano w grupie osób powyżej 40 roku życia – 415 przypadków (ok. 33%), następnie wśród osób w wieku 30–39 lat – 329 przypadków (26%) oraz w grupie 19–24 lata – 297 przypadków (23%). Spośród wszystkich zgłoszonych przypadków 105 osób wymagało hospitalizacji trwającej dłużej niż 24 godziny, 1050 osób objęto obserwacją na Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych, natomiast 117 osób nie wymagało hospitalizacji.

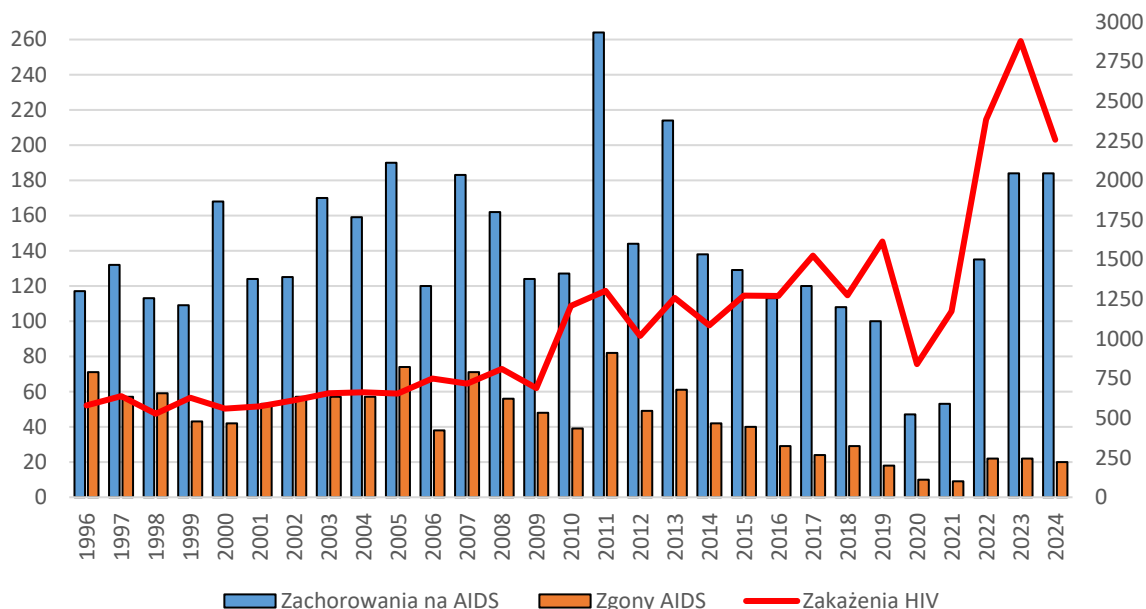
Dane pochodzące z rejestrowanych zgłoszeń nie stanowią rzeczywistej liczby zdarzeń o charakterze podejrzenia zatrucia NSP. Jak wynika z informacji przekazywanych przez lekarzy z województwa małopolskiego, liczba interwencji medycznych jest większa, jednak nie wszystkie przypadki są zgłaszane. Brak możliwości powszechnego oznaczania substancji czynnych w materiale biologicznym skutkuje tym, że zatrucia związane z NSP rozpoznawane są głównie na podstawie przebiegu klinicznego, wywiadu lekarskiego oraz okoliczności zgłoszenia, bez analitycznego potwierdzenia. Obecnie potwierdzenie analityczne za pomocą badań toksykologicznych nie jest dostępne.

3.3 Choroby zakaźne związane z używaniem narkotyków

Monitorowanie chorób zakaźnych związanych z używaniem narkotyków stanowi kluczowy element analizy zjawisk związanych z problematyką narkotykową na poziomie krajowym oraz europejskim. Zbierane i analizowane dane skupiają się głównie na przypadkach zakażeń HIV oraz wirusowym zapaleniu wątroby typu B i C wśród osób stosujących narkotyki dożylnie. Informacje te pochodzą głównie z rutynowych systemów nadzoru epidemiologicznego funkcjonujących w poszczególnych państwach UE oraz z bardziej szczegółowych badań przekrojowych prowadzonych wśród użytkowników narkotyków przyjmowanych dożylnie.

Na podstawie danych Krajowego Centrum ds. AIDS, w okresie od 1985 do 31 grudnia 2024 roku w Polsce zarejestrowano 35 175 nosicieli wirusa HIV. W tym samym czasie u 4 377 osób zdiagnozowano AIDS, a 1 518 pacjentów zmarło. Na dzień 25 listopada 2025 r. ponad 21 tys. osób objętych było leczeniem antyretrowirusowym (ARV), które jest prowadzone i finansowane w ramach Rządowego programu polityki zdrowotnej pn. „Leczenie antyretrowirusowe osób żyjących z wirusem HIV w Polsce na lata 2022 – 2026”.

Wykres 11. Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS oraz zgony chorych na AIDS w latach 1996- 2024.

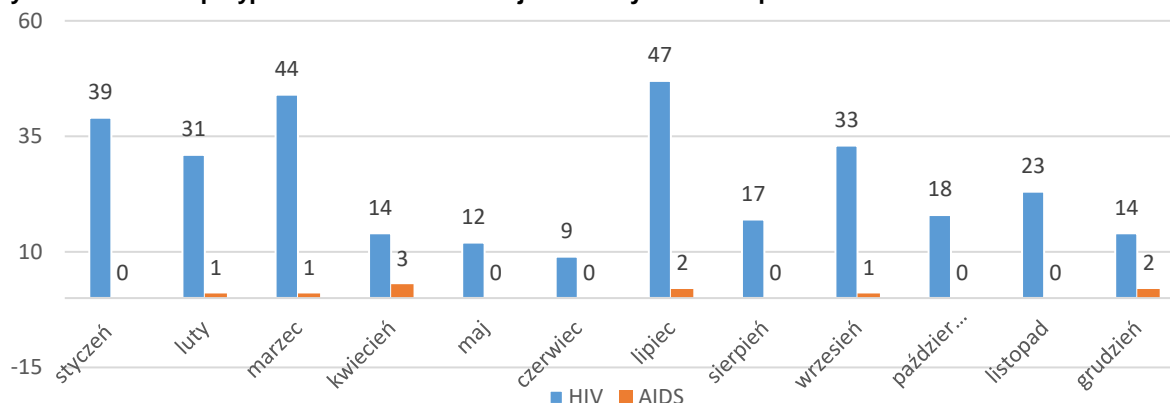
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NIZP PZH - Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru http://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/hiv_aids/index.htm

Z danych Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH – Państwowego Instytutu Badawczego (NIZP PZH - PIB)⁶ wynika, że w 2024 roku w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia zarejestrowano 2 257 nowych przypadków zakażenia HIV w skali całego kraju, oraz odnotowano 185 nowych zachorowań na AIDS na poziomie krajowym, 20 chorych na AIDS zmarło. Najwięcej nowych przypadków zakażeń oraz zachorowań odnotowano wśród osób pomiędzy 20 a 49 rokiem życia (HIV - 1834 osób, AIDS - 148). Wśród nowo zdiagnozowanych zakażeń wirusem HIV mężczyźni stanowili zdecydowaną większość bo blisko 77%, podczas gdy kobiety stanowiły ok. 22% przypadków.

Z udostępnionych danych wynika, że w województwie małopolskim w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. stwierdzono: 301 nowych przypadków zakażenia HIV (o 2 osoby więcej niż w 2023 r.), 10 nowych zachorowań na AIDS. Nie odnotowano zgonów wśród chorych na AIDS.

⁶ Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS w Polsce w 2024 roku, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru, https://wwwold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/hiv_aids/index.htm

Wykres 12. Liczba przypadków HIV i AIDS zarejestrowanych w Małopolsce w okresie 01.01-31.12.2024 r.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM w oparciu o dane z NIZP PIB - Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru za rok 2024 https://www.wold.pzh.gov.pl/oldpage/epimeld/hiv_aids/index.htm

Zasadniczą informacją w kwestii profilaktyki zapobiegania nowym zakażeniom oraz pomocy osobom zakażonym HIV jest między innymi wiedza na temat przyczyn zakażeń oraz informacja jaki % ogólnej populacji stanowią osoby zakażone. Wśród osób z pozytywnym wynikiem testu, przeważają mężczyźni mający kontakty seksualne z mężczyznami (329 osób, u których stwierdzono zakażenie w 2024 r.). Od kilku lat obserwuje się również trend wzrostowy liczby zakażeń wśród osób heteroseksualnych (194 osoby w 2024 r., 214 osób w 2023 r., 208 przypadków w 2022 r., 74 w 2021 r., 51 w 2020 r.). Według dostępnych informacji trzecią, co do częstości występowania przyczynę zakażeń stanowi stosowanie narkotyków w iniekcjach - w 2024 r. 34 osoby wskazały na tę drogę transmisji jako możliwą przyczynę zakażenia (36 osób w 2023 r., 30 przypadków w 2022 r., 11 zakażeń w 2021 r.). Należy jednak podkreślić, że skala problemu może być znacznie większa, ponieważ zdecydowana większość badanych (1 694 osoby) nie wskazała możliwej przyczyny zakażenia.

Na podstawie powyższych danych można zauważyć, że obecnie HIV przenoszone jest głównie przez kontakty seksualne. Osoby z wieloma partnerami oraz używające substancji psychoaktywnych są bardziej narażone na zakażenie, dlatego regularne badania w kierunku HIV są kluczowe dla grup podwyższonego ryzyka. Przywołane w raporcie statystyki wskazują na potrzebę kontynuacji działań edukacyjnych oraz dostępu do testów i terapii, które mogą poprawić jakość życia osób z HIV i zmniejszyć ryzyko rozwoju AIDS. Ważne jest także zwalczanie stygmatyzacji osób żyjących z HIV oraz tworzenie środowiska wsparcia i akceptacji.

W województwie małopolskim w 2025 roku funkcjonowały dwa Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne (PKD) znajdujące się w Krakowie przy Placu Szczepańskim 3 oraz w Nowym Sączu przy ul. Lwowskiej 20, w których bezpłatnie i anonimowo można było wykonać testy na obecność wirusa HIV. W Punktach prowadzone były również rozmowy okołotestowe oraz poradnictwo w zakresie ryzykownych zachowań seksualnych.

Punkt w Krakowie został utworzony w 2015 roku i obecnie prowadzony jest przez Stowarzyszenie Profilaktyki Zdrowotnej "Jeden Świat" oraz finansowany przez Krajowe Centrum ds. AIDS oraz Gminę Kraków. W 2025 roku w Punkcie Konsultacyjno-Diagnostycznym w Krakowie przyjęto 2 753 klientów (w tym 991 kobiet, 1 756 mężczyzn, 10 osób zadeklarowało płeć inną niż M/K), przeprowadzono 2 716 testów oraz udzielono 53 porady bez testu. Wykryto 29 przypadków zakażenia wirusem HIV, z czego 2 przypadki dotyczyły kobiet, a 27 mężczyzn. Jeśli chodzi o drogę zakażenia, to 4 osoby zakażyły się drogą kontaktów różnopłciowych, 18 mężczyzn poprzez kontakty seksualne z mężczyznami, 1 drogą

kontaktów z oboma płciami (biseksualnych). 4 osoby nie udzieliły informacji odnośnie możliwego źródła zakażenia.

Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny w Nowym Sączu, prowadzony przez Stowarzyszenie Profilaktyki Zdrowotnej "Jeden Świat", został dofinansowany ze środków finansowych województwa małopolskiego w ramach konkursu „Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym w latach 2025-2026”. W Punkcie przyjęto 32 klientów, przeprowadzono 64 testy (każdej osobie wykonano test „szybki” i laboratoryjny) wraz z poradnictwem okołotestowym. Nie wykryto przypadków zakażenia wirusem HIV.

Wykres 13. Liczba pacjentów PKD w Krakowie latach 2011-2025

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego w Krakowie.

Problemy zdrowotne czynnych użytkowników substancji psychoaktywnych to nie tylko kwestia zakażeń wirusem HIV, ale również wirusowego zapalenia wątroby czy chorób przenoszonych drogą płciową. Zawarte w narkotykach, alkoholu i dopalaczach substancje, których stężenie w organizmie przy regularnym ich spożyciu stale rośnie, mogą prowadzić do ostrej niewydolności wątroby lub trwałego jej uszkodzenia. Korzystanie z zakażonych igieł i strzykawek oraz nieodpowiednie warunki sanitarne, sprzyjają wirusowym zakażeniom wątroby, takim jak wirusy HBV (jest znacznie bardziej zakaźny niż wirus HIV, ale podobnie jak on przenoszony jest poprzez krew oraz płyny ustrojowe, w tym również poprzez ślinę i kontakty seksualne), HCV i HDV (nazywany też wirusem delta). Niestety, wiedza na temat chorób wątroby wśród osób uzależnionych jest na ogół bardzo ograniczona - mało kto ma świadomość, co oznaczają poszczególne wirusy, w jaki sposób można się nimi zarazić oraz jakie są potencjalne konsekwencje takiego zakażenia (przewlekłe schorzenia wątroby, prowadzące do marskości wątroby czy powstawania nowotworów). Dlatego tak kluczowa jest profilaktyka. Może ona obejmować przeprowadzanie badań przesiewowych wśród osób uzależnionych oraz oferowanie szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. W przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C, wobec braku szczepionki, profilaktyka powinna polegać na eliminacji dróg transmisji, co oznacza unikanie wspólnego używania igieł i strzykawek, a najlepiej zaprzestanie dożylnego przyjmowania narkotyków.

Kolejne zagrożenie stanowi onkogenny wirus HPV (odpowiedzialny m.in. za rozwój raka szyjki macicy) oraz inne zakażenia przenoszone drogą płciową, takie jak kiła, rzeżączka, opryszczka narządów płciowych, czy kandydoza, które mogą prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych, jeśli nie są odpowiednio leczone. Przyjmowanie narkotyków drogą iniekcji może także nasilać istniejące problemy zdrowotne oraz prowadzić do powstawania

ropni, posocznicy i uszkodzeń nerwów. Ciężki przebieg infekcji bakteryjnych u osób uzależnionych często związany jest z ich stylem życia, stosowaniem dożylnych infekcji oraz zakażeń ran. Zaniechanie leczenia tego typu infekcji może prowadzić do poważnych powikłań, takich jak wstrząs septyczny, bakteryjne zapalenie wsierdza, zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, a także wtórne uszkodzenia narządów. Z tego względu istotna jest dystrybucja podstawowych środków dezynfekujących, opatrunkowych oraz niezbędnych materiałów medycznych wśród iniekcyjnych użytkowników substancji psychoaktywnych.

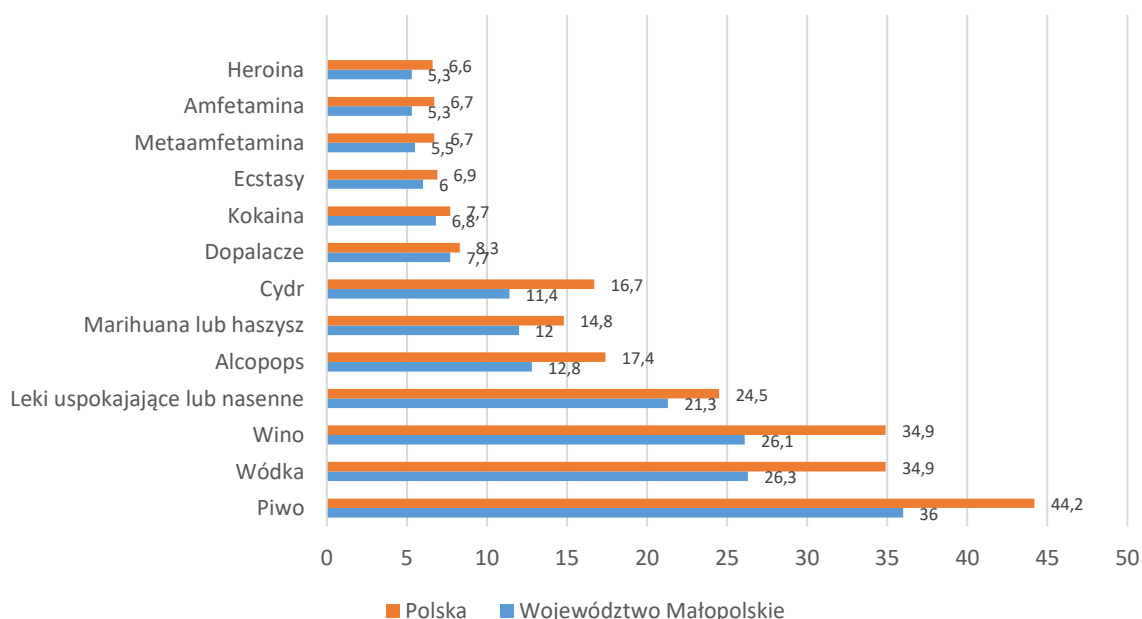
Należy podkreślić, iż wciąż najskuteczniejszym środkiem zapobiegania wszelkiego rodzaju zakażeniom jest efektywna, systematyczna profilaktyka i edukacja zdrowotna oparta na aktualnym stanie wiedzy, skierowana do ogółu społeczeństwa, na temat czynników ryzyka, dróg zakażenia oraz możliwości leczenia.

3.4 Dostępność napojów alkoholowych i substancji psychoaktywnych

Przyjmowanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków, alkoholu czy leków, jest zjawiskiem, które ma wiele przyczyn i jest uzależnione od różnych czynników, z których najważniejszą rolę odgrywa dostępność tych substancji. Dostępność odnosi się zarówno do fizycznej możliwości nabycia danego środka, jak i do jego ceny, a także do społecznych i kulturowych norm związanych z jego używaniem. Niestety popyt oraz podaż środków odurzających (bez względu na legalność ich posiadania) pozostaje wciąż dużym problemem społecznym nie tylko w Polsce ale również w Europie.

W ocenie respondentów badania ESPAD 2024 dostęp do napojów alkoholowych oraz leków uspokajających i nasennych jest bardzo łatwy. Uczniowie klas pierwszych uznali za bardzo łatwy dostęp do napojów alkoholowych (piwo 36%, wódka 26,3%, wino 26,1%, alcopops 12,8%, cydr 11,4%) oraz leków uspokajających (21,3%). Na tym tle dostępność substancji nielegalnych oceniana jest niżej. Wyniki badania wskazują, że mniejszy odsetek uczniów klas pierwszych szkół średnich województwa małopolskiego deklaruje łatwy dostęp do poszczególnych substancji psychoaktywnych niż rówieśnicy z próby ogólnopolskiej.

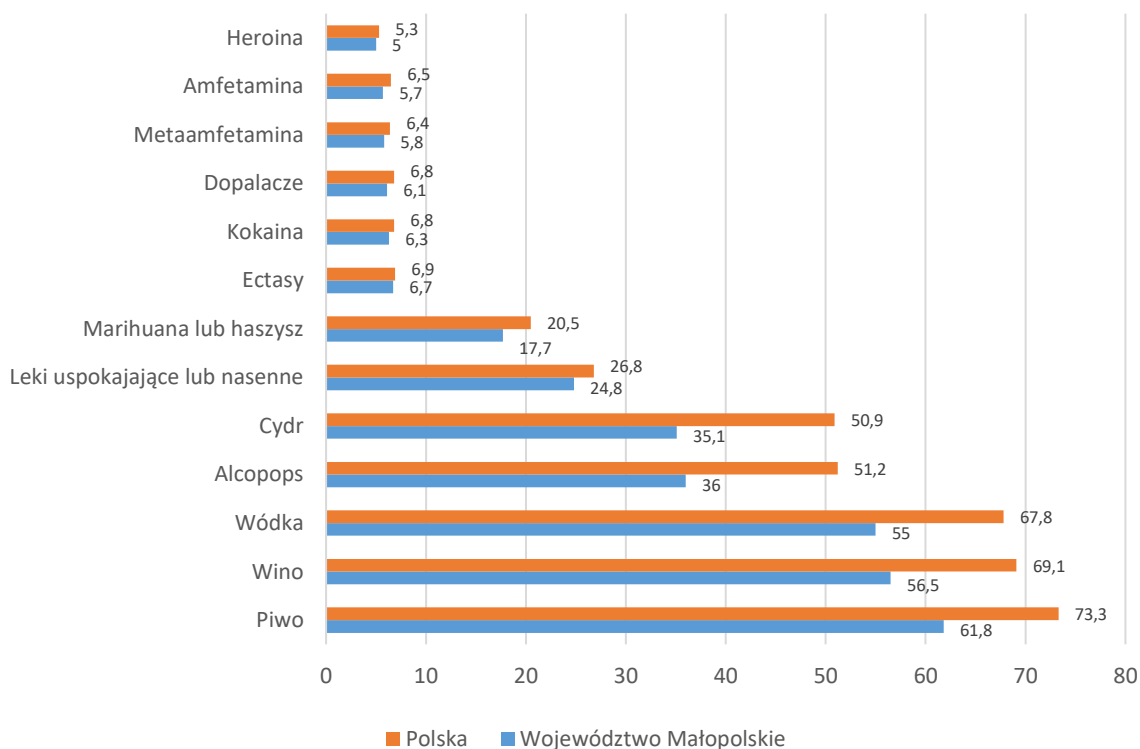
Wykres 14. Ocena łatwego dostępu do poszczególnych substancji przez uczniów I klas szkół średnich (15-16 lat)

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie badania ESPAD 2024

Łatwy dostęp do poszczególnych substancji w ocenach trzecioklasistów jest znacznie wyższa niż pierwszoklasistów, co nie powinno dziwić, bowiem badanym ze starszej grupy do pełnoletniości niewiele brakuje, a niektórzy już ją osiągnęli. Zgodnie z oczekiwaniami odsetki deklarujących łatwy dostęp największe są w przypadku piwa (61,8%, wina 56,5%, wódki 55%), a najmniejsze w przypadku heroiny (5%). Wyniki badania wskazują, że mniejszy odsetek uczniów klas trzecich szkół średnich województwa małopolskiego deklaruje łatwy dostęp do poszczególnych substancji psychoaktywnych niż rówieśnicy z próby ogólnopolskiej.

Wykres 15. Ocena łatwego dostępu do poszczególnych substancji przez uczniów I klas szkół średnich (17-18 lat)

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie badania ESPAD 2024

Czynnikiem wpływającym na wysokość spożycia alkoholu, a także na problemy związane z piciem alkoholu jest fizyczna możliwość jego nabycia mierzona m.in. liczbą punktów sprzedaży napojów alkoholowych na danym obszarze. W Polsce zasadniczą rolę w formułowaniu strategii ograniczania dostępności fizycznej alkoholu, biorąc pod uwagę instrumenty regulacji prawnych, mają jednostki samorządu terytorialnego.

W województwie małopolskim w 2024 r. liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2023 r. o prawie 3,5% tj. o 392 punkty (z 11 239 do 11 631).

Największy udział w liczbie punktów sprzedaży napojów alkoholowych stanowiły sklepy – 7 105 punktów, z czego 6 081 posiadało w asortymencie napoje alkoholowe o zawartości alkoholu powyżej 18%. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży wyniosła 281 osób (o 10 osób mniej niż w 2023 roku), natomiast w przypadku punktów sprzedających napoje o zawartości alkoholu powyżej 18% - 368 osoby (w 2024 r. było to 370). Liczba obowiązujących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w województwie małopolskim zwiększyła się w 2024 r. o prawie 2,5 % w porównaniu z rokiem poprzednim z 28 981 do 29 698, tj. wydano o 717 zezwoleń więcej. Ze sprawozdania Krajowego Centrum ds.

Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU G-1) wynika, że w 2024 roku gminy województwa małopolskiego cofnęły 142 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ograniczenia w sprzedaży napojów alkoholowych stanowią skuteczną metodę redukcji spożycia alkoholu. Zmniejszenie jego dostępności mogłoby przyczynić się do ograniczenia picia, zwłaszcza wśród młodzieży. Innym istotnym czynnikiem wpływającym na konsumpcję alkoholu jest tzw. ekonomiczna dostępność, która również odgrywa kluczową rolę w tym kontekście.

Wskaźnikiem obrazującym dostępność ekonomiczną napojów alkoholowych jest liczba butelek poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, które można nabyć za średnie miesięczne wynagrodzenie.

Według statystyk podawanych przez KCPU w 2024 r. można było kupić 2 103 butelki piwa, 313 butelek wina oraz 238 butelek mocnego alkoholu. W porównaniu do 2022 roku dostępność ekonomiczna wzrosła o 44 butelki wina i 19 butelek wódki oraz 209 butelek piwa (pomimo 5% podwyżki podatku akcyzowego od napojów alkoholowych).

W Polsce w 2021 roku została przyjęta Mapa Akcyzowa, która przewidywała systematyczne podwyżki stawek akcyzy na alkohol w latach 2023–2027. Zgodnie z tym planem, od 2023 roku co roku miała nastąpić 5-procentowa podwyżka wysokości akcyzy na napoje alkoholowe. Celem tych działań było ograniczenie dostępności ekonomicznej alkoholu, co miało wpłynąć na zmniejszenie spożycia i poprawę zdrowia publicznego (wyższe podatki powodują wzrost cen, a tym samym obniżają dostępność alkoholu dla przeciętnego konsumenta). Jednakże, mimo oczekiwań, w dłuższej perspektywie czasowej efekt ten okazał się być niewystarczający, ponieważ wzrost cen napojów alkoholowych, wynikający z podwyżek akcyzy, nie nadążył za rosnącą inflacją oraz wzrostem wynagrodzeń. W efekcie, mimo rosnących cen, konsumenci nadal mogli kupić podobną lub nawet większą ilość alkoholu za swoje wynagrodzenie, co podważało zamierzenia polityki podatkowej mającej na celu ograniczenie szkodliwego spożycia alkoholu w Polsce. Dlatego też Ministerstwo Finansów zaplanowało znaczny wzrost akcyzy na alkohol - od 1 stycznia 2026 r. o 15% oraz o kolejne 10% od 1 stycznia 2027 r.

3.5 Przestępczość związana z narkotykami oraz przestępstwa popełnianie pod wpływem alkoholu w Małopolsce

3.5.1 Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Istotnym zagadnieniem związanym nierozdzielnie z dostępnością do nielegalnych substancji psychoaktywnych jest przestępczość „narkotykowa” wynikająca z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Przestępczość „narkotykowa” na terenie Małopolski w 2025 roku:

- Przestępstwa stwierdzone – **10 513** (8 302 - 2024 r.) wzrost o 2 211 względem roku poprzedzającego.
- Przestępstwa wykryte (% wykrycia) – **98,8** (98,7 – 2024 r.) wzrost o 0,1%.
- Czyny karalne nieletnich – **870** (563 - 2024 r.) wzrost o 307.

Najwięcej przestępstw stwierdzonych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2025 roku wykazały niżej wymienione jednostki Policji:

- KMP Kraków – **2 128** przestępstwa stwierdzone (1 314 – 2024 r.) wzrost o 814,
- KPP Oświęcim – **904** (513 – 2024 r.) wzrost o 391,
- KMP Tarnów – **852** (643 – 2023 r.) wzrost o 209,
- KPP Limanowa – **620** (65 – 2024 r.) wzrost o 555,

- KPP Bochnia – **2 556** (2 368 – 2024 r.) wzrost o 188,
- KPP Kraków Okolice – **549** (371– 2024 r.) wzrost o 178
- KPP Brzesko – **465** (1 177– 2024 r.), spadek o 712,
- KPP Chrzanów – **440** (182 – 2024 r.) wzrost o 258.

Osoby podejrzane, nieletni sprawcy:

- Ogółem podejrzanych – **2 269** (2 014 – 2024 r.), mniej o 255 podejrzanych, w tym:
 - nieletni sprawcy – **142** (98 – 2023 r.), wzrost o 44,
 - zatrzymani na gorącym uczynku – **1 077** (1 063 – 2024 r.), spadek o 14,
 - tymczasowo aresztowani – **106** (122 – 2024 r.), spadek o 16.

Udział nieletnich sprawców w ogólnej liczbie osób podejrzanych w 2025 roku wyniósł 6% (5% w 2024 r.).

Najczęściej popełniane przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w 2025 roku:

- Art. 62 dot. nielegalnego posiadania narkotyków:
 - ust. 1 – **3 719** (3 267 – 2024 r.), ust. 2 – **550** (225 – 2024 r.), ust. 3 – **303** (271 – 2024 r.),
- Art. 59 dot. nielegalnego rozprowadzania narkotyków w celach zarobkowych
 - ust. 1 – **3 597** (2 396 – 2024 r.), ust. 2 – **91** (141 – 2024 r.),
- Art. 58 dot. nakłaniania innych do używania narkotyków:
 - ust. 1 – **1 136** (1 230 – 2024 r.), ust. 2 – **112** (85 – 2024 r.).

Art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii mówi, iż kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Jeżeli przedmiotem czynu, jest znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. W 2018 r. wprowadzono do ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii art. 62b dotyczący posiadania Nowych Substancji Psychoaktywnych, zgodnie z którym, kto wbrew przepisom ustawy, posiada nowe substancje psychoaktywne podlega grzywnie. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa powyżej, jest znaczna ilość nowych substancji psychoaktywnych sprawca, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3. Jeżeli przedmiotem czynu karalnego, są środki odurzające, substancje psychotropowe lub nowe substancje psychoaktywne w ilości nieznacznej, przeznaczone na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości.

Głównym przedmiotem przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii były niżej wymienione środki psychoaktywne: ziele konopi innych niż włókniste (rośliny), marihuana (ziele konopi), amfetamina, kokaina, haszysz, tabletki Ecstasy/MDMA, mefedron (4-MMC), 3 CMC (Klofedron), 4 CMC (Klefedron), metaamfetamina, LSD, MDMA, tabletki Ecstasy, metamfetamina, 2-MMC (2-metylometykatynon), HHC-O (O-acetyloheksahydrokannabinol), psylocybina.

Jednym z największych miejsc podaży i popytu narkotyków na terenie Małopolski pozostaje Miasto Kraków. Udzielanie odpłatne lub nieodpłatne narkotyków odbywa się najczęściej na ulicy, pubach/dyskotekach, samochodach, parkach i w pobliżu szkół.

Z informacji uzyskanych od jednostek terenowych wynika, iż na terenie województwa małopolskiego ceny sprzedawanych narkotyków w 2025 r. kształtowały się następująco, tj.:

- Konopie indyjskie: około 700 – 1 000 zł za krzew, gdzie średnio można uzyskać z przeciętnego krzewu około 22 gramów kwiatostanu,
- Marihuana: 30 – 60 zł za 1 gram,
- Tabletki Ecstasy: 15 – 30 zł za sztukę,
- Kokaina: 250 – 350 zł za 1 gram,
- Grzyby halucynogenne: 15 – 20 zł za 1 gram,
- LSD: 15 zł za 1 listek/sztukę,
- Heroina: 100 – 200 zł za 1 gram,
- Amfetamina: 20 - 40 zł za 1 gram,
- Haszysz: 20 - 30 zł za 1 gram.

Ministerstwo Zdrowia opracowało wykaz podmiotów uprawnionych do prowadzenia badań dotyczących ustalenia czy dany produkt jest środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną, co uprościło procedury „ścigania” za wytwarzanie i handel tymi substancjami. Państwowa Inspekcja Sanitarna monitoruje rynek środków zastępczych, wykorzystując informacje od Policji, Straży Miejskiej, Centralnego Biura Śledczego i Służby Celnej, z którymi współpracuje na podstawie porozumienia z 2011 roku. Kontrole prowadzone przez Sanepid odbywają się z udziałem Policji, co zwiększa bezpieczeństwo oraz skuteczność działań kontrolnych.

W 2025 roku na terenie województwa małopolskiego pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzili 4 kontrole podmiotów podejrzanych o wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie zabezpieczono produktów i nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych. Nie zostały również wydane decyzje administracyjne.

Małopolska, podobnie jak pozostałe województwa w kraju, nadal zмага się z problemem wprowadzania do obrotu środków zastępczych, pomimo realizowanych działań kontrolnych i prewencyjnych. Zjawisko to ma charakter dynamiczny i trudny do skutecznego monitorowania, gdyż dystrybucja tego rodzaju substancji coraz częściej odbywa się poza tradycyjnymi punktami sprzedaży – w przestrzeni internetowej, za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz w ramach nieformalnych kanałów dystrybucji. Pomimo prowadzonych działań, w tym monitorowania stron internetowych w celu identyfikacji i eliminowania podejrzanych produktów oraz blokowania sklepów oferujących środki zastępcze, problem ten wciąż występuje. Szczególnym wyzwaniem pozostaje sprzedaż bezpośrednia („z ręki do ręki”), która stanowi jeden z najbardziej dynamicznych obszarów obrotu substancjami psychoaktywnymi, a jednocześnie pozostaje poza zakresem kompetencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

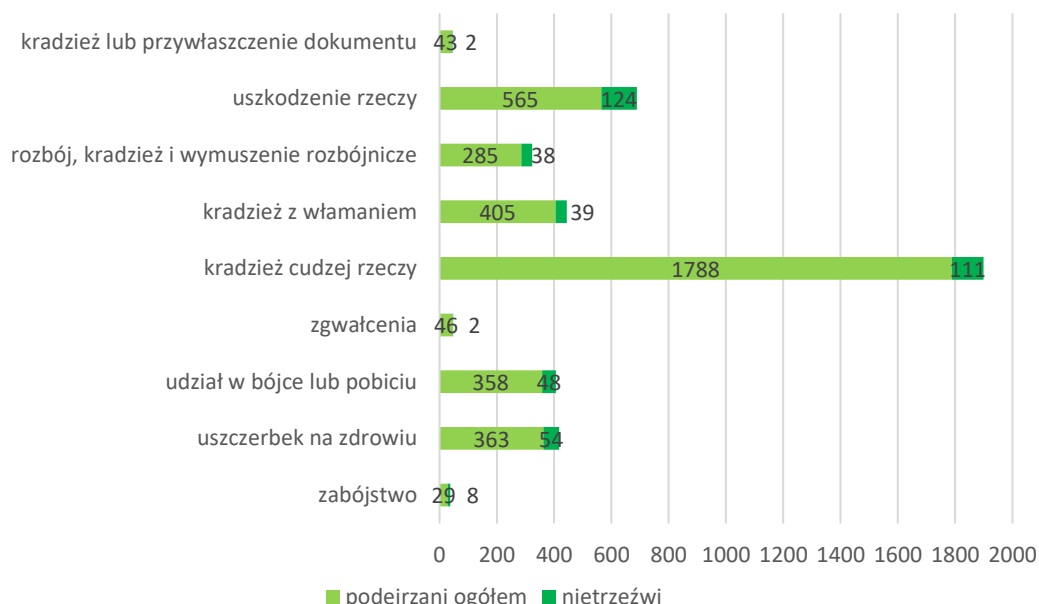
3.5.2 Udział nietrzeźwych w popełnianych przestępstwach w Małopolsce

Osoby uzależnione, nietrzeźwe są często sprawcami popełnianych przestępstw. Poniżej dane statystyczne z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie z 2025 r. dotyczące liczby sprawców z podziałem na nietrzeźwych podejrzanych w kategoriach przestępstw:

- zabójstwo – podejrzani ogółem – 29 osób (z czego 8 nietrzeźwych), w tym 1 osoba nieletnia,
- ciężki uszczerbek na zdrowiu – podejrzani ogółem - 27 osób (z czego 1 nietrzeźwa),
- lekki i ciężki uszczerbek na zdrowiu - podejrzani ogółem - 336 osób (z czego 53 nietrzeźwych), w tym 40 osób nieletnich,
- udział w bójce lub pobiciu – podejrzani ogółem - 358 osób (z czego 48 nietrzeźwych), w tym 32 osoby niepełnoletnie (z czego 1 nietrzeźwa),

- zgwałcenia – podejrzani ogółem – 46 osób, (z czego 2 nietrzeźwych), w tym 1 osoba nieletnia,
- kradzież cudzej rzeczy – podejrzani ogółem – 1 788 osób (z czego 111 nietrzeźwych), w tym 6 osób nieletnich,
- kradzież z włamaniem – podejrzani ogółem - 405 osób (z czego 39 nietrzeźwych), w tym 16 osób nieletnich,
- rozbój, kradzież i wymuszenie rozbójnicze – podejrzani ogółem - 285 osób (z tego 38 nietrzeźwych), w tym 3 osoby nieletnie,
- uszkodzenie mienia/rzeczy – podejrzani ogółem - 565 osób (z czego 124 nietrzeźwych), w tym 36 osób nieletnich nietrzeźwych,
- prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego – podejrzani ogółem – 3 049 osób (z czego 2 984 nietrzeźwych), w tym 6 osób nieletnich nietrzeźwych,
- posługiwanie się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby, kradzież lub przywłaszczenie dokumentu – podejrzani ogółem – 43 osoby (z czego 2 nietrzeźwych) w tym 2 osoby nieletni.

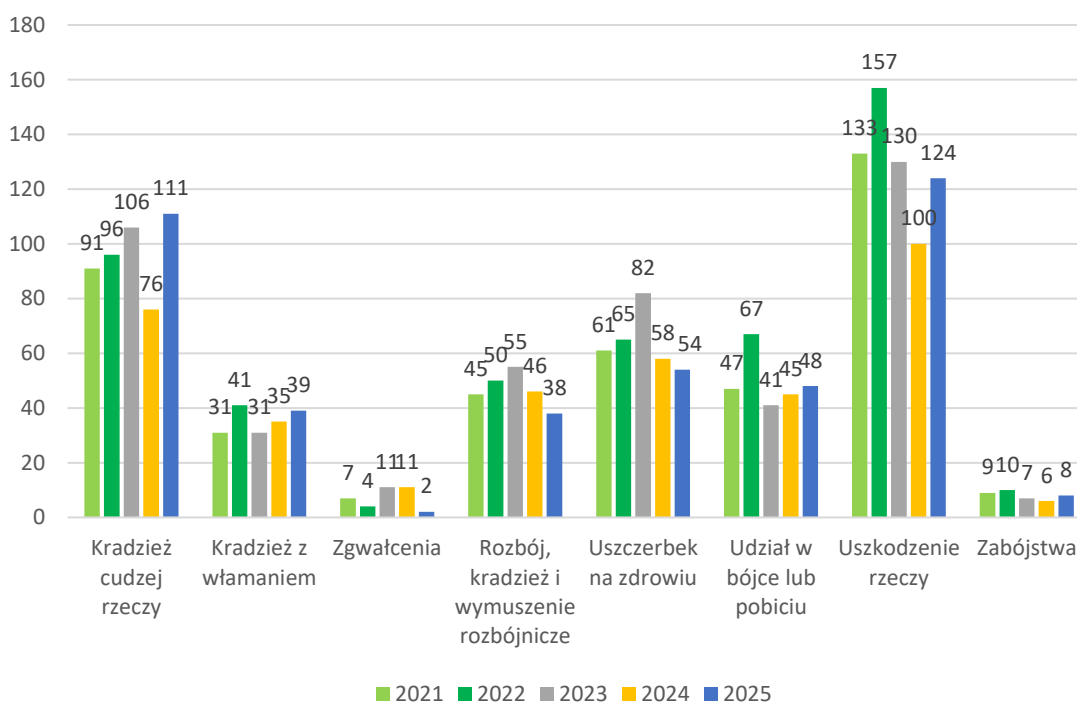
Wykres 16. Udział nietrzeźwych w popełnionych przestępstwach

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych statystycznych za 2025 r. przekazanych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

W porównaniu do roku poprzedniego, w 2025 r. odnotowano zmniejszenie udziału nietrzeźwych w kategoriach: zgwałcenia o 82%, rozbój, kradzież i wymuszenia o 18% oraz uszczerbek na zdrowiu o 7%. Wzrost nietrzeźwych sprawców odnotowano w kategorii kradzieży cudzej rzeczy o 46%, w kategorii zabójstwa o 33%, uszkodzenia rzeczy o 24%, kradzieży z włamaniem o 11% oraz w kategorii udział bójce lub pobiciu o 6%.

Wykres 17. Liczba sprawców z podziałem na nietrzeźwych podejrzanych w kategoriach przestępstw w latach 2021 – 2025

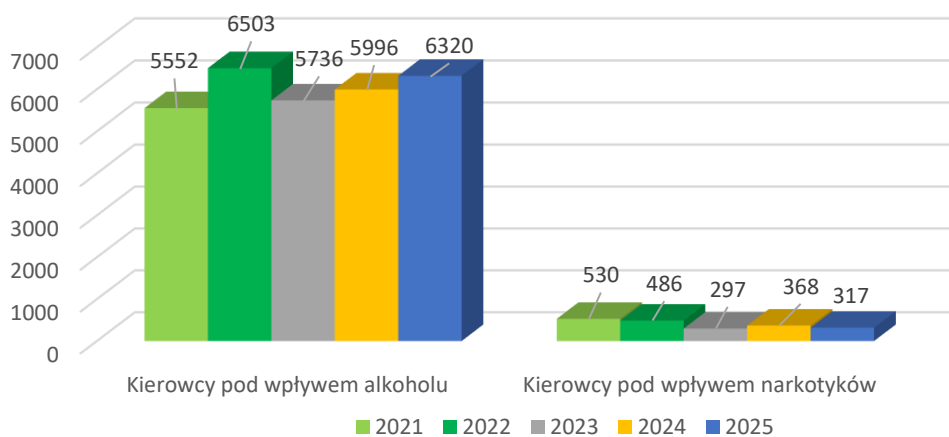

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych statystycznych za lata 2021 - 2025 przekazanych z Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie

3.5.3 Kierujący pod wpływem alkoholu i substancji psychoaktywnych

Na terenie województwa małopolskiego w 2025 roku przebadano 1 890 kierowców (1 525 – 2024 r.) na zawartość narkotyków oraz 1 686 054 osób na zawartość alkoholu (1 496 167 – 2024 r.). Ujawniono **6 320** kierowców pod wpływem alkoholu (5 996 w 2024 r.) oraz **317** osób pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu (368 w 2024 r.). Nietrzeźwi kierowcy spowodowali w 2025 roku 121 wypadków drogowych (143 wypadki w 2024 r.) oraz 746 kolizji (756 w 2024 r.), w wyniku czego śmierć poniosło 5 osób (podobnie jak w ubiegłym roku) a 141 osób zostało rannych (spadek o ponad 17% rok do roku).

Wykres 18. Liczba kierowców pod wpływem alkoholu i narkotyków w latach 2021 – 2025

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych statystycznych za lata 2021 -2025 przekazanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie.

Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego w Krakowie, Tarnowie i Nowym Sączu organizowały kursy reedukacyjne w zakresie problematyki przeciwalkoholowej

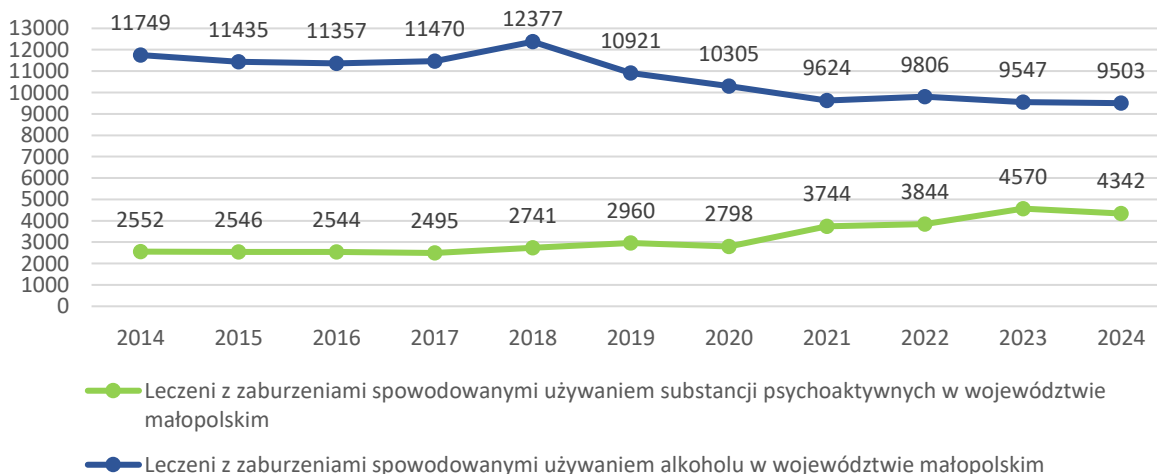
i przeciwdziałania narkomanii dla kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. W 2025 r. przeprowadzono 134 kursy (w 2022 r. – 125, w 2023 r. – 125, w 2024 r. - 131), w których uczestniczyło 1 916 osób (w 2022 r. - 1 672, 2023 r. - 1 725, 2024 r. – 1 823) w wieku 19-76 lat, z czego ponad 88% stanowili mężczyźni.

Małopolska Policja kontynuuje realizację działań na rzecz ograniczenia alkoholizmu, prowadząc akcje mające na celu m.in. ujawnianie łamania prawa w zakresie nielegalnej sprzedaży alkoholu, udostępniania czy ułatwiania dostępu do alkoholu osobom nieletnim. Specjaliści ds. nieletnich i dzielnicowi organizują spotkania z młodzieżą, uświadamiając ją o szkodliwości alkoholu. Policja prowadzi także rozmowy z właścicielami lokali o konsekwencjach naruszeń ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

3.6 Leczeni w województwie małopolskim

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych wiąże się niejednokrotnie z występowaniem zaburzeń psychicznych. Szacuje się, że mniej więcej 1/5 osób z zaburzeniami nastroju spełnia również kryteria zaburzeń związanych z używaniem substancji. Zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych najczęściej występują w sytuacji utraty zdolności kontrolowania stosowania substancji, takich jak narkotyki, leki, alkohol lub tytoń, wywołujących szkody zarówno u ich użytkowników jak i osób z ich otoczenia. Niektóre osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne sięgają po substancje psychoaktywne w celu radzenia sobie z uciążliwymi symptomami. Od 2018 roku liczba osób leczonych ambulatoryjnie w związku z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim widocznie spada, chociaż w 2022 r. nieznacznie wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego. Wśród leczonych z zaburzeniami spowodowanymi przyjmowaniem innych substancji psychoaktywnych obserwuje się trend wzrostowy.

Wykres 19. Leczeni ambulatoryjnie z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych w województwie małopolskim w latach 2014-2024.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie informacji z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Z danych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wynika, że liczba osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu leczonych ambulatoryjnie w województwie małopolskim w 2024 roku⁷ wynosiła 9 503, w tym w wieku do 18 lat leczonych było 15 osób. Najwięcej pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu leczono z powodu zespołu

⁷ dane za rok 2025 dostępne będą w trzecim kwartale 2026 roku

uzależnienia – 8 384 osób (ponad 88%). W dalszej kolejności uplasowały się: używanie szkodliwe - 448 leczonych (4,7%) oraz inne zaburzenia psychiczne – 264 chorych (ok. 2,8%). Liczba osób leczonych z powodu współuzależnienia – 1 547 osób, a z powodu współistniejącego uzależnienia od środków psychoaktywnych – 548 osób. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu leczonych ambulatoryjnie w województwie małopolskim w 2024 roku

Wyszczególnienie		Leczeni		Leczeni po raz pierwszy	
		ogółem	w wieku 0-18 lat	ogółem	w wieku 0-18 lat
Ogółem	2020 rok	10 305	18	3 356	10
	2021 rok	9 624	142	1 250	77
	2022 rok	9 806	25	3 382	18
	2023 rok	9 547	46	2 870	24
	2024 rok	9 503	15	2 979	10
W tym	mężczyźni	7 119	11	2 342	8
	osoby zamieszkałe na wsi	3 747	8	1 273	6
	opieka czynna	5 275	12	1 648	9
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu według rozpoznania zasadniczego:					
ostre zatrucie (F10.0)		61	0	17	0
używanie szkodliwe (F10.1)		448	8	176	7
zespół uzależnienia (F10.2)		8 384	6	2 596	3
zespół abstynencyjny bez majaczenia (F10.3)		213	0	81	0
zespół abstynencyjny z majaczeniem (F10.4)		8	0	4	0
zaburzenia psychotyczne bez majaczenia (F10.5)		59	0	18	0
zespół amnestyczny (F10.6)		66	0	14	0
inne zaburzenia psychiczne (F10.7, F10.8, F10.9)		264	1	73	0
Współuzależnienia		548	5	187	2
Współistniejące uzależnienie od środków psychoaktywnych (F11-F19)		1 547	7	769	6

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W 2024 roku największa liczba pacjentów z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu leczona (ambulatoryjnie) była w powiatach: m. Kraków – 3 592 pacjentów (prawie 38% wszystkich leczonych), m. Tarnów – 1 131 pacjentów (ok.12%) oraz w powiecie oświęcimskim – 632 (ponad 6%) i chrzanowskim – 603 pacjentów (ponad 6%). Prawie połowa osób leczonych z powodu współuzależnienia była w powiecie limanowskim i suskim, odpowiednio 25% i 23%. Dane ze wszystkich powiatów województwa małopolskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Leczeni ambulatoryjnie z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu w województwie małopolskim według powiatów za 2024 rok.

Wyszczególnienie	Leczeni ogółem z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu				Współistniejące uzależnienie od środków psychoaktywnych	Współuzależnienia
	Ogółem	Mężczyźni	Osoby zamieszkałe na wsi	Opieka czynna		
m. Kraków	3 592	2 527	469	1 535	153	203
m. Nowy Sącz	481	373	216	394	6	164
m. Tarnów	1 131	825	615	720	148	39

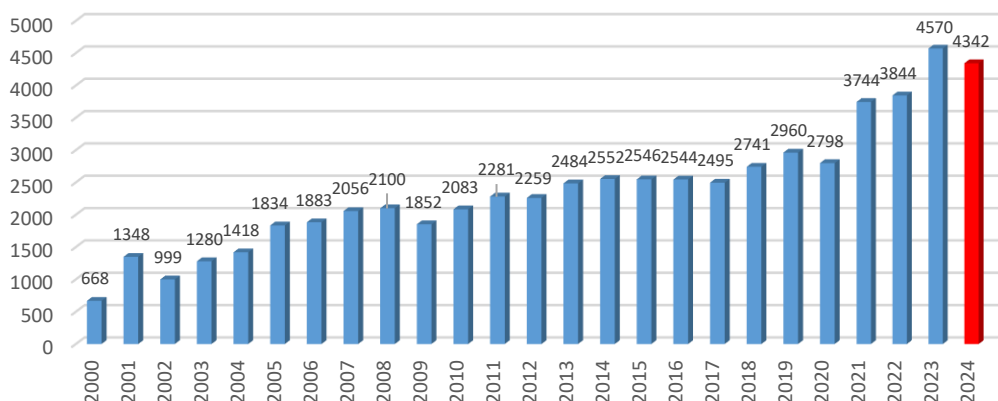
Wyszczególnienie	Leczeni ogółem z zaburzeniami spowodowanymi używaniem alkoholu				Współistniejące uzależnienie od środków psychoaktywnych	Współuzależnienia
	Ogółem	Mężczyźni	Osoby zamieszkałe na wsi	Opieka czynna		
bocheński	16	15	11	5	0	0
brzeski	211	170	158	187	0	45
chrzanowski	603	439	164	371	20	37
dąbrowski	30	28	22	0	0	0
gorlicki	384	298	263	373	3	156
krakowski	125	113	85	92	0	0
limanowski	339	275	268	263	16	392
miechowski	150	125	87	38	0	0
myślenicki	261	217	207	167	86	0
nowosądecki	5	5	4	4	0	0
nowotarski	321	251	207	298	12	0
olkuski	352	267	194	4	1	0
oświęcimski	632	507	267	241	33	36
proszowicki	25	24	21	23	0	0
suski	52	40	35	37	24	351
tarnowski	169	146	124	169	0	0
tatrzański	195	137	76	0	42	34
wadowicki	356	284	228	352	2	90
wielicki	73	53	26	2	2	0
Małopolskie	9 503	7 119	3 747	5 275	548	1 547

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego

Liczba pacjentów z zaburzeniami psychicznymi związanymi z używaniem środków psychoaktywnych, leczonych w poradniach w latach 2000–2024, wykazuje wyraźny trend rosnący. Na początku okresu, w 2000 roku, odnotowano jedynie 668 osób objętych opieką, natomiast w 2024 roku było to już 4342 pacjentów, co oznacza ponad sześciokrotny wzrost w ciągu 25 lat. Najbardziej gwałtowne zmiany nastąpiły jednak po 2020 roku. Lata 2020–2024 przyniosły rekordowe przyrosty, szczególnie widoczne w skoku między rokiem 2020 a 2021, gdy liczba pacjentów zwiększyła się z 2798 do 3744 osób, czyli o ponad jedną trzecią w ciągu roku. Jest to okres prawdopodobnie powiązany ze skutkami pandemii COVID-19, która przyczyniła się zarówno do pogorszenia zdrowia psychicznego, jak i do zwiększenia zgłaszalności oraz dostępności diagnostyki. W kolejnych latach liczby nadal rosły, osiągając maksimum w 2023 roku (4570 pacjentów), a w 2024 roku odnotowano niewielki spadek – do 4342 osób – który jednak nie zmienia ogólnego obrazu utrzymujących się na bardzo wysokim poziomie potrzeb zdrowotnych.

Szczegółowe dane dotyczące liczby osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi wywołanymi używaniem środków psychoaktywnych w województwie małopolskim w poszczególnych latach ilustruje poniższy wykres (dane za rok 2024 będą dostępne w trzecim kwartale 2025 roku).

Wykres 20. Leczeni ambulatoryjnie z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych w Województwie Małopolskim w latach 2000-2024

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wśród pacjentów niepełnoletnich, tj. poniżej 18 lat, pomoc otrzymało 141 osób, co stanowi 3,2% wszystkich leczonych. Mężczyźni stanowili blisko 63% całej populacji pacjentów. Najliczniejszą grupę tworzyły osoby uzależnione od wielu substancji jednocześnie lub od innych środków psychoaktywnych (F19) – 2 723 pacjentów, czyli ponad 63% ogółu. W porównaniu z rokiem 2023 odnotowano w tej grupie wzrost o ponad 8%.

Jednocześnie zauważono znaczący spadek liczby przypadków zaburzeń psychicznych związanych z używaniem substancji halucynogennych (o ponad 61%), opiatów (o ponad 47%), kokainy (o 35%) oraz leków uspokajających i nasennych, a także innych substancji pobudzających, w tym kofeiny (o 16%). Zmniejszyła się również liczebność pacjentów uzależnionych od lotnych rozpuszczalników (o 12%) oraz kanabinoli (o 5%).

Dodatkowo, znacząca część pacjentów boryka się z jednoczesnym uzależnieniem od alkoholu – 691 osób, co stanowi wzrost o 6,5% leczonych w porównaniu do 2023 r. (649 osób). Warto jednak zauważyć, że wśród pacjentów z rozpoznaniem współuzależnienia odnotowano ponad 18% spadek liczby leczonych w porównaniu do roku wcześniejszego (212 w 2024 r. wobec 259 w 2023 r.).

Tabela 5. Liczba osób z zaburzeniami spowodowanymi używaniem środków psychoaktywnych leczonych ambulatoryjnie w województwie małopolskim w 2024 roku.

Wyszczególnienie		Leczeni			Leczeni po raz pierwszy		
		ogółem	w tym w wieku		ogółem	w tym w wieku	
			do 18 lat	19-29 lat		do 18 lat	19-29 lat
Ogółem	2020 rok	2 798	95	954	816	51	333
	2021 rok	3 744	142	1 389	1 250	77	429
	2022 rok	3 844	197	1 434	1 581	119	559
	2023 rok	4 570	217	1 619	1 676	114	639
	2024 rok	4 342	141	1 513	1 429	83	569
w tym:	mężczyźni	2735	86	961	986	47	408
	osoby zamieszkałe na wsi	748	28	254	295	22	115
	opieka czynna	2081	104	745	796	61	340
Ogółem zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych według rozpoznania zasadniczego:							
opiaty (F11)		325	3	92	84	0	32
kanabinole (F12)		307	26	158	121	19	59

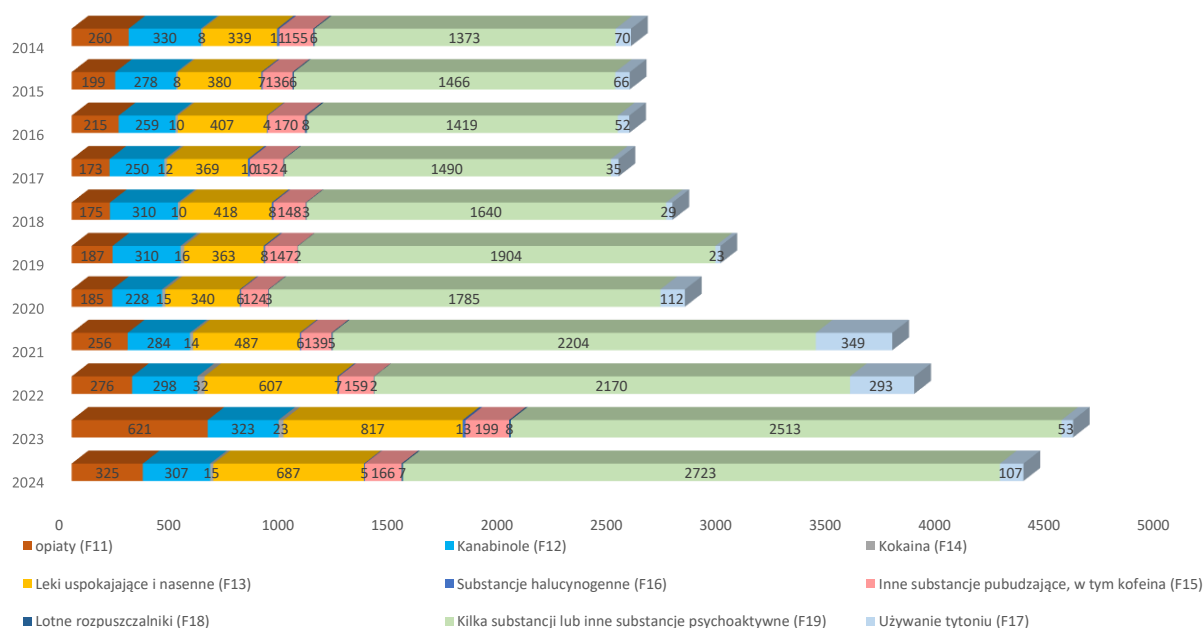
Wyszczególnienie	Leczeni			Leczeni po raz pierwszy		
	ogółem	w tym w wieku		ogółem	w tym w wieku	
		do 18 lat	19-29 lat		do 18 lat	19-29 lat
leki uspokajające i nasenne (F13)	687	1	68	224	0	19
kokaina (F14)	15	0	4	7	0	1
inne substancje pobudzające, w tym kofeina (F15)	166	11	87	62	5	31
substancje halucynogenne (F16)	5	0	1	4	0	0
lotne rozpuszczalniki (F18)	7	0	1	7	0	1
kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne (F19)	2 723	98	1 078	910	58	426
używanie tytoniu (F17)	107	2	24	10	1	0
Współistniejące uzależnienia od alkoholu (F10)	691	6	175	169	3	46
Współuzależnienia	212	21	26	112	16	12

* opieka czynna dotyczy pacjentów, którym wyznaczane i egzekwowane są terminy następnych wizyt w ciągu roku.

Uwaga: Liczba leczonych z zaburzeniami psychicznymi ogółem nie stanowi sumy liczby leczonych według rozpoznania zasadniczego. Różnica między sumą rozpoznań, a liczbą leczonych wynika z tego, że jeżeli w poradni nie ma zatrudnionego lekarza psychiatry (bądź konsultanta psychiatry), to wykazywana jest tylko ogólna liczba pacjentów (bez rozpoznań).

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

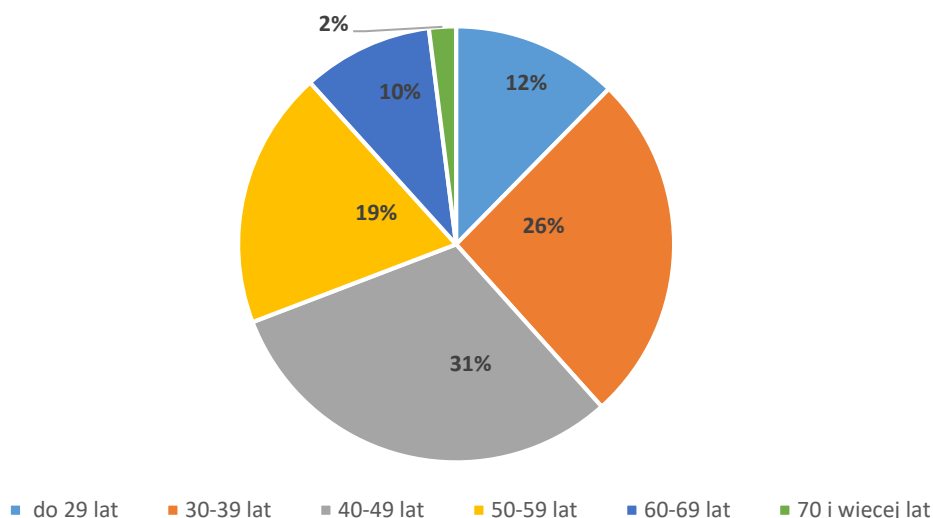
Wykres 21. Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie sprawozdania MZ-15 (od 2010 roku na podstawie danych z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego).

Z danych pozyskanych z oddziałów leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych oraz leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja) wynika, że na terenie województwa małopolskiego zdecydowaną większość pacjentów stanowią mężczyźni 87,8% (w 2023 r. 87,7%, 87,8% w 2024 r.) natomiast kobiety stanowiły 12,2% leczonych (w 2023 r. 12,3%, 12,2% w 2024 r.). Największy odsetek wśród osób poddanych leczeniu detoksykacyjnemu stanowią osoby w wieku 40 - 49 lat (31%) oraz 30 - 39 lat (26%), najmniej leczonych stanowią osoby po 70 roku życia (ok. 2%). Średni czas pobytu na oddziałach detoksykacyjnych to ok. 11 dni. Najczęściej występujące substancje psychoaktywne z powodu których pacjenci ci byli leczeni: stymulanty, psychostymulanty, dopalacze, opiaty, opioidy, benzodiazepiny, leki nasenne i uspokajające, marihuana.

Wykres 22. Liczba osób leczonych w oddziałach leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych oraz leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja) z podziałem na grupy wiekowe

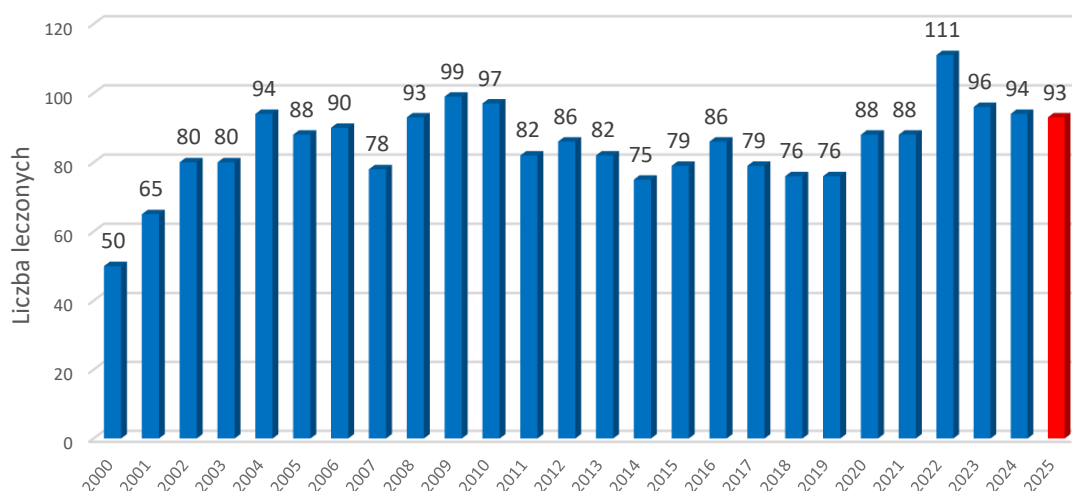

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z jednostek ochrony zdrowia.

Działania z zakresu redukcji szkód w dziedzinie narkomanii koncentrują się na niwelowaniu szkodliwych skutków zażywania narkotyków. W Polsce programami redukcji szkód są m. in. programy substytucji lekowej oraz programy wymiany igieł i strzykawek, które zakładają pomoc osobom uzależnionym bez konieczności ich abstynencji. Poradnia MONAR w Krakowie realizuje program wymiany igieł i strzykawek, Poradnia Leczenia Uzależnień Szpitala Specjalistycznego im. L. Rydygiera Sp. z o.o. w Krakowie realizuje program substytucji lekowej poprzez kierowanie pacjentów do programu substytucyjnego, a Areszt Śledczy w Krakowie przy ul. Montelupich 7 realizuje program leczenia substytucyjnego dla osób pozbawionych wolności z uzależnieniem od opiatów.

W 2025 roku programem substytucyjnym w **Poradni Leczenia Uzależnień Szpitala Specjalistycznego im. L. Rydygiera w Krakowie** objęto 93 osoby (20 kobiet i 73 mężczyzn).

Wykres 23. Liczba osób objętych leczeniem substytucyjnym w Małopolsce w latach 2000 – 2025

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Poradni Leczenia Uzależnień Szpitala Specjalistycznego im. L. Rydygiera Sp. z o.o. w Krakowie.

Program substytucyjny obejmował leczenie metadonem, levomethadonem oraz bunorfiną. Liczba pacjentów leczonych metadonem wyniosła 51 osób (15 kobiet i 36

mężczyzn), w tym w wieku 0-29 lat – 1 osoba, w wieku 30-64 lat – 50 osób, 6 osób miało ukraińskie obywatelstwo. Liczba leczonych levomethadonem wyniosła 20 osób (2 kobiety i 18 mężczyzn), w tym w wieku 19-29 lat – 1 osoba, w wieku 30-64 lat – 19 osób. Bunnorfina była dystrybuowana wśród 22 pacjentów Poradni (3 kobiet, 19 mężczyzn), w tym: 1 w wieku 19-29 lat oraz 21 w wieku 30-64 lat.

Pacjenci objęci leczeniem substytucyjnym zamieszkiwali w następujących powiatach:

- miasto Kraków: 75 osób (61 mężczyzn, 14 kobiet)
- powiat brzeski m. Brzesko: 1 osoba (mężczyzna)
- powiat cieszyński: 1 osoba (mężczyzna)
- powiat krakowski: 1 osoba (kobieta)
- powiat kolbuszowski: 2 osoby (mężczyźni)
- powiat limanowski: 2 osoby (kobieta i mężczyzna)
- powiat leżajski: 1 osoba (mężczyzna)
- powiat nowotarski: 1 osoba (mężczyzna)
- powiat nowosądecki: 2 osoby (kobieta i mężczyzna)
- powiat tarnobrzeski m. Tarnobrzeg: 3 osoby (2 mężczyzn i 1 kobieta)
- powiat tarnowski: 1 osoba (mężczyzna)
- powiat wadowicki m. Andrychów: 1 osoba (mężczyzna)
- m. Warszawa: 1 osoba (mężczyzna)
- powiat żywiecki: 1 osoba (kobieta).

Areszt Śledczy w Krakowie przy ul. Montelupich 7 jest pierwszą w Polsce jednostką penitencjarną, realizującą program leczenia substytucyjnego metadonem dla osób pozbawionych wolności. Program nosi nazwę „Metar Kraków” i jest realizowany w więziennym Zakładzie Opieki Zdrowotnej we współpracy z Poradnią Leczenia Uzależnień Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Rydygiera w Krakowie od 2003 roku.

W 2025 roku programem objętych zostało 10 osób (9 mężczyzn oraz 1 kobieta) w przedziale wiekowym od 28 do 58 lat. Najczęściej przyjmowanymi substancjami psychoaktywnymi przez uczestników programu były leki przeciwdepresyjne i leki przeciw lękowe.

Pacjenci objęci leczeniem substytucyjnym w 2025 roku w Areszcie Śledczym przy ul. Montelupich pochodzili z różnych województw:

- województwo małopolskie:
 - ✓ m. Kraków – 4 mężczyzn,
 - ✓ powiat nowotarski - 1 mężczyzna,
- województwo świętokrzyskie:
 - ✓ powiat konecki – 1 mężczyzna,
 - ✓ powiat kielecki – 1 kobieta
- województwo lubelskie:
 - ✓ powiat świdnicki – 1 mężczyzna,
- województwo dolnośląskie:
 - ✓ m. Wrocław – 1 mężczyzna,
 - ✓ powiat oleśnicki – 1 mężczyzna.

3.7 Zasoby instytucjonalne oraz kontraktowanie świadczeń w obszarze uzależnień

W 2025 roku Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia przeznaczył łączną kwotę **102 974 467,74 zł** na leczenie uzależnień od substancji

psychoaktywnych w województwie małopolskim, tj. o ponad 13% więcej niż w 2024 r. (90 831 226,60 zł). Przeznaczone środki zostały podzielone na: leczenie ambulatoryjne – 27 114 602,53 zł, leczenie dzienne – 5 245 676,08 zł oraz leczenie stacjonarne – 70 614 189,13 zł. Na terenie województwa działało 57 poradni udzielających świadczeń w zakresie leczenia uzależnień. W poradniach leczonych ogółem było 16 777 pacjentów (15 037 pacjentów w 2022, 15 693 – w 2023 r., 16 306 w 2024r.). W omawianym okresie w województwie małopolskim funkcjonowało 177 miejsc pobytu dziennego dla osób uzależnionych (196 w 2022, 162 w 2023 r., 162 w 2024 r.), w których leczono 892 pacjentów (800 w 2022, 864 w 2023 r., 857 w 2024 r.). Oddziały/ośrodki stacjonarne dysponowały 485 miejscami/łóżkami, z których skorzystało łącznie 5 733 pacjentów (5 628 w 2022, 5 995 w 2023 r., 5 958 w 2024 r.). Z uwagi na fakt, że uzależnienia od alkoholu oraz środków psychoaktywnych często współwystępują u tych samych pacjentów prezentowane zestawienie dotyczy wszystkich kontraktowanych w tym zakresie świadczeń. Ujęcie to umożliwia spojrzenie na skalę środków przeznaczanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia na leczenie osób uzależnionych w Małopolsce – tabela 4, 5 i 6.

Tabela 6. Lecznictwo ambulatoryjne w zakresie leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2025r.

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba poradni	Liczba pacjentów
1.	Poradnia leczenia uzależnień	17 065 066,21	38	11 402
2.	Poradnia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu	5 876 400,00	11	3 553
3.	Poradnia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży	615 038,24	3	442
4.	Poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol	2 056 893,52	4	1 285
5.	Program Leczenia Substytucyjnego	1 501 204,48	1	95
SUMA		27 114 602,53	57	16 777

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Tabela 7. Lecznictwo dzienne w zakresie leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2025 r.

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba placówek	Liczba miejsc pobytu dziennego	Liczba pacjentów
1.	Świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu	3 120 657,83	9	127	528
2.	Świadczenia dzienne leczenia uzależnień	2 125 018,25	3	50	364
SUMA		5 245 676,08	12	177	892

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2025 roku jedna z placówek realizujących świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu odnotowała przerwę w udzielaniu świadczeń, jednak nie przełożyło się to na spadek liczby pacjentów, którym udzielono pomocy (w 2025 r. 35 pacjentów więcej niż w 2024 r.).

Tabela 8. Lecznictwo stacjonarne w zakresie leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2025 r.

Lp.	Zakres świadczeń	Wartość kontraktów w złotych	Liczba placówek	Liczba łóżek	Liczba pacjentów
1.	Leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)	19 342 598,02	4	93	2 886
2.	Leczenie zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)	3 517 621,94	2	27	422
3.	Leczenie uzależnień stacjonarne	9 711 523,04	2	93	551
4.	Świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu	23 080 173,15	2	162	1 461
5.	Krótkoterminowe świadczenia terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych	8 517 621,94	2	65	266
6.	Świadczenia rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi głównie psychotycznymi (podwójna diagnoza)	6 862 924,38	1	45	147
SUMA		70 614 189,13	13	485	5 733

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W zakresie lecznictwa stacjonarnego dotyczącego leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2024 roku, liczba placówek oraz liczba dostępnych łóżek nie uległa zmianie względem roku wcześniejszego. Kwota przeznaczona na leczenie stacjonarne uzależnień wzrosła o ponad 7,5 mln zł i wyniosła 70 614 189,13 zł. Największy wzrost kosztów leczenia odnotowano w zakresie świadczeń terapii uzależnienia od alkoholu (o ponad 2,8 mln zł) oraz w świadczeniach leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (o ponad 2,1 mln zł.)

Poniżej zaprezentowano podział kwoty **102 974 467,74 zł** na poszczególne powiaty województwa małopolskiego.

Tabela 9. Środki finansowe przekazane przez NFZ na leczenie uzależnień w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego w 2025 r.

Lp.	Powiat	Środki finansowe w złotych			Suma w złotych
		Leczenie ambulatoryjne	Lecznictwo dzienne	Lecznictwo stacjonarne	
1.	bocheński	559 408,60	0	0	559 408,60
2.	brzeski	413 146,80	346 498,05	0	759 644,85
3.	chrzanowski	752 045,18	0,00	0,00	752 045,18
4.	dąbrowski	0,00	0,00	0,00	0,00
5.	gorlicki	1 388 864,12	468 943,04	3 162 609,23	5 020 416,39
6.	krakowski	850 590,83	0,00	0,00	850 590,83
7.	limanowski	406 377,44	0,00	0,00	406 377,44
8.	miechowski	131 555,84	0,00	0,00	131 555,84
9.	myślenicki	971 959,05	0,00	0,00	971 959,05
10.	nowosądecki	90 633,80	0,00	0,00	90 633,80
11.	nowotarski	362 579,49	9 366,65	4 647 401,67	5 019 347,81
12.	olkuski	239 847,68	0,00	0,00	239 847,68

Lp.	Powiat	Środki finansowe w złotych			Suma w złotych
		Leczenie ambulatoryjne	Lecznictwo dzienne	Lecznictwo stacjonarne	
13.	oświęcimski	1 375 672,32	671 589,28	0,00	2 047 261,60
14.	proszowicki	0,00	0,00	0,00	0,00
15.	suski	287 776,00	0,00	0,00	287 776,00
16.	tarnowski	665 416,80	0,00	0,00	665 416,80
17.	tatrzański	246 618,88	0,00	0,00	246 618,88
18.	wadowicki	966 557,06	672 964,26	1 614 1261,66	17 780 782,86
19.	wielicki	382 690,56	0,00	0,00	382 690,56
20.	m. Kraków	14 060 174,32	2 000 592,48	38 116 362,40	54 177 129,20
21.	m. Nowy Sącz	1 652 018,96	483 425,67	0,00	2 135 444,63
22.	m. Tarnów	1 310 668,80	592 296,77	8 546 554,17	10 449 519,74
SUMA		27 116 602,53	5 245 676,20	70 614 189,13	102 974 467,14

* Przerwa w udzielaniu świadczeń

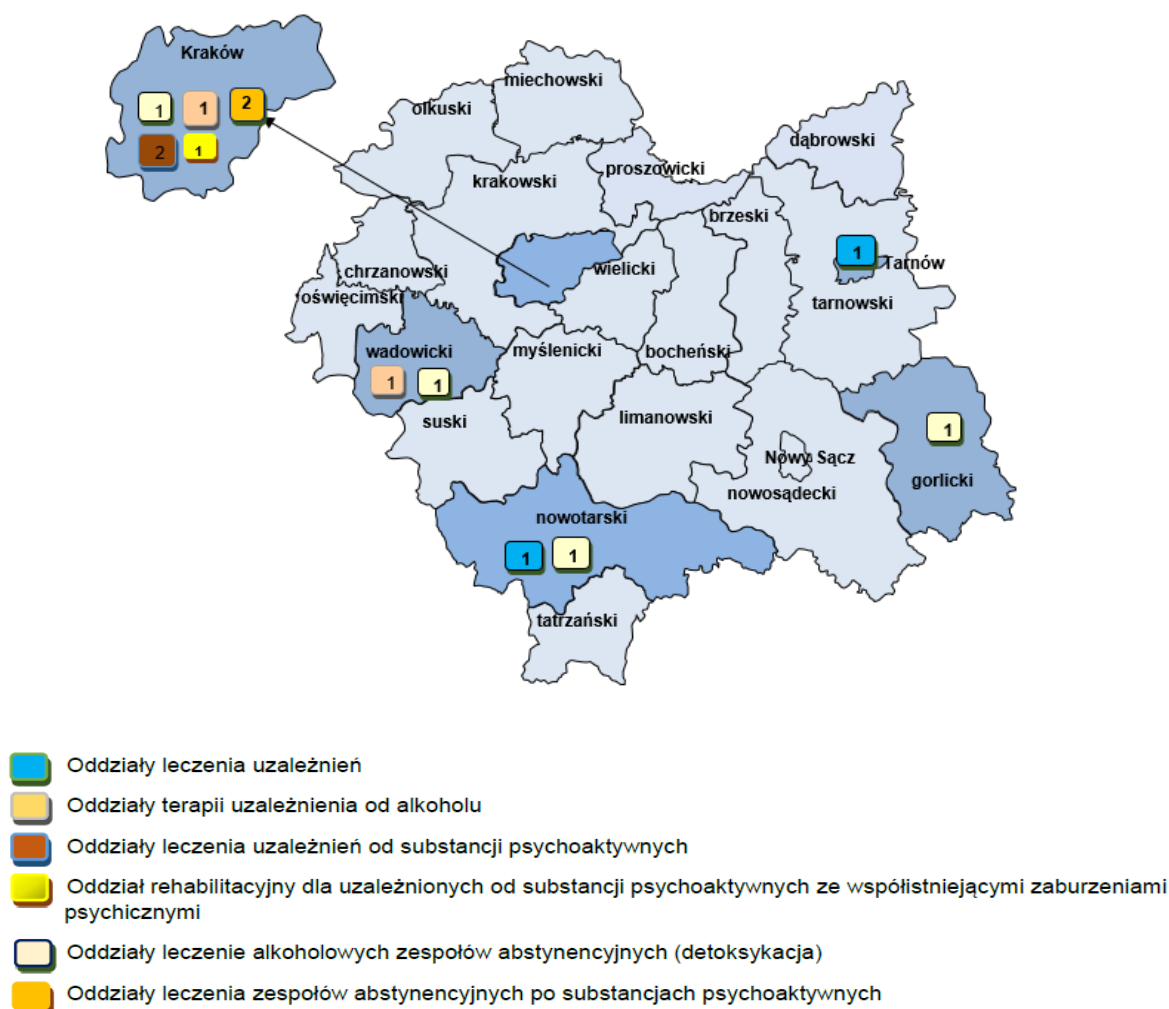
Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że dostępność do oferty poszczególnych rodzajów placówek może być ograniczona w niektórych regionach z powodu nierównomiernego rozłożenia placówek na terenie województwa. W powiatach dąbrowskim i proszowickim nie zostały zakontraktowane żadne świadczenia z obszaru leczenia uzależnień finansowane ze środków NFZ. Większość regionów województwa oferuje leczenie ambulatoryjne, natomiast lecznictwo dzienne i stacjonarne dostępne jest tylko w większych miastach województwa. Konieczne jest zwiększenie dostępności do placówek specjalistycznych, zwłaszcza oddziałów dziennych i oddziałów dla młodzieży.

W Województwie Małopolskim w roku 2025 r. w trybie stacjonarnym funkcjonowały:

- ✓ 2 oddziały leczenia uzależnień (M. Tarnów, powiat nowotarski),
- ✓ 2 oddziały terapii uzależnienia od alkoholu, (M. Kraków, powiat wadowicki),
- ✓ 2 oddziały terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych – krótkoterminowe świadczenia (M. Kraków),
- ✓ 1 oddział rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychicznymi głównie psychotycznymi – podwójna diagnoza (M. Kraków),
- ✓ 4 oddziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja) (M. Kraków, powiat wadowicki, nowotarski i gorlicki),
- ✓ 2 oddziały leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych – detoksykacja (M. Kraków).

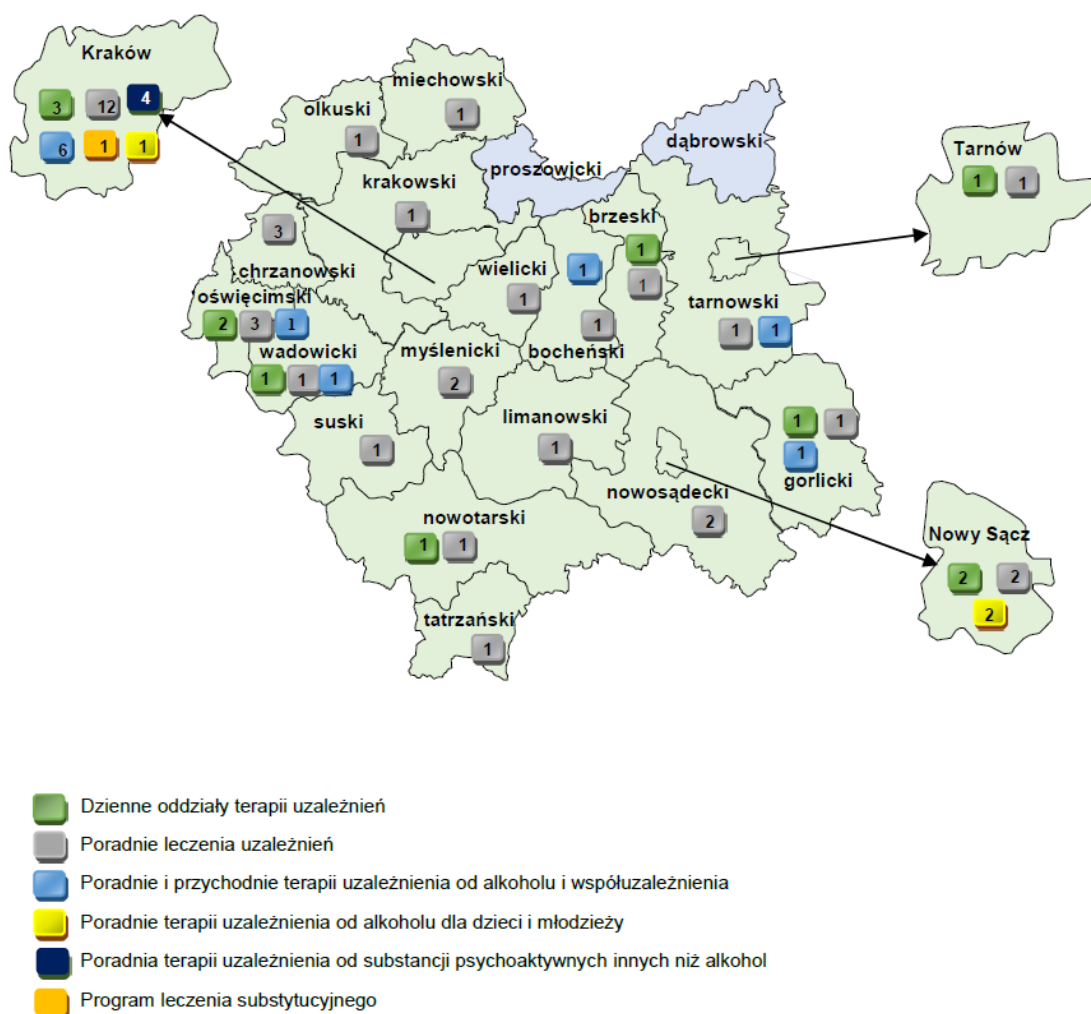
Mapa 1. Stacjonarne placówki leczenia uzależnień (kontrakty z NFZ)

Ponadto w trybie dziennym i ambulatoryjnym w województwie funkcjonowało:

- ✓ 12 dziennych oddziałów terapii uzależnień, w tym 9 oddziałów terapii uzależnienia od alkoholu (M. Kraków: 2, oświęcimski: 2, gorlicki: 1, brzeski 1, nowotarski: 1, M. Nowy Sącz: 2) i 3 dzienne oddziały leczenia uzależnień (m. Kraków: 1, m. Tarnów: 1, wadowicki: 1),
- ✓ 11 poradni terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu (M. Kraków: 6, oświęcimski: 1, bocheński: 1, tarnowski: 1, gorlicki: 1, wadowicki 1),
- ✓ 38 poradni leczenia uzależnień (M. Kraków: 12, bocheński 1, brzeski: 1, chrzanowski: 3, krakowski: 1, gorlicki: 1, limanowski: 1, miechowski 1, myślenicki: 2, M. Nowy Sącz: 2, nowosądecki: 2, nowotarski: 1, olkuski: 1, oświęcimski: 3, suski: 1, M. Tarnów: 1, tarnowski: 1, tatrzański: 1, wadowicki: 1, wielicki: 1),
- ✓ 3 poradnie terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży (M. Kraków: 1, M. Nowy Sącz: 2),
- ✓ 4 poradnie terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol (M. Kraków: 4),
- ✓ 1 placówka z programem leczenia substytucyjnego (M. Kraków).

Mapa 2. Ambulatoryjne i dzienne placówki leczenia uzależnień (kontrakty z NFZ)

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych przesłanych przez Małopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

W 2024 r. w wojewódzkie podmioty lecznicze posiadały 356 łóżek w stacjonarnych oddziałach leczenia uzależnień, co stanowiło 82,8 % wszystkich łóżek w tym zakresie w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Tabela 10. Działalność publicznych zakładów opieki zdrowotnej w zakresie stacjonarnych oddziałów leczenia uzależnień w województwie małopolskim w 2024 r.

Lp.	Nazwa szpitala	Oddział	Liczba łóżek stan na 31.12. 2024 r.	Leczeni w 2024r.	Osobodni leczenia w 2024 r.	Śr. okres pobytu chorego (w dniach)	% obłożenia
1.	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza w Tarnowie	Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	62	431	23 280	54	103%
2.	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła w Nowym Targu	Detoksykacyjny	28	901	8 143	9,0	80%
3.	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu	Leczenia Uzależnień	31	139	5 631	40,5	50%

Lp.	Nazwa szpitala	Oddział	Liczba łóżek stan na 31.12. 2024 r.	Leczeni w 2024r.	Osobodni leczenia w 2024 r.	Śr. okres pobytu chorego (w dniach)	% obłożenia
4.	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie	Detoksykacyjny	30	959	10 839	11,3	99%
5.	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie	Terapii Uzależnionych od Alkoholu (w tym osób z innymi dysfunkcjami)	92	801	31 234	39	93%
6.	Szpital Specjalistyczny im. dr J. Babińskiego w Krakowie	Oddział Rehabilitacji dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Zaburzeniami Psychicznymi	45	167	15 851	94,9	97%
7.	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	Detoksykacyjny	30	1 015	11 472	11,3	105%
8.	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	Terapii Uzależnienia od Alkoholu	70	724	26 456	36,5	104%
9.	Szpital Specjalistyczny im. H. Klimontowicza w Gorlicach	Detoksykacyjny	15	613	5 301	8,6	97%
10	Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera – Kraków	Toksykologiczny i detoksykacji	17	908	6 342	7,0	102%
11.	Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera – Kraków	Leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji) (w trybie planowym ze skierowaniem)	10	142	1 890	13,3	52%

Źródło: opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z jednostek ochrony zdrowia.

W porównaniu do roku poprzedniego liczba leczonych zmniejszyła się łącznie o ponad 2,5%. Średni okres pobytu chorego na oddziałach detoksykacyjnych skrócił się o 1 dzień, na pozostałych oddziałach wydłużył się o 4 dni. Powyższe przełożyło się na spadek obłożenia o ponad 5%, w tym na oddziałach detoksykacyjnych o 3,4%, na pozostałych oddziałach o 6,8%).

Kolejki oczekujących – średni czas oczekiwania na stacjonarne leczenie uzależnień od środków psychoaktywnych.

Według danych z Narodowego Funduszu Zdrowia ze strony <https://terminyleczenia.nfz.gov.pl/> (stan na dzień 23.01.2026 r.) kolejki oczekujących pacjentów na skorzystanie ze świadczeń medycznych (średni czas oczekiwania w przypadku stabilnym), kształtują się następująco:

- Oddziały leczenia uzależnień w:
 - Podhalańskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II w Nowym Targu – brak kolejek,
 - Szpitalu Wojewódzkim im. św. Łukasza w Tarnowie – ok. 5 miesięcy,
- Oddziały rehabilitacji dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącymi zaburzeniami psychiatrycznymi w:
 - Szpitalu Kliniknym im. dr J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie – ok. 2,5 miesiąca,
- Oddziały terapii uzależnienia od alkoholu w:
 - Szpitalu Kliniknym im. dr J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie – ok. 2 miesiące,

- Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie – ok. 7 miesięcy,
- Oddziale leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacji) w:
 - Podhalańskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II w Nowym Targu – brak kolejek,
 - Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Andrychowie – ok. 1 miesiąca,
 - Szpitalu Specjalistycznym im. H. Klimontowicza w Gorlicach – brak kolejek,
 - Szpitalu Klinicznym im. dr J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie – brak kolejek,
- Oddziale leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacji) w:
 - Ośrodka Leczenia, Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych Stowarzyszenia MONAR w Krakowie (ul. Suchy Jar 4) – brak kolejek,
 - Szpitalu Specjalistycznym im. L. Rydygiera w Krakowie Sp. z o. o. – ok. 4 miesiące.
- Oddziale Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych w:
 - Ośrodka Leczenia, Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych Stowarzyszenia MONAR w Krakowie (ul. Suchy Jar 4) – brak kolejek,
 - Ośrodka Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień Stowarzyszenia MONAR w Krakowie (ul. Nadbrzezie 25) – brak kolejek,
- Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia Od Alkoholu w:
 - Sobrietas - Gleczman Sp. Jawna w Oświęcimiu – brak kolejek,
 - Centrum Wsparcia Psychicznego W Nowym Sączu, ul. Ludwika Waryńskiego 1 – brak kolejek,
 - Podhalańskim Szpitalu Specjalistycznym im. Jana Pawła II w Nowym Targu – brak kolejek,
 - Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach – brak kolejek,
 - Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej "VITA" Sp. z o. o. w Brzeszczu – brak kolejek,
 - Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Brzesku – brak kolejek,
 - Krakowskim Stowarzyszeniu Terapeutów Uzależnień w Krakowie – ok. 2 tygodnie,
 - Centrum Medycznym „UNIMED” Sp. z o. o. w Krakowie – 3 miesiące,

W większości placówek nie odnotowano kolejek zarówno w opiece dziennej, jak i całodobowej dla przypadków pilnych.

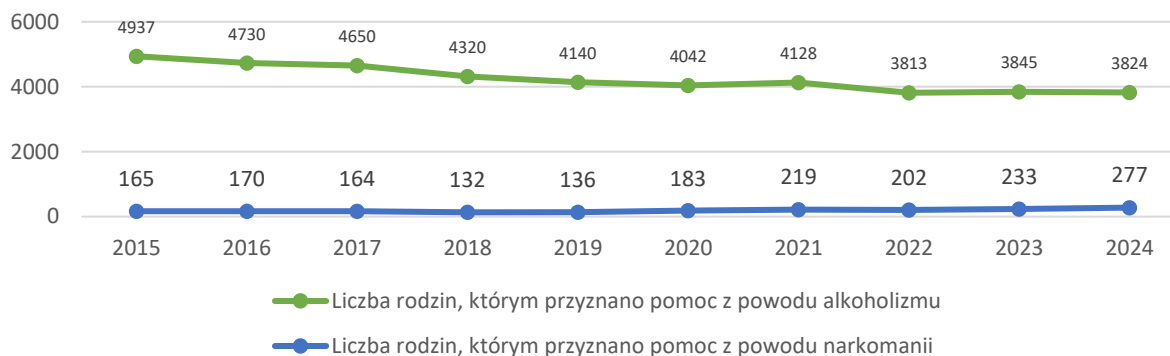
3.8 Sytuacja życiowa osób z problemem uzależnień w województwie małopolskim

Uzależnienie członka rodziny od substancji psychoaktywnych lub od zachowań i związane z tym nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu wywierają negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci, powodując problemy zdrowotne, psychologiczne, społeczne oraz materialne. Dużą rolę w przezwyciężaniu problemów alkoholowych związanych ze zjawiskiem alkoholizmu pełnią ośrodki pomocy społecznej (OPS). Podstawową formą prowadzonych przez nie usług są świadczenia materialne.

Statystyki dotyczące świadczeń pomocy społecznej udzielanych z powodu problemu alkoholizmu i narkomanii prowadzone są przez ministerstwo właściwe do spraw pomocy społecznej. Od 2015 r. w województwie małopolskim corocznie zmniejszała się liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenia z powodu alkoholizmu. W 2021 r. liczba ta nieznacznie wzrosła do poziomu 4 128, natomiast w 2024 r. ze świadczeń skorzystało 3 824 rodziny (o 21 mniej niż w rok wcześniej) . Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia

z powodu narkomanii w województwie małopolskim w latach 2015-2018 systematycznie spadała, natomiast w 2020 odnotowano znaczący wzrost względem lat wcześniejszych. W kolejnych latach obserwowany jest trend wzrostowy w zakresie pomocy udzielanej rodzinom, w których występuje problem narkomanii. W 2024 r. z powodu narkomanii świadczenia przyznano 277 rodzinom, tj. o blisko 16% więcej niż w 2023 r.

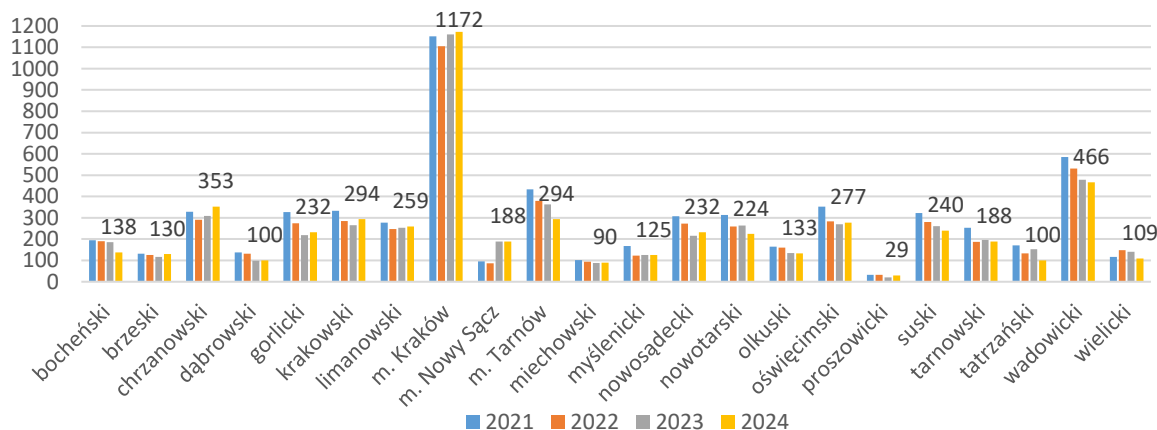
Wykres 24. Liczba przyznaczonych w Małopolsce świadczeń z pomocy społecznej w latach 2015-2024 z powodu alkoholizmu i narkomanii.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie Sprawozdań MRPIPS-03 Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej za lata 2015-2024 (dane za 2025 r. będą dostępne w drugiej połowie 2026 r.)

Według danych podawanych przez Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych, który powstał w ramach projektu „Małopolskie Obserwatorium Polityki Społecznej - Etap I”, liczba klientów pomocy społecznej, którzy korzystali ze wsparcia z powodu alkoholizmu w roku 2024 w większości powiatów województwa małopolskiego zmniejszyła się w porównaniu do roku 2021.

Wykres 25. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu.

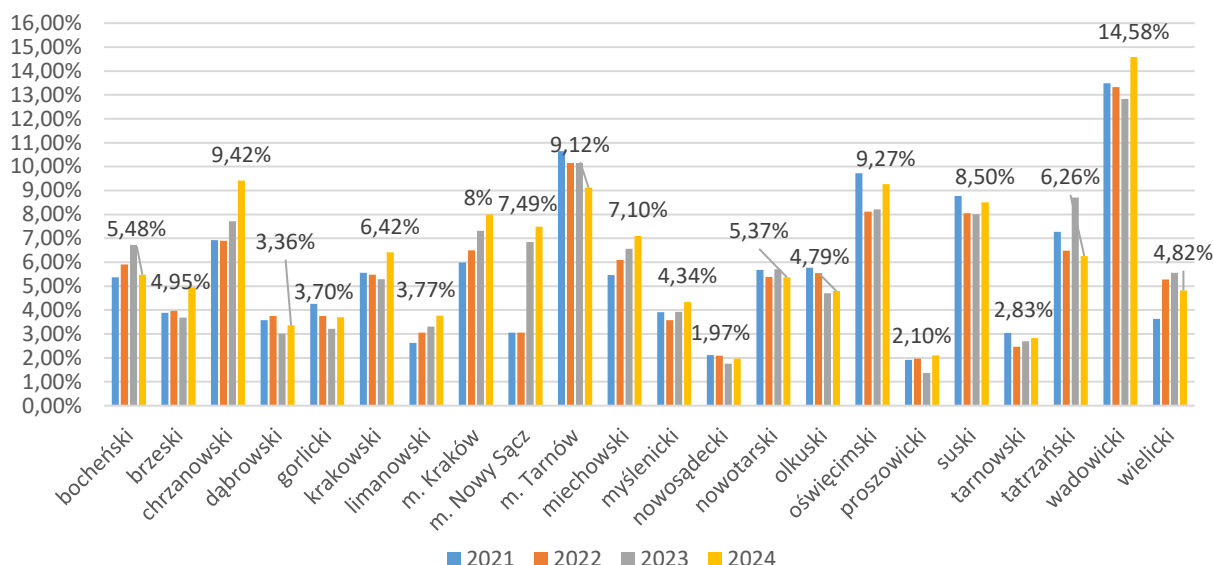

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych <https://obserwator.rops.krakow.pl/>

Porównując rok do roku liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z uwagi na występujący alkoholizm, największe wzrosty odnotowano w powiatach: proszowickim (38,1%), chrzanowskim (14,2%), krakowskim (10,9%), brzeskim (11,1%) oraz nowosądeckim (7,4%). Jednocześnie w powiecie proszowickim liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu stanowi najmniejszą w województwie (29 przypadków, o 8 osób więcej niż w 2023 r.). Najwięcej beneficjentów tego rodzaju pomocy pochodziło z miasta Krakowa (1172 osoby), co jest spodziewane ze względu na wielkość aglomeracji, liczebność populacji oraz szeroką dostępność ośrodków pomocy społecznej. Największe różnice pomiędzy rokiem 2021 a 2024 obserwuje się w powiecie wadowickim, gdzie liczba osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu zmniejszyła się aż o 119

osób (z 585 do 466). Największy wzrost klientów odnotowano w Nowym Sączu (95 osób w 2021 r. i 188 w roku 2023 i 2024).

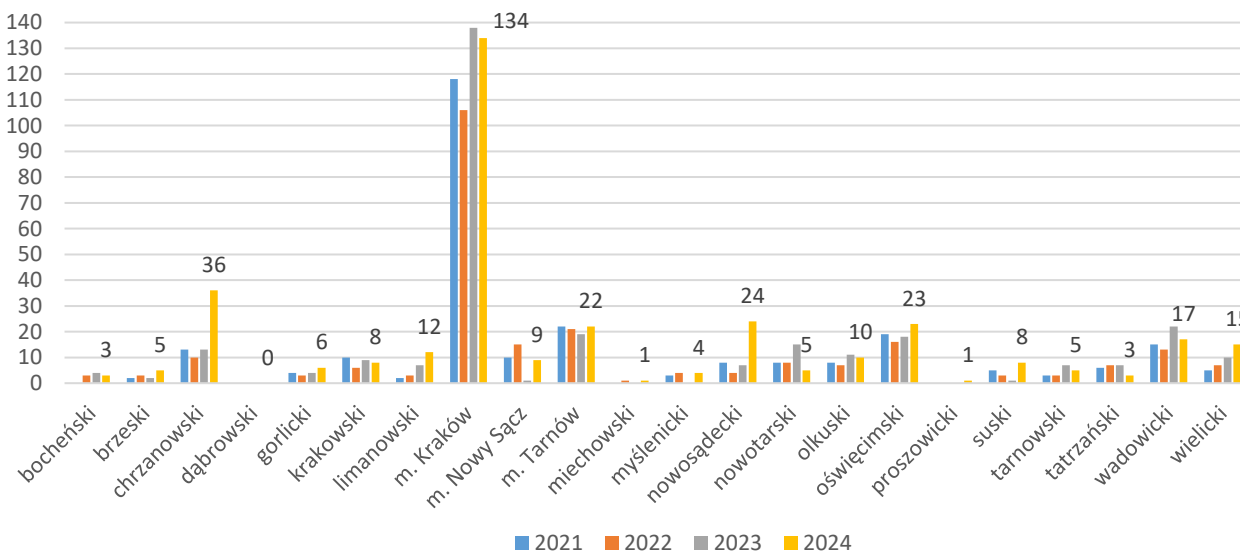
Wykres 26. Odsetek klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu alkoholizmu.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych <https://obserwator.rops.krakow.pl/>

Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu narkomanii jest znacząco niższa niż w przypadku alkoholizmu. W porównaniu danych z lat 2021 - 2024 widoczne jest znaczne zróżnicowanie w liczbie beneficjentów pomocy społecznej w poszczególnych powiatach. W 2024 roku najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej pochodziło z miasta Krakowa – 134 osoby (o 4 mniej niż w roku poprzedzającym). Największy wzrost beneficjentów odnotowano w powiatach chrzanowskim (wzrost o 23 osoby), limanowskim (wzrost o 10 osób), nowosądeckim (wzrost o 16 osób) oraz oświęcimskim (wzrost o 4 osoby). Jak podaje Internetowy Obserwator Statystyk Społecznych w roku 2024 jedynie klienci ośrodków pomocy społecznej w powiecie dąbrowskim nie korzystali z tego rodzaju świadczeń – dane te zostały zaprezentowane na poniższym wykresie.

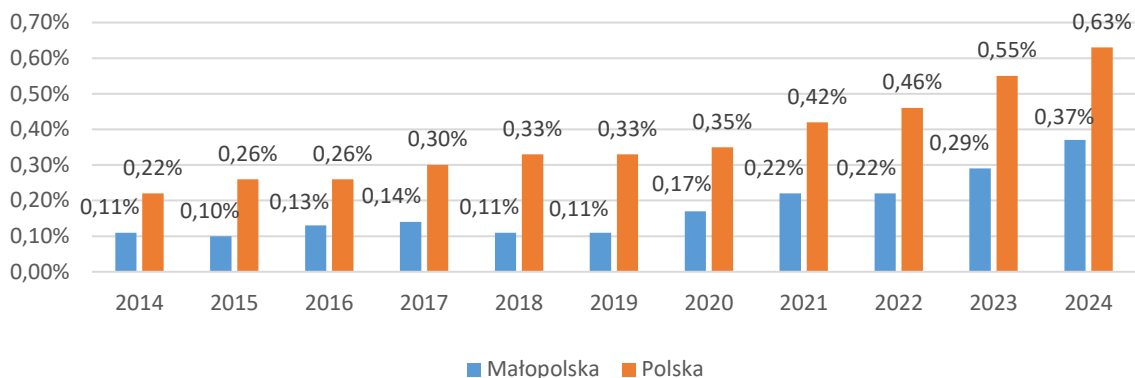
Wykres 27. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu narkomanii.

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych <https://obserwator.rops.krakow.pl/>

W 2024 roku ze wsparcia z powodu narkomanii skorzystało 0,37% klientów pomocy społecznej w województwie małopolskim. Jest to wartość wyraźnie niższa niż w skali całego kraju, gdzie wskaźnik ten wyniósł 0,63%. W porównaniu do roku 2023 odsetek osób korzystających z tego rodzaju pomocy w Małopolsce wzrósł o 0,08%. Zauważalne są długoterminowe tendencje wzrostowe w tej dziedzinie, zarówno na poziomie wojewódzkim, jak i krajowym.

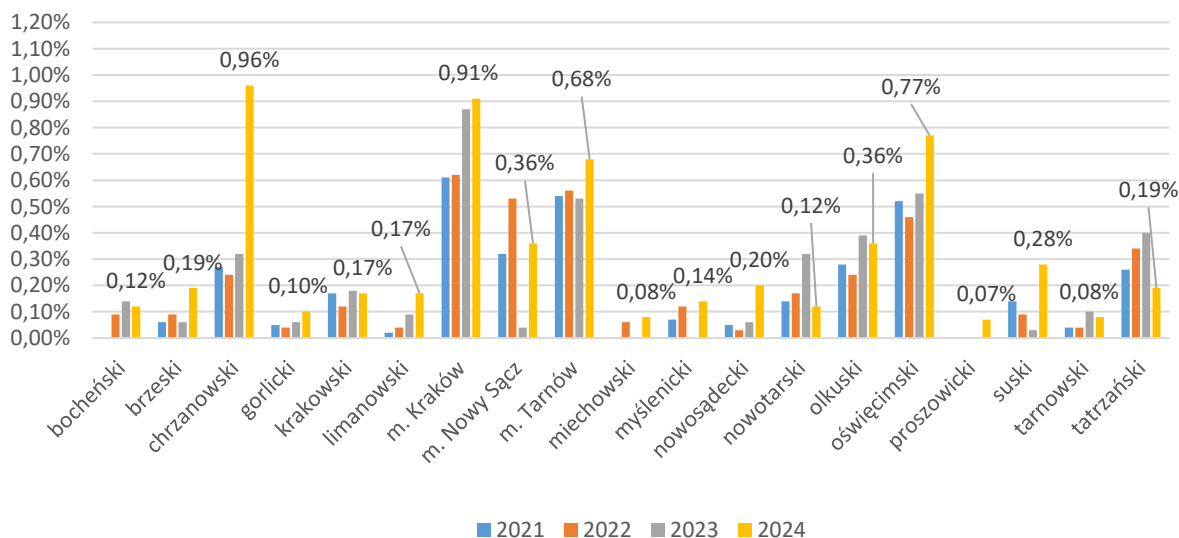
Wykres 28. Odsetek klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu narkomanii w latach 2014-2024

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych <https://obserwator.rops.krakow.pl/>

W większości powiatów województwa małopolskiego odnotowano wzrost liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu problemów związanych z narkomanią. Największy przyrost beneficjentów w stosunku do roku 2023 odnotowano w powiatach chrzanowskim (wzrost o 0,64 p.p), suskim (wzrost o 0,25 p.p) oraz wielickim (o 0,26 p.p.). Z kolei w powiatach tatrzańskim, nowotarskim, krakowskim oraz tarnowskim zaobserwowano spadek odsetka klientów OPS. Ze względu na brak osób korzystających ze wsparcia na terenie powiatu dąbrowskiego nie został on uwzględniony na wykresie.

Wykres 29. Odsetek klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu narkomanii w latach 2021 - 2024 z podziałem na powiaty województwa małopolskiego.

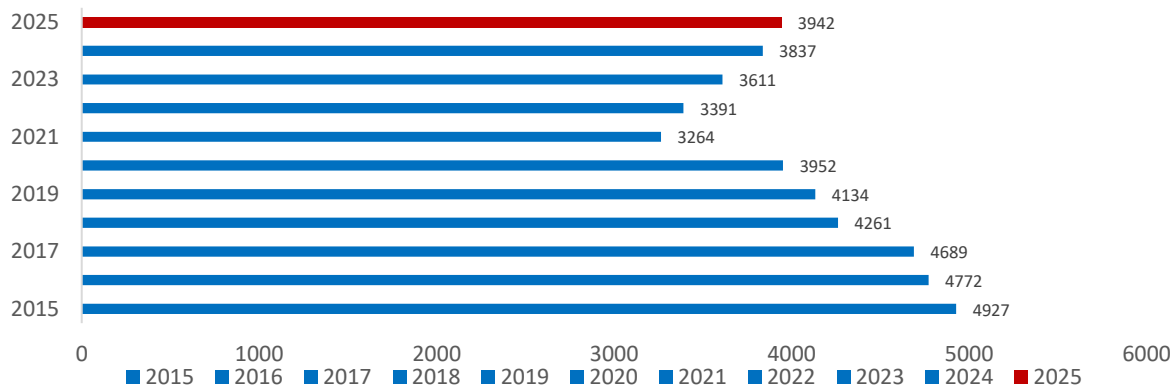

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych z Internetowego Obserwatora Statystyk Społecznych <https://obserwator.rops.krakow.pl/>

Jednym ze zjawisk dotyczących rodziny z problemem uzależnień jest przemoc domowa. Przemoc może występować w każdym związku, jednak badania dowodzą, że

w rodzinach, w których występuje problem alkoholowy częściej dochodzi do aktów przemocy. Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji przemocy w rodzinie zobligowanych jest pięć podmiotów: policja, pomoc społeczna, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, jednostki ochrony zdrowia i podmioty oświatowe/edukacyjne. Dane dotyczące realizacji procedury interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie (tzw. „Niebieska Karta”) służą oszacowaniu tego zjawiska. Z danych statystycznych zawartych w Sprawozdaniach z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że najwięcej formularzy „Niebieskich Kart – A” sporządzają funkcjonariusze Policji.

Wykres 30. Liczba formularzy Niebieska Karta – A, wypełnionych przez funkcjonariuszy małopolskiej Policji w latach 2015-2025

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie Informacji z KWP w Krakowie

W 2025 r. funkcjonariusze małopolskiej Policji wypełnili 3 396 formularzy wszczynających procedurę „Niebieska Karta – A”, co w porównaniu do 2024 r. (3 837) stanowi spadek o ponad 11%. Z danych statystycznych z analizowanego okresu wynika, że największą grupę, co do której istniało podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie stanowiły kobiety – prawie 53,5%. Osoby nieletnie stanowiły prawie 34%, natomiast mężczyźni 12,5%. Dominującą grupą osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie byli mężczyźni - ponad 87%. Spośród osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie prawie 37% stanowiły osoby pod wpływem alkoholu.

Tabela 11. Liczba przypadków przemocy w rodzinie w 2025 z podziałem na rodzaje przemocy.

Rodzaje przemocy	Liczba osób
Fizyczna	3051
Seksualna	154
Ekonomiczna	948
Psychiczna	4370
Inny rodzaju przemocy	621
Podejmowana za pomocą środków komunikacji elektronicznej	366

Źródło: KWP w Krakowie.

Dane przekazane przez Komendę Wojewódzką Policji w Krakowie dotyczące zgłaszanych rodzajów przemocy wskazują, że największa liczba przypadków dotyczy przemocy psychicznej, co podkreśla, jak istotne jest zwrócenie uwagi na ten rodzaj przemocy, który często pozostaje niedostrzegany, a jego skutki mogą być długotrwałe lub odległe w czasie. Przemoc fizyczna zajmuje drugie miejsce na liście zgłoszeń - ponad 3 tysiące zgłoszonych przypadków. Warto również zauważyć, że chociaż w zakresie przemocy ekonomicznej czy seksualnej odnotowano mniejszą liczbę przypadków, to mogą być one równie destrukcyjne dla ofiar. Zjawisko przemocy podejmowanej za pomocą środków

komunikacji elektronicznej, wynoszące 366 przypadków, może świadczyć o rosnącym problemie cyberprzemocy, który w dobie cyfryzacji staje się coraz bardziej powszechny. Dane przedstawione w tabeli wskazują na potrzebę zwiększenia oddziaływań w zakresie edukacji i prewencji oraz promowania skutecznych programów wsparcia dla ofiar przemocy, a także konieczność podniesienia świadomości społecznej na temat różnych form przemocy, aby skutecznie przeciwdziałać tym zjawiskom.

Bez wątplenia uzależnienia mają wpływ na funkcjonowanie rodziny. Sytuacja staje się szczególnie niepokojąca, gdy rodzice, opiekunowie i inni dorośli sięgają po alkohol lub narkotyki. Osoby dorosłe zmagające się z nałogami często nie są w stanie zapewnić dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju i nauki, a czasami nawet zaspokoić podstawowych potrzeb żywnościowych. W skrajnych przypadkach może to prowadzić do konieczności umieszczania dzieci w wyspecjalizowanych ośrodkach opiekuńczych. Z „Oceny zasobów pomocy społecznej województwa małopolskiego za 2024 rok” Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie wynika, że uzależnienie rodziców było jedną z najczęstszych przyczyn umieszczania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej - dotyczyło to 32,6% wszystkich przypadków czyli 1 029 dzieci (w 2023 r – 35% przypadków czyli 1 089 dzieci).

Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze to podobnie jak w latach wcześniejszych uzależnienie rodziców stanowiło drugą najczęściej występującą przyczynę – 23,6% czyli 254 podopiecznych trafiło do placówki z tego powodu (w 2023 r. było to 24% czyli 258 dzieci).

Przemoc w rodzinie stanowiła trzecią przyczynę przekazania dzieci pod opiekę instytucjonalnej pieczy zastępczej – 12,4% przypadków (133 dzieci). W tym zakresie widoczny jest trend wzrostowy (7,6% - 78 dzieci w 2021 r., 10,2% - 109 dzieci w roku 2022 oraz 12% - 129 dzieci w 2023 r.) podobnie jak w przypadku dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej. W 2021 r. z tej przyczyny w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka umieszczono 2,8% dzieci, w 2022 roku 3,5%, w roku 2023 – 4,4%, natomiast w 2024 r. 4,9% dzieci.

Na podstawie powyższych danych zasadne jest zwiększenie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców, wzmacniających ich kompetencje wychowawcze, oraz prowadzenie szkoleń dla kadry pracującej z problematyką przemocy w rodzinie, zwłaszcza w rodzinach dotkniętych jednocześnie problemem używania substancji psychoaktywnych.

Jedną z poważnych konsekwencji zachowań destrukcyjnych związanych z uzależnieniami jest rozwód. Z danych GUS wynika, że w 2024 r. ponownie alkohol był trzecią co do ważności przyczyną rozwodów w Polsce. W 2024 r.:

- nadużywanie alkoholu było przyczyną 1 172 rozwodów (w 2022 r - 1 327, w 2023 r. – 1 228), a w powiązaniu z innymi przyczynami 6 850 rozwodów (w 2022 - 8 083, w 2023 – 6 879),
- nadużywanie narkotyków był przyczyną 30 rozwodów (w 2022 – 28, w 2023 r. - 35), a w połączeniu z innymi przyczynami 558 rozwodów,
- hazard był przyczyną 30 rozwodów (28 w 2022 r., 23 w 2023 r.), a w połączeniu z innymi przyczynami 308 rozwodów.

Nadużywanie alkoholu, narkotyków i hazardu wyłącznie i w połączeniu z innymi przyczynami było powodem 15,57% rozwodów w kraju (17,28% w 2022 r., 11,36% w 2023 r.) i 9% rozwodów w województwie małopolskim (w 2022 r., 9,22% w 2023 r. - 9,1%).

4. Finansowanie programu

4.1 Środki finansowe przeznaczone przez samorządy gminne w województwie małopolskim na przeciwdziałanie uzależnieniom

Gminy są zobligowane do podejmowania zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Gminy dysponują własnymi środkami finansowymi z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych w miejscu (np. restauracje, kluby, puby, bary) oraz poza miejscem sprzedaży (sklepy branżowe, samoobsługowe, placówki handlowe, wydzielone stoiska) oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć a także jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wyżej wymienione środki pieniężne są wydatkowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Poniżej przedstawiono działania oraz środki, które gminy województwa małopolskiego przeznaczyły na walkę z uzależnieniami w 2024 roku. Informacje te pochodzą z Zestawienia statystycznego Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, zatytułowanego "Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2024 roku" (dane za rok 2025 będą dostępne w drugiej połowie 2026 roku).

Tabela 12. Działania oraz środki finansowe przeznaczone przez gminy województwa małopolskiego w 2024 roku w obszarze uzależnień.

Lp.	Kategoria wydatków	Kwota w zł
1.	Funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	9 331 992,27
2.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej	6 387 564,53
3.	Funkcjonowanie punktów konsultacyjno–informacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin	5 886 224,21
4.	Wydatki na działanie grup/stowarzyszeń samopomocowych	1 262 423,48
5.	Działania na rzecz redukcji szkód i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych	1 260 010,30
6.	Zajęcia reintegracji zawodowej i społecznej prowadzone w Centrum Integracji Społecznej	1 117 540,30
7.	Kluby Integracji Społecznej	27 452,70
8.	Funkcjonowanie telefonu zaufania ze środków gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	1 120 108,13
9.	Działania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej	1 326 929,26
10.	Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych	2 087 055,20
11.	Realizacja innych niż rekomendowane programów profilaktycznych	6 156 288,32
12.	Inne formy działań profilaktycznych tj. jednorazowe prelekcje, pogadanki, spektakle profilaktyczne, festyny inne imprezy plenerowe (poza sportowymi) imprezy sportowe, konkursy plastyczne, literackie, muzyczne	9 806 248,06
13.	Szkolenia i warsztaty dla rodziców	128 141,55
14.	Szkolenia/warsztaty dla nauczycieli/wychowawców w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży	284 209,73
15.	Pozalekcyjne zajęcia sportowe	8 052 583,67
16.	Budowa i/lub modernizacja miejsc, w których odbywają się pozalekcyjne zajęcia sportowe (w tym także place zabaw)	17 665 941,06
17.	Działalność miejsc pomocy dzieciom z grup ryzyka*	26 559 761,35

Lp.	Kategoria wydatków	Kwota w zł
18.	Koszty realizacji szkolenia dla pracowników świetlic dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innych grup ryzyka	71 108,44
19.	Koszty realizacji programu konsultacyjno-superwizyjnego dla pracowników świetlic	3 600,00
20.	Dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	427 269,58
21.	Kolonie i obozy z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	415 439,34
22.	Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych	3 995 770,76
22.	Działania dotyczące problematyki FAS/FASD	277 009,05
23.	Profilaktyczne programy pracownicze w zakładach pracy	0,00
24.	Szkolenia dla właścicieli punktów oraz dla sprzedawców napojów alkoholowych	217 220,55
25.	Szkolenia organizowane przez gminę	100 729,21
26.	Działania z zakresu edukacji publicznej	930 490,93
27.	Profilaktyka uzależnień behawioralnych	1 333 502,17
28.	Inne działania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym	454 201,57
29.	Izby wytrzeźwień	206 593,20
30.	Przeciwdziałanie prowadzeniu pojazdów przez kierowców będących pod wpływem alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych	160 818,12
31.	Przeprowadzenie badań naukowych, sondaży opinii, diagnoz lub ekspertyz	142 615,00
32.	Środki wydatkowane na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii inne niż wyżej wymienione	23 511 286,44
RAZEM		130 708 128,48

* Miejsca pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym tj. placówki specjalistyczne z programem socjoterapeutycznym, placówki opiekuńcze z programem wychowawczym, miejsca pracy podwórkowej, zajęcia z programem socjoterapeutycznym i wychowawczym.

** Miejsca pomocy ww. dla dzieci z terenu gminy w placówkach znajdujących się na terenie innej gminy.

Źródło: <https://kcpu.gov.pl/statystyki-i-raporty/sprawozdanie-kcpu-g1/>

W 2024 r. samorządy gminne w województwie małopolskim wydały **ponad 130 ml zł** na finansowanie poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Najwięcej przeznaczyły na:

- działalność miejsc pomocy dzieciom z grup ryzyka,
- sportowe zajęcia pozalekcyjne oraz budowę/modernizację miejsc, w których odbywają się pozalekcyjne zajęcia sportowe,
- funkcjonowanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- profilaktykę uzależnień przeznaczoną dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie innych niż rekomendowane programów profilaktycznych oraz inne formy działań profilaktycznych tj. jednorazowe prelekcje/pogadanki, spektakle profilaktyczne, festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi), imprezy sportowe, konkursy plastyczne, literackie, muzyczne, a także kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych,
- pomoc osobom uzależnionym poprzez dofinansowanie punktów konsultacyjnych oraz zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Działające w województwie małopolskim punkty informacyjno-konsultacyjne w 2024 r. udzieliły pomocy 18 378 osobom z problemem alkoholowym oraz 855 osobom z problemem narkotykowym).

Wciąż mało środków finansowych gminy przeznaczają na realizację rekomendowanych programów profilaktycznych⁸ realizując programy o niedokumentowanej skuteczności. W 2024 roku tylko nieco ponad 50 % gmin (w 2023 r. ponad 60% gmin) realizowało programy rekomendowane przy prawie 57% (58% w 2023 r.) gmin realizujących inne niż rekomendowane programy profilaktyczne. Wartość środków przeznaczonych na realizację programów rekomendowanych była prawie 3 krotnie niższa niż na inne programy profilaktyczne.

W 2024 r. wartość środków finansowych przeznaczanych przez gminy na działania na rzecz redukcji szkód i reintegracji osób uzależnionych od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych zmniejszyła się o połowę w porównaniu do 2023 r.

Corocznie zwiększa się wartość środków finansowych uzyskiwanych przez gminy województwa małopolskiego z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a tym samym wzrasta finansowanie poszczególnych zadań w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Polsce.

Szczegółowe informacje na temat danych statystycznych z gmin znajdują się w corocznych opracowaniach Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, dostępnych na stronie internetowej pod linkiem: <https://kcpu.gov.pl/statystyki-i-raporty/sprawozdanie-kcpu-q1/>

4.2 Zadania finansowane ze środków budżetu województwa małopolskiego

Środki finansowe przekazane na realizację Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 uchwała corocznie Sejmik Województwa Małopolskiego w uchwale budżetowej. Podstawowym źródłem finansowania zadań realizowanych w ramach Programu są opłaty pobierane za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu. Zezwolenia te wydawane są przez Marszałka Województwa zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tzw. „korkowe”). Odrębne źródło finansowania zadań Programu stanowią środki z budżetu Województwa Małopolskiego. Zadania Programu finansowane były także przez pozostałe instytucje odpowiedzialne za obszar uzależnień na terenie województwa, wskazane jako realizatorzy programu.

W 2025 roku Marszałek Województwa wydał 73 zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa, 86 zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa, a także 20 decyzji wprowadzających zmiany w wydanych zezwoleniach. Łącznie uzyskano 2 162 400,00 zł dochodów.

Niewykorzystane środki finansowe oraz zwiększenie w danym roku dochodów w budżecie z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi przechodzą na kolejny rok budżetowy z przeznaczeniem na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

⁸ Od 2010 r. wdrażany jest System Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (powstałe z połączenia Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych), Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. W ramach systemu dokonywana jest ocena programów z obszarów promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uzależnień (profilaktyki narkomanii, profilaktyki problemów alkoholowych) oraz programów profilaktyki innych zachowań problemowych (ryzykownych) dzieci i młodzieży. Obecnie w bazie znajduje się 18 programów z zakresu profilaktyki uniwersalnej, 9 z zakresu profilaktyki selektywnej 3 z zakresu profilaktyki wskazującej oraz 6 programów z zakresu promocji zdrowia psychicznego (stan na listopad 2023 roku).

Samorząd Województwa Małopolskiego w 2025 roku przeznaczył na realizację zadań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom łącznie **26 280 719,50** z tego ze środków „korkowych” 1 766 820,00 zł (w tym 535 860,00 zł z rozdziału 85153 – zwalczanie narkomanii i 1 230 960,00 zł z rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi) oraz ze środków budżetu województwa 24 513 899,50 zł.

Tabela 13. Środki finansowe z budżetu województwa oraz tzw. „korkowego” przekazane na realizację zadań w 2025 r.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość zadania w zł	Wydatkowana kwota w zł z rozdziału 85153 (zwalczanie narkomanii)	Wydatkowana kwota w zł z rozdziału 85154 (przeciwdziałanie alkoholizmowi)	Środki z budżetu województwa
1.	Dofinansowanie zadań realizowanych przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego	290 000,00	290 000,00	-	-
2.	Dofinansowanie zadań pozaleczniczych realizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie	290 000,00	-	290 000,00	-
3.	Konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego pn.: „Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym w latach 2025-2026r.”	400 000,00	200 000,00	200 000,00	-
4.	Zadanie pn. Systemowe wsparcie i terapia dzieci z FASD oraz działania edukacyjne dla ich rodziców i opiekunów realizowane przez Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie	698 100,00	-	698 100,00	-
5.	Zadanie pn. Wybieram wolność realizowane przez Stowarzyszenie Probacja w formie małego grantu	8 000,00	4 000,00	4 000,00	-
6.	Zadanie pn. Terapia, integracja, odkrywanie świata natury w Krynicy Zdrój realizowane przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Miechowskie w formie małego grantu	8 000,00	4 000,00	4 000,00	-
7.	Zadanie pn. Autorski Pakiet 2S - Sprawdzone Skuteczne Szkolenie Sprzedawców Napojów Alkoholowych realizowane przez Fundację Centrum Działań Profilaktycznych w formie małego grantu	8 000,00	4 000,00	4 000,00	-
8.	Zadanie pn. Jubileusz 30-lecia Stowarzyszenia na Rzecz Trzeźwości i Wolności od Uzależnień realizowane przez Libiąskie stowarzyszenie na rzecz trzeźwości i wolności od uzależnień Przemienienie	8 000,00	4 000,00	4 000,00	-
9.	Zadanie pn. Konferencja szkoleniowa w zakresie HIV/AIDS dla służb mundurowych realizowane przez Stowarzyszenie Profilaktyki Zdrowotnej "Jeden Świat"	3 000,00	3 000,00	-	-
10.	Utworzenie Małopolskiego Centrum Psychiatrii i Leczenia Uzależnień od Nowych Technologii Cyfrowych (Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. Św. Ludwika w Krakowie)" - zakup prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	24 385 000,00	-	-	24 385 000,00
11.	Realizacja projektu „Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie”	125 755,00	-	-	125 755,00
12.	Organizacja konferencji dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień oraz Posiedzenia Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom	53 720,00	26 860,00	26 860,00	3 144,50
SUMA		26 280 719,50	535 860,00	1 230 960,00	24 513 899,50

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM

Realizowane w 2025 r. zadania wymienione w powyższej tabeli szczegółowo zostały opisane w rozdziale 5 niniejszego raportu.

5. Działania podejmowane przez Samorząd Województwa Małopolskiego w ramach realizacji Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026

Opis zadań zrealizowanych w 2025 roku został opracowany na podstawie celów operacyjnych wskazanych w Małopolskim Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym, na lata 2022-2026.

Nadrzędnym celem Programu jest: Wzmacnianie działań kształtujących prozdrowotny styl życia ze szczególnym uwzględnieniem redukcji szkód o charakterze rodzinnym, społecznym i zdrowotnym, związanych ze spożywaniem alkoholu, używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi. Cel nadrzędny realizowany jest poprzez 3 cele operacyjne oraz 23 zadania. Wszystkie realizowane zadania poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne, prewencyjne, lecznicze i rehabilitacyjne, a także z obszaru reintegracji społecznej i zawodowej służyły osiągnięciu celu nadrzędnego Programu.

Zadania z obszaru profilaktyki uzależnień realizowane były przez Samorząd Województwa Małopolskiego we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie oraz Ekspertem Wojewódzkim ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego powołanym przez Zarząd Województwa Małopolskiego do realizacji powyższych zadań.

5.1 Cel operacyjny 1 – Wspieranie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze problematyki związanej z uzależnieniami

W ramach celu pierwszego zaplanowanych zostało 8 zadań. Województwo małopolskie w 2025 r. prowadziło działania w ramach wszystkich zaplanowanych zadań.

5.1.1 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów w obszarze profilaktyki narkomanii, profilaktyki alkoholowej, problematyki uzależnień behawioralnych, profilaktyki rodzinnej oraz na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Województwo małopolskie, w ramach realizacji swoich ustawowych zadań, współpracowało z organizacjami pozarządowymi w zakresie projektów dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Współpraca ta odbywała się poprzez:

- realizację zadań wyłonionych w konkursie ofert zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym,
- realizację zadań na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w formule tzw. „małego grantu”.

Na mocy Uchwały 789/25 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 8 kwietnia 2025 roku ogłoszono konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego pod nazwą Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym w latach 2025-2026. W ramach konkursu wpłynęło 24 oferty, w tym 1 oferta została wycofana na wniosek Oferenta. Ze względów formalnych odrzucono 9 ofert, a 14 dopuszczono do oceny merytorycznej. W dniu 24 czerwca 2025 roku, na podstawie Uchwały Nr 1546/25, Zarząd Województwa Małopolskiego ogłosił rozstrzygnięcie konkursu. Przyznano dofinansowanie dla 14 projektów, z których 7 dotyczyło obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów

alkoholowych, 11 koncentrowało się na przeciwdziałaniu narkomanii, a 3 odnosiły się do uzależnień behawioralnych.

Na realizację zadań w ramach konkursu ofert w 2025 r. województwo przeznaczyło łącznie 400 000,00 zł.

Celem konkursu ofert było wyłonienie ofert i zlecenie do realizacji zadań publicznych województwa z obszaru uzależnień odpowiadających celom zawartym w Małopolskim Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2022 -2026.

Odbiorcami zadań byli mieszkańcy Małopolski, w szczególności: dzieci i młodzież szkolna oraz ich rodzice, nauczyciele, wychowawcy, osoby indywidualne borykające się z uzależnieniami oraz członkowie ich rodzin, osoby osadzone w zakładach karnych używające narkotyków szkodliwie lub uzależnione oraz osoby opuszczające zakład po odbyciu kary, członkowie rodzin i bliscy osób osadzonych; osoby bezdomne, czynnie uzależnione od środków psychoaktywnych, przedstawiciele grup zawodowych, którzy w ramach swoich działań pracują z osobami używającymi, nadużywającymi i uzależnionymi od narkotyków (tj. pedagodzy i psychologowie szkolni, pracownicy placówek leczenia uzależnień, pracownicy przychodni rodzinnych, policji, straży miejskiej, służby więziennej, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi). Łącznie ponad 44 tys. odbiorców.

Przeprowadzone działania: realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych dla uczniów w szkołach, realizacja działań mających na celu ograniczenie liczby kierowców prowadzących pod wpływem substancji psychoaktywnych, realizacją programu dla wychowawców, rodziców w zakresie zwiększenie umiejętności wychowawczych oraz zmianę postaw wychowawczych na takie, które by zapobiegały lub minimalizowały wystąpienie zachowań problemowych/ryzykownych dzieci młodzieży, zwiększenie dostępności do kompleksowej pomocy dla użytkowników konopi, w tym terapii krótkoterminowej prowadzącej do osiągnięcia abstynencji lub redukcja używania środka, wydanie i dystrybucja broszury dotyczącej zagrożeń związanych z używaniem psychodelików, nagranie i publikacja podcastów oraz artykułów dotyczących uzależnień behawioralnych wśród dzieci i nastolatków, prowadzenie bezpłatnego testowania w kierunku HIV połączonego ze specjalistycznym poradnictwem okołotestowym, zajęcia korekcyjno-edukacyjne, konsultacje, poradnictwo prawne i rodzinne dla osób osadzonych i opuszczających zakłady karne zagrożonych powrotem do czynnego uzależnienia, zapewnienie schronienia, opieki socjalnej oraz interwencje kryzysowe i zajęcia informacyjno-edukacyjne dla osób czynnie uzależnionych, zajęcia z aktywizacji społecznej i umiejętności psychospołecznych mające na celu wsparcie osób po ukończonej terapii.

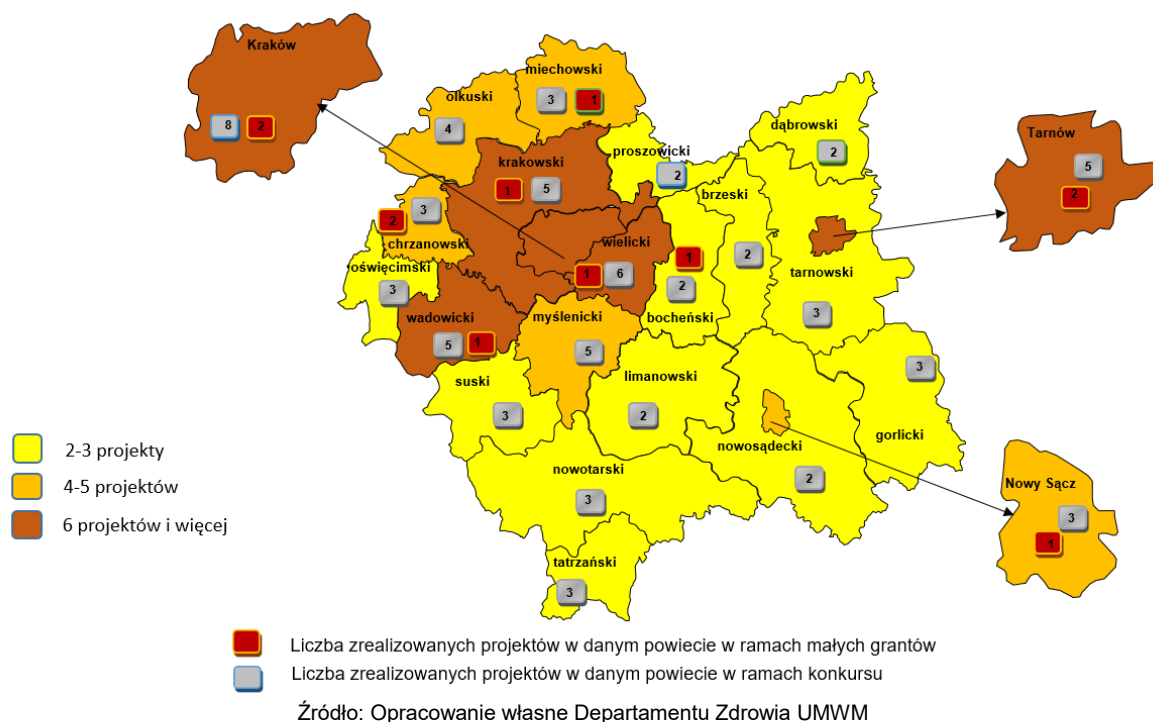
W okresie sprawozdawczym Województwo Małopolskie dofinansowało realizację pięciu zadań z obszaru uzależnień realizowanych przez organizacje pozarządowe w trybie „**małego grantu**” na kwotę 35 000 zł.

Odbiorcami zadań były osoby bezdomne uzależnione od alkoholu, sprzedawcy napojów alkoholowych, osoby odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych oraz w okresie readaptacji społecznej po wyjściu na wolność, uzależnione lub zagrożone uzależnieniom od substancji i/lub czynności, mieszkańcy powiatu chrzanowskiego i Oświęcimia – uczestnicy spotkań profilaktyczno-edukacyjnych z obszaru uzależnień, służby mundurowe (policja, straż graniczna, służba więzienna, wojsko). Łącznie 572 osoby.

Działania: zorganizowano wyjazd integracyjny i aktywizujący dla bezdomnych mężczyzn uzależnionych od alkoholu, przeprowadzono szkolenia sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, przeprowadzono indywidualne i grupowe konsultacje oraz zajęcia wstępnej motywacji obejmujące profilaktykę uzależnień i patologii społecznych, redukcję

szkód zdrowotnych oraz promocję zdrowego, zgodnego z normami społecznego stylu życia wśród osób osadzonych i opuszczających zakłady karne, przeprowadzono cykl spotkań i warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych dla osób uzależnionych i ich bliskich, zorganizowano konferencję szkoleniową w zakresie HIV/AIDS dla służb mundurowych.

Mapa 3. Liczba projektów realizowanych w 2025 r. ramach konkursu oraz w formie „małego grantu” w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego.

W 2025 r. w każdym powiecie województwa małopolskiego realizowane były działania w ramach zadań konkursowych lub zadania w formie „małych grantów”.

5.1.2 Prowadzenie, inicjowanie oraz wspieranie edukacyjnych kampanii społecznych z obszaru problematyki alkoholowej, FASD oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w obszarze przeciwdziałania używaniu substancji psychoaktywnych, zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi oraz zapobiegania zachowaniom ryzykownym w obszarze zakażenia wirusem HIV

Zrealizowana została kampania społeczna dotycząca profilaktyki uzależnień przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego oraz zrealizowano jeden projekt wybrany w konkursie ofert Województwa Małopolskiego.

1. Kampania społeczna dotycząca profilaktyki uzależnień pt. „Nie daj się wciągnąć. Ta inwestycja się nie opłaca.”

Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego kontynuował realizację kampanii społecznej z zakresu profilaktyki uzależnień, skierowanej do młodych dorosłych. Działania miały na celu zwiększenie świadomości na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, promowanie postaw prozdrowotnych oraz wzmacnianie odpowiedzialnych wyborów życiowych wśród osób wchodzących w dorosłość.

W ramach kampanii zrealizowano emisję spotu profilaktycznego pt. „Nie Biorę, Nie Ryzykuję” na antenie TVP Kraków w okresie od 19 maja do 20 czerwca 2025 roku – 100 emisji

spotu. Materiał w przystępny i angażujący sposób poruszał temat konsekwencji zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z używaniem narkotyków, podkreślając jednocześnie znaczenie świadomego podejmowania decyzji oraz troski o własne bezpieczeństwo.

Emisja spotu w regionalnej stacji telewizyjnej umożliwiła dotarcie do szerokiego grona odbiorców na terenie województwa małopolskiego, wzmacniając przekaz kampanii i wspierając działania edukacyjne prowadzone równoległe na poziomie lokalnym.

Źródło: Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego

2. Projekt pn. **XXVI Abstynencki Rajd Samochodowy – mówimy STOP pijanym kierowcom realizowany przez Klub Abstynenta „Horyzont” w Bieczu** w ramach konkursu ofert Województwa Małopolskiego.

Kwota umowy: 72 832 zł w tym w 2025 r. 33 666 zł

Odbiorcy: uczestnicy Rajdu, członkowie Klubu Abstynenta „Horyzont” i zaprzyjaźnionych klubów i stowarzyszeń abstynenckich z terenu Małopolski (powiatu gorlickiego, nowosądeckiego, tarnowskiego, brzeskiego), osoby indywidualne borykające się z problemem alkoholowym, osoby pochodzące z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym - trzeźwiejący alkoholicy wraz z rodzinami, abstynenci oraz grupy młodzieżowe. Łącznie 120 osób.

Działania:

- organizacja i przeprowadzenie trzydniowego rajdu samochodowego,
- 4 godziny zajęć terapeutą uzależnień,
- 6 godzinnych zajęć z psychologiem dotyczących m.in. traum osób uczestniczących w wypadkach komunikacyjnych, zarówno jako sprawcy, jak i w roli poszkodowanych
- 2 godziny wykładów z zakresu pierwszej pomocy,
- 2 godziny zajęć z zakresu konsekwencji sięgania po alkohol i środki psychoaktywne nad wodą oraz instruktażu/szkolenia „pierwszej pomocy nad wodą” wraz z 2 godzinnymi warsztatami dla osób chętnych
- 2 godziny instruktażu/ szkolenia z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu,
- 4 godziny zajęć praktycznych z zakresu przepisów ruchu drogowego,
- 4 godzin dyżurów terapeuty i psychologa,
- wręczenie nagród dla uczestników rajdu.

Głównym celem realizowanego zadania było ograniczenie liczby kierowców prowadzących pod wpływem substancji psychoaktywnych, wzrost liczby osób posiadających umiejętność udzielania pierwszej pomocy, redukcja ryzyka sięgania po alkohol i inne środki psychoaktywne oraz motywowanie uczestników do prowadzenia trzeźwego stylu życia, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych od alkoholu i ich bliskich, odbudowa i umacnianie naderwanych więzi rodzinnych oraz podniesienie jakości życia osób

uzależnionych i współzależnionych poprzez propagowanie i promowanie zdrowego stylu życia.

Źródło: Klub Abstynenta „Horyzont”

5.1.3 Wspieranie programów oraz działań w obszarze profilaktyki uzależnień skierowanych do dzieci, młodzieży, studentów, rodziców i opiekunów oraz inicjowanie różnych form profilaktyki zintegrowanej jak i rówieśniczej opartej na działaniach liderów młodzieżowych

W ramach zadania zrealizowano jeden projekt wybrany w konkursie ofert Województwa Małopolskiego oraz projekt w ramach porozumienia z partnerami tj. Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie, Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym oraz Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli, odbył się również cykl wykładów szkoleniowych skierowanych do dzieci i młodzieży.

1. Projekt pn. „Małopolskie drogi bez promili”, projekt realizowany przez Fundację PRODRIVER z Tarnowa w ramach konkursu ofert Województwa Małopolskiego.

Kwota umowy: 34 596,00 zł w tym w 2025 r. 15 992 zł

Odbiorcy: młodzież szkolna w wieku 16-18 lat z placówek usytuowanych na terenie powiatów Małopolski (m. Tarnów, m. Kraków, powiaty: krakowski, tarnowski, wielicki). Łącznie 456 osób.

Działania:

- warsztaty z profilaktykiem nt. ryzyka spożywania alkoholu i narkotyków w ruchu drogowym (materiały video) oraz bezpieczeństwa na drodze (jako pieszy, rowerzysta czy kierowca),
- jazdę na symulatorze nauki jazdy – w alkogoglach i narkogoglach (porównanie „na trzeźwo” i w zasymulowanym stanie nietrzeźwości).

Celem kampanii było podniesienie wiedzy z zakresu zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych w ruchu drogowym oraz instruktaż Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego wśród mieszkańców Małopolski, a w szczególności młodych kierowców i kandydatów na kierowców, tj. uczniów małopolskich szkół.

2. Projekt pn. „Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie”.

Województwo Małopolskie przy współpracy z partnerami tj. Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie oraz Naukową i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym kontynuowało realizację projektu edukacyjnego pn. „Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie”, którego celem jest zwiększanie bezpieczeństwa cyfrowego wśród dzieci i młodzieży, a także ich rodziców i nauczycieli.

W 2025 r. na realizację projektu edukacyjnego „Zagrożenia w sieci - profilaktyka, reagowanie” przeznaczono kwotę 125 755,00 zł. W ramach projektu zostały zakupione, a następnie przekazane Małopolskiej Policji materiały promocyjne z logo projektu, które

małopolscy policjanci mogli przekazywać podczas spotkań edukacyjnych o cyberbezpieczeństwie z dziećmi i młodzieżą.

Źródło: Zdjęcia UMWM

W 2025 roku w ramach realizacji działań profilaktycznych w szkołach małopolscy policjanci odwiedzili: 988 szkół podstawowych, w których spotkali się z 115 320 uczniami (2 992 spotkania), 6 514 rodzicami (160 spotkań) oraz 2 538 nauczycielami i pedagogami (1 265 spotkań), a także 177 szkół ponadpodstawowych, w których spotkali się z 23 170 uczniami (539 spotkań), 610 rodzicami i opiekunami (18 spotkań) oraz 1 287 nauczycielami i pedagogami (606 spotkań). Małopolscy policjanci w ramach działań prewencyjnych związanych z obszarem cyberzagrożeń dotarli również do wielu innych publicznych placówek na terenie Małopolski m. in. do przedszkoli, ośrodków kuratorskich, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, świetlic wiejskich i środowiskowych.

3. Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego przeprowadził cykl wykładów szkoleniowych skierowanych do dzieci i młodzieży:

- 16 kwietnia 2025 r. w Orawskim Centrum Kultury w Jabłonce odbyło się spotkanie profilaktyczne skierowane do młodzieży z gminy Jabłonka, w którym uczestniczyło 350 osób. Podczas spotkania młodzież miała okazję wysłuchać prelekcji Eksperta poświęconej odporności psychicznej jako jednemu z kluczowych czynników chroniących przed uzależnieniami. Spotkanie miało na celu przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu ochrony zdrowia psychicznego oraz profilaktyki uzależnień, a także omówienie sposobów reagowania w sytuacji pojawienia się sygnałów ostrzegawczych świadczących o możliwym sięganiu przez dzieci i młodzież po substancje psychoaktywne.

Źródło: Gmina Jabłonka

- 8 października 2025 r. pod hasłem „Silna młodzież w zdrowej przyszłości bez uzależnień” odbyły się warsztaty profilaktyczne poświęcone zagrożeniom wynikającym z uzależnień, w tym używania substancji psychoaktywnych, ich wpływowi na zdrowie oraz kształtowaniu postaw asertywnych. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jordanowie we współpracy z Komisariatem Policji w Jordanowie. Celem

spotkania było zwiększenie wiedzy młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień, motywowanie do podejmowania zdrowych i odpowiedzialnych wyborów oraz budowanie świadomości negatywnych konsekwencji sięgania po używki. Jeden z wykładów poprowadziła Pani Karolina Załęga, która omówiła najczęstsze zagrożenia oraz konsekwencje zdrowotne i społeczne wynikające z używania substancji psychoaktywnych. W warsztatach uczestniczyło 250 uczniów klas VII i VIII szkół z terenu gminy Jordanów.

Źródło: Gmina Jordanów

- 25 marca 2025 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego odbyła się inauguracja konkursu profilaktycznego „Pielęgnuj talenty – rozwijaj pasje”, skierowanego do uczniów klas V–VII. W wydarzeniu uczestniczyli uczniowie małopolskich szkół wraz z nauczycielami. Kolejne spotkanie w ramach cyklu wykładowo-warsztatowego dla uczniów szkół podstawowych odbyło się 3 czerwca 2025 r. Tego dnia, obok prelekcji dotyczącej zagrożeń związanych z uzależnieniami i cyberbezpieczeństwem, uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z prezentacją programu profilaktycznego „Możesz wszystko”. Zwieńczeniem konkursu było spotkanie z laureatami, które odbyło się 5 grudnia. Podczas wydarzenia zaprezentowano zwycięskie filmiki, a uczestnicy wysłuchali wykładu dotyczącego cyberzagrożeń oraz utworów w wykonaniu członka zespołu Oddział Zamknięty. Łącznie w spotkaniach wzięło udział ok 140 osób.

Źródło: Zdjęcia Departamentu Zdrowia, UMWM

5.1.4 Wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego

Zrealizowano cztery projekty wybrane w konkursie ofert Województwa Małopolskiego, w ramach których realizowano cztery programy rekomendowane, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie przeprowadził trzy programy rekomendowane w szkołach podstawowych oraz zorganizowano V Małopolską Giełdę Programów Profilaktycznych.

- 1. Projekt pn. „Ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) i przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, przemocy,**

seksualizacji i pornografii oraz poprawa zdrowia psychicznego poprzez program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” skierowany do młodzieży, nauczycieli i rodziców” realizowany przez Fundację Wychowanie i Profilaktyka im. Filipa Neri

Kwota umowy: 112 764 zł, w tym w 2025 r. 28 852 zł

Odbiorcy: młodzież szkół podstawowych z klas 7 i 8 (473 uczniów), nauczyciele/wychowawcy klas/pedagodzy (190 osób) oraz rodzice lub opiekunowie prawni w/w uczniów (215 osób). Łącznie 878 osób.

Działania:

- Spotkania (mityngi) trwające 8 godzin lekcyjnych dla młodzieży, poświęcone zagadnieniom zapobiegania różnym zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży,
- Szkolenia dla rady pedagogicznej (2 godziny lekcyjne),
- Wykłady dla rodziców/opiekunów prawnych (1 godzina).

Celem zadania było objęcie grupy uczniów, rodziców i nauczycieli z województwa małopolskiego skutecznym oddziaływaniem profilaktycznym w różnych dziedzinach życia za pomocą przeprowadzenia programu profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów. Celem programu jest zapobieganie różnym zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży.

2. Projekt pn. „Szkola dla Rodziców i Wychowawców 2025-2026” realizowany przez Fundację Wyobraź Sobie

Kwota umowy: 105 061 zł, w tym w 2025 r. 48 564 zł

Odbiorcy: rodzice / opiekunowie / wychowawcy oraz profesjonaliści, którzy pracują z dziećmi i chcą przeciwdziałać zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży z powiatu krakowskiego i myślenickiego. Łącznie 30 osób.

Działania:

- Realizacja 2 edycji programu, obejmujących 20 warsztatów po 4 godziny dydaktyczne każda, realizowanych zgodnie z założeniami programu rekomendowanego przez certyfikowanych trenerów.

Celem programu jest zwiększenie kompetencji wychowawczych dorosłych mieszkańców województwa małopolskiego w zakresie budowania relacji z dziećmi opartych na dialogu, empatii i konstruktywnej komunikacji, co przyczynia się do ograniczenia czynników ryzyka związanych z rozwojem uzależnień i zachowań problemowych wśród dzieci i młodzieży - poprzez realizację rekomendowanego programu profilaktycznego.

3. Projekt pn. „Bezpieczniej w dorosłość – program przeciwdziałania młodzieżowej patologii społecznej - profilaktyka uzależnień - program autorski” realizowany przez Małopolski Ośrodek Fundacji Praesterno w Krakowie

Program realizuje cele i zadania z zakresu profilaktyki wskazującej i selektywnej. Skierowany jest bezpośrednio do młodzieży, a także pośrednio – poprzez pracę z rodzicami i opiekunami – do ich najbliższego otoczenia. Obejmuje przede wszystkim młodzież należącą do tzw. grupy podwyższonego ryzyka zagrożonej marginalizacją społeczną, u której występują wysokie wskaźniki ryzyka, takie jak: uzależnienie od narkotyków, alkoholu, uzależnienia behawioralne, zachowania antyspołeczne czy konflikty z prawem.

Kwota umowy: 111 997 zł, w tym w 2025 r. 33 666 zł

Odbiorcy: Młodzież w wieku 14-21 lat mająca problemy w obszarze poprawnej adaptacji społecznej: eksperymentująca w sposób ryzykowny z narkotykami, nadużywająca alkoholu, zaniedbana edukacyjnie, wychowawczo, zaniedbana kulturowo, samotna, wycofująca się z kontaktów z rówieśnikami, mająca problemy z utrzymaniem się w roli ucznia, wchodząca

w grupy subkulturowe, pochodząca z rodzin ubogich, zmarginalizowanych i dysfunkcyjnych (alkoholizm, trwale bezrobocie, kryminogenność, przemoc itp.), przejawiająca zachowania autoagresywne (okaleczanie się, próby i myśli samobójcze) i agresywne wobec innych, mająca za sobą konflikty z prawem oraz rodzice i opiekunowie. Liczba odbiorców: 123 osoby (95 młodzieży i młodych dorosłych, 28 rodziców).

Działania:

- Młodzieżowe Grupy Psychokorekcyjne – 4 grupy, łącznie 42 spotkania, 126 godzin. Praca z elementami treningu interpersonalnego, elementami edukacyjno-warsztatowymi, elementami terapii grupowej i indywidualnej na tle grupy, zadania psychokorekcyjne i terapeutyczne,
- zajęcia w ramach Klubu Młodzieżowego czyli „Twórcza Alternatywa” – 18 zajęć, trwających łącznie 90 godzin. W ramach klubu prowadzone były warsztaty i trening z zakresu profilaktyki i psychoedukacji, mające na celu wykształcenie umiejętności społecznych, radzenia sobie z zagrożeniami oraz wykształcenie pro zdrowotnych sposobów funkcjonowania. Równolegle prowadzone były działania służące rozwojowi aktywności młodzieży w tym wyjścia do muzeum i spotkania integracyjne. Podstawową formą oddziaływania była pomoc psychologiczna, socjoterapia i edukacja. Kluczową formą oddziaływania była praca z grupą klubową, jako grupą o charakterze społecznościowym.
- realizacja Indywidualnych Programów Psychokorekcyjnych (IPP) – 312 godzin spotkań dla rodziców i młodzieży, która z racji nasilenia problemów wymagała dodatkowych spotkań indywidualnych, i której poziom lęku uniemożliwiał uczestniczenie w zajęciach grupowych, a także taka, która z racji norm, kłopotów w funkcjonowaniu byłaby (zwłaszcza na początku) zagrożeniem dla innych uczestników,
- grupa warsztatowa dla rodziców Domowe Partnerstwo – 36 godzin spotkań o charakterze warsztatowo – edukacyjnym z elementami terapeutycznymi, dotyczących funkcjonowania rodziny, budowania więzi rodzinnych, zasad budowania dojrzałych związków, budowania relacji partnerskiej z dojrzewającym dzieckiem, wspierania dzieci w rozwoju, omawianie poszczególnych problemów uczestników,
- 10 godzin superwizji dla realizatorów programu,
- dożywiane młodzieży.

Główne cele zadania:

- przeciwdziałanie młodzieżowej patologii społecznej (narkomania, alkoholizm, przemoc, przestępczość, uzależnienia behawioralne),
- profilaktyka uzależnień i zapobieganie patologii społecznej wśród młodzieży,
- pomoc psychologiczna dla osób, wobec których diagnozowane jest ryzyko uzależnienia (głównie od substancji psychoaktywnych), profilaktyka wobec osób zagrożonych środowiskowo uzależnieniami.

4. Projekt Debata – krótka interwencja profilaktyczna jako wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków realizowany przez Wychowanie i Profilaktyka im. Filipa Neri

Kwota umowy: 62 662 zł, w tym w 2025 r. 18 836 zł

Odbiorcy: uczniowie ze szkół podstawowych, w wieku 12-15 lat (334 osoby) oraz rodzice lub opiekunowie prawni w/w uczniów (11 osób). Łącznie 345 osób.

Działania:

- warsztaty dla młodzieży z 18 szkół: 3 godz. dydaktyczne - 1 klasa/grupa

- przeprowadzenie ewaluacji programu i przygotowanie sprawozdań z realizacji programu dla każdej ze szkół,
- spotkanie szkoleniowo-edukacyjne dla rodziców i opiekunów.

Celem programu jest wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej poprzez:

- wzrost wiedzy o możliwościach rozwoju bez używania substancji psychoaktywnych i zmiana błędnych przekonań normatywnych (pro-alkoholowych norm środowiskowych),
- klaryfikację wartości w kierunku promocji zdrowego stylu życia,
- wzmocnienie tendencji do podejmowania abstynencji w sytuacji nacisków środowiskowych - osłabienie siły presji rówieśniczej i ze strony środowiska dorosłych – rodziców i nauczycieli.

5. Na zlecenie Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie przeprowadzono w sześciu szkołach podstawowych warsztaty w ramach trzech programów rekomendowanych:

Koszt realizacji: 2 885,10 zł

Odbiorcy: Dzieci, młodzież oraz nauczyciele z 6 szkół podstawowych. Łącznie 270 odbiorców (243 uczniów, 27 nauczycieli).

Zrealizowane programy:

- **Debata.** Celem programu jest wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej. Cele szczegółowe: wzrost wiedzy o możliwościach rozwoju bez używania substancji psychoaktywnych i zmiana błędnych przekonań normatywnych (pro-alkoholowych norm środowiskowych), klaryfikacja wartości w kierunku promocji zdrowego stylu życia, wzmocnienie tendencji do podejmowania abstynencji w sytuacji nacisków środowiskowych – osłabienie siły presji rówieśniczej i ze strony środowiska dorosłych – rodziców i nauczycieli.
- **Unplugged.** Celem głównym programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku 12-14 lat. Cele szczegółowe to: zmiana postaw i opinii wobec używania substancji psychoaktywnych, nabycie przez uczniów umiejętności chroniących przed używaniem substancji psychoaktywnych, zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców uczniów biorących udział w programie.
- **Program domowych Detektywów „Jaś i Małgosia”.** Celem programu jest opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród dzieci oraz ograniczanie problemów związanych z piciem alkoholu poprzez wzmacnianie rodzinnych, indywidualnych i rówieśniczych czynników chroniących. W ramach programu przeszkolono 27 nauczycieli z 2 szkół do realizacji programu w szkołach.

6. Konferencja pn. Małopolska Giełda Programów Profilaktycznych

Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego, wspólnie z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie, zorganizował konferencję poświęconą profilaktyce opartej na dowodach naukowych, noszącą tytuł „V Małopolska Giełda Programów Profilaktycznych”. Wśród wystawców znaleźli się przedstawiciele m.in. Stowarzyszenia Monar, Regionalnego Centrum Profilaktyki Zintegrowanej, Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki, Fundacji Wspomagającej Wychowanie Archezja, Szpitala Klinicznego im. dr. J. Babińskiego

w Krakowie, Szpitala Dziecięcego Św. Ludwika w Krakowie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

Konferencja odbyła się 10 czerwca 2025 roku w Krakowskim Szpitalu Specjalistycznym im. św. Jana Pawła II. Zaproszenie do udziału zostało skierowane do przedstawicieli małopolskich szkół, instytucji zajmujących się wychowaniem i edukacją młodzieży oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego. Podczas spotkania uczestnicy wysłuchali wykładu pt. „Diagnoza potrzeb i zagrożeń rozwojowych oraz planowanie adekwatnych oddziaływań profilaktycznych”. Poruszono również temat wpływu cyberświata na rozwój dzieci i młodzieży.

Podczas konferencji przedstawiciele stowarzyszeń, fundacji oraz innych instytucji zaprezentowali swoje programy profilaktyczne, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z profilaktyką uzależnień.

Wśród wystawców znalazła się również Wspólnota Anonimowych Narkomanów, która przygotowała dla uczestników materiały informacyjne dotyczące zasad funkcjonowania wspólnoty, jej celów, warunków uczestnictwa oraz programu zdrowienia z uzależnienia. W wydarzeniu wzięły udział 102 osoby.

Źródło: Zdjęcia Departamentu Zdrowia UMWM

5.1.5. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie stron internetowych, poradni internetowych, telefonu zaufania, współpraca z mediami

Zrealizowano dwa projekty wybrane w konkursie ofert Województwa Małopolskiego oraz jeden projekt realizowany w formie „małego grantu”, ponadto w trakcie organizowanych konferencji i szkoleń przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego dystrybuowano materiały edukacyjne wśród ich uczestników.

1. Publikacja pt. „Zagrożenia związane z używaniem psychodelików” opracowana i wydana przez Stowarzyszenie MONAR.

Kwota umowy: 57 497 zł, w tym w 2025 r. 25 003 zł

Odbiorcy: Grupy zawodowe, których przedstawiciele w swojej pracy mają kontakt z osobami używającymi, nadużywającymi lub uzależnionymi od narkotyków. W szczególności są to: specjaliści zajmujący się profilaktyką uzależnień w szkołach oraz placówkach wychowawczych i opiekuńczych (nauczyciele, pedagodzy, psychologowie szkolni), osoby odpowiedzialne za organizację systemu ochrony zdrowia i polityki społecznej, przedstawiciele służb społecznych (w tym pracownicy socjalni i kuratorzy sądowi), środowiska medyczne – zarówno pracownicy placówek leczenia uzależnień, jak i personel medyczny mający sporadyczny kontakt z osobami używającymi narkotyków (np. w przychodniach rodzinnych), a także funkcjonariusze służb porządkowych i penitencjarnych (policja, straż miejska, służba więzienna). Odbiorcami są również studenci kierunków pomocowych (psychologia, pedagogika) oraz osoby używające substancji psychoaktywnych i ich bliscy. Łącznie ok. 2 800 osób.

Działania:

- opracowanie, wydanie oraz dystrybucja 96 stronicowej broszury w nakładzie 1 800 egzemplarzy,
- dystrybucja publikacji do instytucji na terenie wszystkich powiatów województwa małopolskiego,
- zamieszczenie na stronie internetowej publikacji w wersji online w dwóch formatach: w formacie PDF (do czytania, z możliwością jej wysłuchania) oraz w formacie ISSUU.

Celem projektu było zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych wobec osób zagrożonych uzależnieniem oraz rozwinięcie strategii terapeutycznych i pomocowych skierowanych do osób używających psychodelików i od nich uzależnionych – ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń zdrowotnych i społecznych, negatywnych zjawisk towarzyszących ich używaniu oraz ryzyk związanych z zażywaniem tych substancji.

Źródło: Zdjęcie Stowarzyszenia MONAR

2. Projekt pn. „Zdrówko. Porozmawiajmy o zdrowiu dzieci” realizowany przez Fundację Zdrowie Dziecka z Krakowa

Kwota dofinansowania: 95 250 zł, w tym w 2025 r. 33 750 zł

Odbiorcy: osoby mieszkające na terenie województwa małopolskiego - rodzice/ opiekunowie dzieci, których może dotyczyć/ interesować temat uzależnień behawioralnych wśród dzieci. Pośrednimi odbiorcami byli również specjaliści, przedstawiciele instytucji i organizacji działających na rzecz dzieci oraz media. Łącznie 37 tys. odbiorców.

Działania:

- nagrano 2 odcinki podcastów oraz opublikowano je na Spotify, YouTube i Facebooku Fundacji Zdrowie Dziecka pn. „Dziecko i hazard. Tak, to możliwe!” oraz „Shopoholizm i nastolatki. Uzależnienie, czy chwilowa moda?”,
- opublikowano 2 studia przypadków (case study) ułatwiające zrozumienie omawianego problemu,
- przygotowano 2 artykuły na stronę internetową fundacji,
- opublikowano 11 postów na Facebook.pl grupy podcastu i 10 na Facebook.pl, Instagramie i LinkedIn Fundacji Zdrowie Dziecka,
- wyprodukowano 2 wideoklipy promujące podcast,
- przygotowano 14 grafik,
- zrealizowano kampanię ATL wykorzystującą nośniki reklamowe Kolei Małopolskich,
- moderowano grupę dla słuchaczy podcastów na Facebooku fundacji.

Celem realizacji zadania było upowszechnianie wiedzy dotyczącej profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród rodziców i osób zainteresowanych tematyką poprzez stworzenie trwałego produktu w formie podcastów.

Źródło: Fundacja Zdrowie Dziecka

3. Projekt pn. Jubileusz 30-lecia Stowarzyszenia na Rzecz Trzeźwości i Wolności od Uzależnień realizowany przez Libiąskie stowarzyszenie na rzecz trzeźwości i wolności od uzależnień „Przemienienie” w formie „małego grantu”.

Kwota dofinansowania: 8 000 zł

Odbiorcy: Mieszkańcy gmin Libiąż, Chrzanów, Trzebinia, Babice, Alwernia, Oświęcim. Członkowie Stowarzyszenia, przedstawiciele instytucji wspierających, osoby korzystające z pomocy organizacji oraz przedstawiciele lokalnej społeczności, osoby zaangażowane w różne aspekty problemu uzależnień, zarówno osoby dotknięte problemem, jak i te, które je wspierają. Łącznie ok. 180 os.

Działania:

- gala jubileuszowa,
- cykl spotkań profilaktyczno- edukacyjnych z warsztatami
- materiały informacyjne

Celem zadania była organizacja wydarzenia jubileuszowego z okazji 30-lecia działalności stowarzyszenia oraz wzmacnianie działań profilaktycznych, motywowanie do dalszej pracy na rzecz osób z problemami uzależnień oraz promowanie idei wolności od nałogów w społeczności lokalnej.

Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego dystrybuował wśród uczestników organizowanych przez siebie konferencji i szkoleń materiały edukacyjne (publikacje, poradniki itp.) tj.: „Serwis informacyjny Uzależnienia 2025”, „Standardy postępowania wobec osób używających nowych substancji psychoaktywnych (NSP)”, „Standardy profilaktyki”, „Redukcja szkód w psychoterapii. Nowe podejście w leczeniu uzależnień od narkotyków i alkoholu”.

5.1.6. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej

Zrealizowano jeden projekt w formie dotacji dla podmiotu leczniczego.

1. Zadanie pn. Systemowe wsparcie i terapia dzieci z FASD oraz działania edukacyjne dla ich rodziców i opiekunów realizowany przez Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie.

Kwota dofinansowania: 698 100 zł

Odbiorcy: Dzieci i młodzież do 18 r. z województwa małopolskiego z podejrzeniem lub rozpoznaniem FASD oraz rodzice i opiekunowie tych dzieci, tj. 405 dzieci oraz 28 rodziców.

Działania:

- Przeprowadzono 150 wizyt kwalifikacyjnych do diagnozy oraz 61 wizyt kontrolnych,
- Postawiono 90 diagnoz w kierunku FASD przeprowadzonych przez wielospecjalistyczny zespół tj. pediatrę, psychiatrę, psychologa, neurologopedę, łącznie 540 godzin,
- Przeprowadzono 741 godzin psychoterapii indywidualnej treningu poznawczego i terapii neurologopedycznej,
- Odbyło się 60 godzin konsultacji psychiatrycznych,
- Wykonano 82 godziny treningu umiejętności społecznych,
- Przeprowadzono 43,5 godziny dogoterapii,
- Wykonano 1 001 godzin wczesnego wspomaganie rozwoju,
- W ramach wsparcia dla rodziców odbyło się: 36 godzin grup wsparcia, 12 godzin konsultacji, 35 godzin warsztatów w ramach szkoły dla rodziców,
- W ramach kształcenia personelu odbyło się 15 godzin superwizji zespołu diagnostycznego i terapeutycznego.

Celem zadania było objęcie dzieci i młodzieży z FASD diagnozą i terapią czyli świadczeniami nieuwzględnionymi w koszyku świadczeń gwarantowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz uruchomienie grupy wsparcia, a także warsztatów dla rodzin pacjentów z FASD. Stworzony program terapeutyczny dla pacjentów z FASD obejmował psychoterapię indywidualną, trening poznawczy, terapię logopedyczną, grupy wsparcia dla dzieci, program wczesnej interwencji dla dzieci z rozpoznaniem FASD lub zagrożonych FASD oraz dogoterapię jako metodę wspierającą główny nurt terapii. Natomiast edukacja rodziców ze szczególnym uwzględnieniem rodzin zastępczych i adopcyjnych wychowujących dziecko z FASD umożliwiła rozwój kompetencji i wsparcie w pracy z dzieckiem, program obejmował również kształcenie personelu.

MAŁOPOLSKA
DBA O ZDROWIE

Zadanie jest finansowane
ze środków finansowych
Województwa Małopolskiego

Źródło: Fundacja Zdrowie Dziecka

5.1.7 Wspieranie rozwoju punktów konsultacyjno-diagnostycznych prowadzących bezpłatnie działania profilaktyczne oraz anonimowo badania na obecność wirusa HIV

W ramach zadania zrealizowano jeden projekt wybrany w konkursie ofert Województwa Małopolskiego.

1. Projekt pn. Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny w Nowym Sączu 2025-2026 realizowany przez Stowarzyszenie Profilaktyki Zdrowotnej "Jeden Świat" z Krakowa.

Kwota umowy: 96 095 zł, w tym w 2025 r. 27 017 zł

Odbiorcy: Osoby w różnym wieku, zamieszkujące głównie województwo małopolskie, w których życiu występują sytuacje mogące skutkować zakażeniem HIV i chcące wykonać test w kierunku tego zakażenia, przede wszystkim osoby aktywne seksualnie, w tym z grup docelowych, takich jak kobiety w ciąży, mężczyźni mający kontakty seksualne z mężczyznami czy osoby transpłciowe, ponadto osoby używające substancji psychoaktywnych, osoby po ekspozycjach na krew (zawodowych i pozazawodowych) i osoby podejmujące niezabezpieczone kontakty seksualne z różnych przyczyn. Liczba przetestowanych klientów - 186 osób.

Działania:

- Wykonanie 218 testów przesiewowych w kierunku HIV
- Przeprowadzenie 112 h poradnictwa okołotestowego w czasie trwania projektu – co pozwoliło na zwiększenie świadomości na temat zakażeń HIV i innych infekcji przenoszonych drogą płciową oraz ryzykownych zachowań; wpłynęło na zmianę postaw wobec zdrowia, osób żyjących z HIV i zwiększyło odsetek osób zdiagnozowanych zgłaszających się do dalszej opieki,
- Przeprowadzono 4 akcje szybkiego testowania, po 2 w Tarnowie i w Krakowie,
- Przeprowadzono 22 godziny dyżuru telefonicznego i w kanałach internetowych,
- Zwiększenie wiedzy o istnieniu Punktu oraz konieczności testowania wśród 1 000 mieszkańców powiatu nowosądeckiego, limanowskiego i gorlickiego w czasie trwania projektu - rozpowszechnienie informacji o PKD na lokalnym portalu internetowym i w mediach społecznościowych).

Celem projektu było zwiększenie dostępności do anonimowego i bezpłatnego testowania w kierunku HIV połączonego ze specjalistycznym poradnictwem okołotestowym, w szczególności dla mieszkańców południowo-wschodniej części województwa małopolskiego.

5.1.8 Zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu oraz zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa w zakresie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim, reklamy, promocji, spożywania napojów alkoholowych

W ramach zadania zrealizowano jeden projekt w formie „małego grantu”.

1. Projekt pn. „Autorski Pakiet 2S – Sprawdzone Skuteczne Szkolenie Sprzedawców Napojów Alkoholowych” realizowany przez Fundację Centrum Działań Profilaktycznych z Wieliczki

Kwota umowy: 8 000 zł

Odbiorcy: Sprzedawcy napojów alkoholowych z terenu gminy Tarnów, Słomniki oraz Niepołomice. Łącznie 100 osób pracujących w 80 punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Działania:

- przeprowadzenie badania „tajemniczego klienta” dokonującego monitorowanej próby zakupu alkoholu przez młodą osobę w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- realizacja szkoleń w 80 punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- dystrybucja materiałów szkoleniowych tj. „Odpowiedzialna sprzedaż i serwowanie napojów alkoholowych” oraz „Aspekty prawne i przykłady orzecznictwa dotyczące sprzedaży alkoholu”,

- sprawdzenie prawidłowości oznakowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym. tabliczki dotyczące zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym, umieszczenie odpowiednich informacji na reklamach zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Celem programu było ograniczenie naruszeń prawa w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieuprawnionym - szczególnie dzieciom i młodzieży oraz zwiększenie ilości sprzedawców, którzy kontrolują dowód osobisty młodo wyglądających klientów oraz nie sprzedają alkoholu osobom nietrzeźwym. Wyposażenie uczestników szkoleń w kompendium wiedzy i umiejętności w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i dobrymi praktykami w tym zakresie. Zwrócenie uwagi beneficjentów projektu na inne możliwe nieprawidłowości związane ze sprzedażą alkoholu, takie jak naruszenie zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych, sprzedaż wyłącznie z przyznanym rodzajem zezwolenia oraz zatrudnianie do sprzedaży alkoholu wyłącznie osób pełnoletnich.

Źródło: Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych

5.2 Cel operacyjny 2 – Rozwój systemu pomocy osobom uzależnionym oraz ich rodzinom

W ramach celu drugiego zaplanowanych zostało 8 zadań. Województwo Małopolskie w 2024 r. realizowało działania w ramach 4 zadań.

5.2.1 Edukacja kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym: szkolenia z zakresu problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, ich wpływu na funkcjonowanie bliskich oraz ryzykiem zakażenia wirusem HIV; szkolenia osób o zawodach niemedycznych mających kontakt z osobami stosującymi substancje psychoaktywne w zakresie podejmowania właściwych interwencji oraz rozwój systemu kształcenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego oraz instytucji z obszaru rozwiązywania problemów społecznych i uzależnień, superwizje

W ramach zadania zrealizowano jeden projekt w formie „małego grantu”.

1. **Projekt pn. Konferencja szkoleniowa w zakresie HIV/AIDS dla służb mundurowych realizowany przez Stowarzyszenie Profilaktyki Zdrowotnej „Jeden Świat”**

Kwota umowy: 3 000 zł

Odbiorcy: Funkcjonariusze służb mundurowych m.in. policji, straży miejskiej, służby więziennej. Łącznie 139 osób.

Działania: W ramach zadania został przeprowadzony cykl wykładów podczas konferencji szkoleniowej dotyczącej problematyki HIV/AIDS dla służb mundurowych, realizowanej we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Małopolskiego, Małopolskim Urzędem Wojewódzkim oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie.

Konferencja odbyła się w formule hybrydowej w dniu 8 grudnia 2025 r., stacjonarnie w siedzibie MUW przy ul. Basztowej 22 w Krakowie oraz w trybie online. W ramach wydarzenia zrealizowano pięć wykładów poświęconych zagadnieniom medycznemu, diagnostycznemu, prawnym i społecznym, a także profilaktyce poekspozycyjnej HIV po ekspozycji zawodowej i pozazawodowej oraz problematyce używania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych w kontekście zachowań seksualnych i związanego z nimi ryzyka zakażenia HIV.

Cel: Organizacja konferencji skierowanej do służb mundurowych w zakresie problematyki HIV/AIDS miała na celu poszerzenie wiedzy funkcjonariuszy na temat zależności między uzależnieniami a HIV oraz zmniejszenie stygmatyzacji osób żyjących z wirusem. Wiedza na temat dróg transmisji HIV, profilaktyki, terapii antyretrowirusowej oraz zasad postępowania w sytuacjach potencjalnego narażenia (np. kontakt z krwią) ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa zarówno funkcjonariuszy, jak i osób, z którymi mają oni kontakt.

W ramach niniejszego zadania realizowane były również działania przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego oraz Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia (WOTUW) w Krakowie.

2. Ekspert w ramach otrzymanej dotacji przez Województwo Małopolskie zorganizował:

- 11 marca 2025 r. w Kalwarii Zebrzydowskiej konferencję pn. „Profilaktyka i leczenie uzależnień wśród dzieci i młodzieży”. Wydarzenie zorganizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji oraz Starostwem Powiatowym w Wadowicach. W programie konferencji znalazły się prelekcje dotyczące budowania odporności psychicznej dzieci i młodzieży jako odpowiedzi na kryzys suicydalny nastolatków, zagrożeń współczesnej młodzieży, w tym sytuacji kryzysowych w placówkach oświatowych oraz problematyki przemocy i cyberprzemocy. Omówiono także wykorzystanie dialogu motywacyjnego w pracy pomocowej, wpływ zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież na relacje rówieśnicze i system rodzinny oraz ukryte zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych, zaprezentowane z wykorzystaniem walizki edukacyjnej. W konferencji uczestniczyły 224 osoby.

Źródło: Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego

- 1 kwietnia 2025 r. w Suchoj Beskidzkiej konferencję pn. „Bezpieczny Powiat Suski 2025 – Zdrowe życie bez uzależnień”, poświęconą profilaktyce uzależnień oraz bezpieczeństwu dzieci i młodzieży. Wydarzenie to zostało zorganizowane we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Suchoj Beskidzkiej oraz Starostwa Powiatowego i Urzędu Miasta w Suchoj Beskidzkiej. W programie znalazły się wystąpienia dotyczące odporności psychicznej we współczesnych realiach, dorastania w rodzinie z problemem uzależnień oraz zagrożeń obecnych w przestrzeni cyfrowej. Omówiono rolę i zadania Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości, zagadnienia związane z przeciwdziałaniem cyberprzemocy, znaczenie krytycznego myślenia w odbiorze treści online oraz problematykę treści szkodliwych i nielegalnych. Konferencja skierowana była do policjantów, kuratorów sądowych, przedstawicieli oświaty oraz pracowników miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej. Stanowiła istotną przestrzeń wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie zdrowia psychicznego oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa. W wydarzeniu wzięły udział 202 osoby.

Źródło: Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego

- 21 maja 2025 roku w Szpitalu Klinicznym im. dr. J. Babińskiego w Krakowie konferencję poświęconą najnowszym metodom pracy z pacjentami uzależnionymi oraz ich rodzinami. Organizatorami wydarzenia była Ekspert Wojewódzki ds. informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego, Pani Karolina Załęga, oraz Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Psychoterapii Uzależnień, Pani Jolanta Ryniak. W spotkaniu wzięli udział eksperci, specjaliści i praktycy zaangażowani w leczenie i wsparcie osób z uzależnieniami oraz ich rodzin. Podczas konferencji poruszono zagadnienia związane z redukcją szkód w psychoterapii, tematykę praktyki psychoterapeutycznej z pacjentami w wieku rozwojowym w kontekście pracy indywidualnej oraz rolę specjalisty psychoterapii uzależnień jako konsultanta w placówkach psychiatrii dzieci i młodzieży. Omówiono także podejście psychodynamiczne w pracy z osobami uzależnionymi od substancji psychoaktywnych, w tym integrację farmakoterapii z psychoterapią w procesie leczenia pacjentów i ich rodzin. Wydarzenie przyczyniło się do podnoszenia jakości usług terapeutycznych i lepszego rozumienia potrzeb pacjentów. W konferencji uczestniczyło 90 osób.

Źródło: Zdjęcia Departamentu Zdrowia UMWM

- W dniach 22-24 maja 2025 roku w Szpitalu Klinicznym im. dr. J. Babińskiego w Krakowie szkolenie seminaryjno-warsztatowe pn. „Terapia relacji wewnętrznych osób z problemem uzależnienia”. Wydarzenie skierowane było do terapeutów uzależnień pracujących z osobami uzależnionymi m.in. od substancji psychoaktywnych oraz z pacjentami ze współwystępującymi zaburzeniami psychicznymi. Celem szkolenia było rozwijanie umiejętności prowadzenia terapii opartej na relacji terapeutycznej w pracy z osobami uzależnionymi, z uwzględnieniem elementów pracy superwizyjnej. W szkoleniu uczestniczyło 19 terapeutów.
- 27 czerwca 2025 r. wspólnie z Krakowskim Stowarzyszeniem Terapeutów Uzależnień w Krakowie konferencję dla pracowników placówek leczenia uzależnień i współuzależnień pn. „Trauma i reparacja psychoterapii osób z uzależnieniem i ich bliskich. 25 lat doświadczenia Krakowskiego Centrum Uzależnień”. Wydarzenie to miało na celu m.in. podsumowanie i aktualizację wiedzy z zakresu psychoterapii uzależnień, a także wyznaczenie nowych trendów i kierunków rozwoju dla specjalistów pracujących w sektorze pomocowym. W konferencji wzięło udział 116 osób.
- 18 listopada 2025 r. we współpracy z Gminą Wadowice konferencję pod hasłem „Razem dla lepszego jutra: relacje, cyberświat, uzależnienia i wsparcie”. Wydarzenie skierowane było m.in. do pedagogów, wychowawców, psychologów, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej oraz Służby Więziennej. Celem spotkania było pogłębienie wiedzy oraz wymiana doświadczeń w obszarze profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w przestrzeni cyfrowej, a także wzmacniania relacji interpersonalnych. Podczas konferencji omówiono również zagadnienia związane z FASD (Spektrum Alkoholowych Zaburzeń Płodu) oraz codzienne wyzwania, z jakimi mierzą się osoby dotknięte tym zaburzeniem i ich rodziny. W konferencji uczestniczyło łącznie 85 osób.

Źródło: Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego

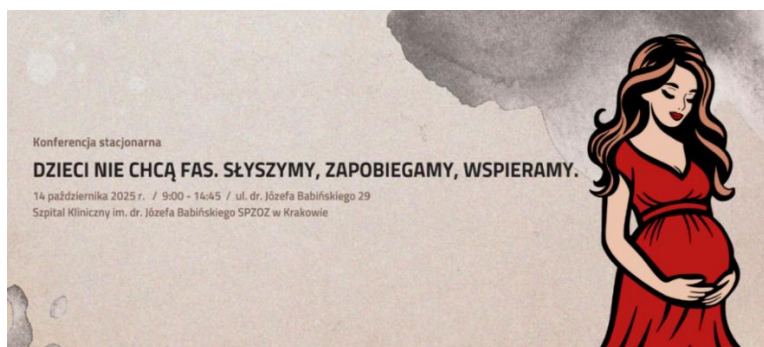
- 29 grudnia 2025 r. spotkanie z pacjentami i kadrami ośrodka Dom Monaru w Krakowie, w trakcie spotkania podsumowane zostały dokonania pracy terapeutyczno-korekcyjnej w 2025 r. W spotkaniu uczestniczyło 50 osób.

3. WOTUW w ramach otrzymanej dotacji przez Województwo Małopolskie zorganizował:

- 30-31 marca 2025 r. szkolenie pn. Praca z pacjentem z rozpoznaniem podwójnej diagnozy: zastosowanie Terapii Schematu w leczeniu zaburzeń osobowości i uzależnienia”. Odbiorcami szkolenia byli terapeuci pracujący z osobami uzależnionymi. W szkoleniu uczestniczyło 20 terapeutów,
- 21 lutego 2025 r. naradę dla kierowników placówek leczenia uzależnień. Podczas spotkania odbyły się konsultacje z prawnikiem dotyczące kwestii prawnych zgłoszonych przez placówki, zaplanowano tematy szkoleń dla terapeutów uzależnień w 2025 r. W spotkaniu uczestniczyło 18 osób,
- Superwizje dla pracowników placówek leczenia uzależnień, mające na celu podniesienie kwalifikacji terapeutów uzależnień. Superwizje przeprowadzono w 28 placówkach, tj. w: Andrychowie (2 placówki), Brzeszczach, Brzesku, Bochni, Gorlicach, Krakowie (16 placówek), Myślenicach (2 placówki), Nowym Sączu, Nowym Wiśniczu, Tarnowie oraz Tuchowie. Superwizje prowadzono w okresie od marca do grudnia, łącznie przeprowadzono 352 godziny superwizji dla 216 terapeutów.

5.2.2 Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD. Edukacja rodzin zastępczych i rodzin adopcyjnych i innych na temat FASD

14 października 2025 r. w Szpital Kliniczny im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie odbyła się konferencja pn. „Dzieci nie chcą FAS. Słyszymy, zapobiegamy, wspieramy”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie oraz Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie. Do udziału w spotkaniu zaproszeni zostali przedstawiciele różnych grup zawodowych mający kontakt z dziećmi, które mogą być dotknięte płodowym zespołem alkoholowym, w tym specjaliści z obszaru zdrowia publicznego, edukacji oraz terapii uzależnień, a także przedstawiciele organizacji działających na rzecz wsparcia osób z FASD. Celem wydarzenia było zwiększenie świadomości społecznej na temat spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych (FASD) oraz wyzwań, z jakimi mierzą się dzieci dotknięte tym zaburzeniem i ich rodziny. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z aktualnymi badaniami, dobrymi praktykami oraz systemowymi rozwiązaniami wspierającymi osoby z FASD zarówno w Polsce, jak i za granicą. Zaprezentowane zostały małopolskie rozwiązania w tym zakresie. Prelegenci poruszyli również temat stylu życia, który może wspomagać rozwój i funkcjonowanie osób z FASD, a także wskazali kierunki działań profilaktycznych i terapeutycznych. W wydarzeniu wzięły udział 132 osoby.

Źródło: Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomani Województwa Małopolskiego

5.2.3 Rozwój placówek leczenia uzależnień stacjonarnych i ambulatoryjnych dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży (w tym z problemem uzależnień behawioralnych) bądź budowa nowego ośrodka

Województwo małopolskie przekazało środki finansowe dla Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego im. Św. Ludwika w Krakowie w wysokości 24 385 000 zł na utworzenie Małopolskiego Centrum Psychiatrii i Leczenia Uzależnień od Nowych Technologii Cyfrowych. Środki te zostały przeznaczone na zakup prawa użytkowania wieczystego nieruchomości przy ul. Mikołaja Kopernika 36 oraz ul. Strzeleckiej 7 w Krakowie o łącznej powierzchni 35 arów (zakup działek wraz z własnością znajdujących się na nich budynków). Kolejnym etapem inwestycji jest zabezpieczenie finansowania i wykonanie dokumentacji budowlanej, na podstawie której wydane będzie pozwolenie na budowę. Zakończenie zadania zaplanowane jest na 2029 rok.

5.2.4 Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich (w tym zakażonych wirusem HIV, HBV i/lub HCV) w trakcie jak i po zakończeniu leczenia odwykowego

Zrealizowano jeden projekt w ramach konkursu ofert Województwa Małopolskiego.

1. Projekt pn. **DROP-IN Krakowska 19 realizowany przez Stowarzyszenie MONAR**

Kwota umowy: 71 880, w tym w 2025 r. 20 381 zł

Odbiorcy: Osoby używające narkotyków w sposób problemowy lub od nich uzależnione, pozostający poza systemem leczenia, którzy podejmowali w przeszłości nieskuteczne próby leczenia, są leczeni, ale nie utrzymują abstynencji, są zepchnięci głęboko na margines społeczny (dostęp do nich jest trudny/nieemożliwy, przestali korzystać z systemu opieki i jedynie DROP-IN może stanowić miejsce kontaktu z nimi). Łącznie 119 osób.

Działania:

- objęcie działaniami prozdrowotnymi osób używających i uzależnionych od narkotyków, które nie wykazują motywacji do podjęcia leczenia - 119 osób,
- poprawa sytuacji zdrowotnej oraz korzystanie przez osoby używające narkotyki drogą iniekcji z wymiany igieł i strzykawek - 63 osoby,
- poprawa bezpieczeństwa klientów oraz poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej – 119 osób,
- poprawa stanu higienicznego, żywienia oraz sytuacji socjalnej adresatów projektu - 75 osób,
- poprawa sytuacji prawno-karnej adresatów projektu - 36 osób.

Celem projektu była poprawa stanu zdrowia i społecznego funkcjonowania osób uzależnionych od narkotyków, w szczególności tych, które pozostają poza systemem leczenia uzależnień bądź wypadają z niego. Prowadzone działania nakierowane były na: zmianę zachowań związanych z iniekcyjnym przyjmowaniem narkotyków, ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych, zapobieganie chorobom przenoszonym przez krew (HIV, HBV, HCV), powrót do częściowego pełnienia podstawowych ról społecznych, zatrzymanie/spowolnienie procesu kryminalizacji, polepszenie/stabilizacja stanu zdrowia osób z diagnozą AIDS i diagnozą zapalenia wątroby.

Celem zadania było również prowadzenie centrum zintegrowanej pomocy i redukcji szkód z szerokim wachlarzem oddziaływań o charakterze edukacyjnym, socjalnym, medycznym, interwencyjnym i psychologicznym istotnych z punktu widzenia ochrony zdrowia publicznego i pomocy społecznej skierowanych do osób używających narkotyki w sposób problemowy oraz osób uzależnionych od narkotyków. Projekt pełnił też rolę miejsca, które gromadzi w ciągu

dnia osoby, które mogą być uciążliwe i zakłócają porządek w przestrzeni publicznej dużego miasta.

5.2.8 Wspieranie rozwoju oferty programów pomocy psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej i psychoterapii dla osób uzależnionych, w tym z podwójną diagnozą lub z innymi dysfunkcjami, współzależnionych, DDA, ofiar przemocy oraz innych uzależnień behawioralnych w placówkach odwykowych, zakładach karnych, przytuliskach dla bezdomnych

Zrealizowano cztery projekty w ramach konkursu ofert Województwa Małopolskiego oraz dwa projekty w formie „małego grantu”.

1. Projekt pn. Profilaktyka i przeciwdziałanie uzależnieniom u osób z doświadczeniem izolacji penitencjarnej i ich rodzin realizowany przez Małopolskie Stowarzyszenie Probacja w Krakowie

Kwota umowy: 112 518 zł, w tym w 2025 r. 30 215 zł.

Odbiorcy: Osoby opuszczające zakłady karne na koniec kary lub po uzyskaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia, zagrożone problemem bezdomności i powrotem do czynnego uzależnienia, osoby osadzone w zakładach karnych na terenie województwa małopolskiego, członkowie rodzin i bliscy osób osadzonych, w tym ich dzieci. Łącznie działaniami w ramach projektu objęto 389 beneficjentów.

Działania:

- przeprowadzono 68 godzin konsultacji dla osób osadzonych w jednostkach penitencjarnych,
- przeprowadzono 6 godzin warsztatów profilaktycznych uczących komunikacji bez przemocy,
- przeprowadzono 90 godzin zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla osób w okresie readaptacji po zwolnieniu z zakładu karnego,
- przeprowadzono 18 godzin warsztatów profilaktycznych dla rodzin z dziećmi,
- przeprowadzono 120 godziny konsultacji online i telefonicznych.

Głównym celem projektu było wsparcie osób przebywających w izolacji penitencjarnej oraz ich rodzin poprzez działania profilaktyczne i edukacyjne, które mają przeciwdziałać uzależnieniom, wzmocnić więzi rodzinne oraz wspierać proces readaptacji społecznej. Projekt zakładał wieloaspektowe podejście łączące działania indywidualne i grupowe, realizowane zarówno w jednostkach penitencjarnych, jak i w ramach widzeń rodzinnych.

2. Projekt pn. „Noclegowania dla narkomanów z wymiana igieł i strzykawek” realizowany przez Stowarzyszenie MONAR

Kwota umowy: 110 805 zł, w tym w 2025 r. 32 454 zł

Odbiorcy: Osoby bezdomne, pełnoletnie, czynnie uzależnione od środków psychoaktywnych (tj. narkotyki, leki, alkohol) z terenu powiatów: m. Krakowa, m. Nowy Sącz, wielickiego, bocheńskiego, nowotarskiego, olkuskiego, chrzanowskiego. Łącznie 1 867 osób.

Działania:

- zapewnienie schronienia i opieki socjalnej w noclegowni dla 1 867 osób,
- interwencje kryzysowe polegające na zapewnieniu wsparcia w sytuacjach kryzysu prowadzone przez specjalistę terapii uzależnień - działaniem objęto 60 osób,
- zajęcia informacyjno-edukacyjne prowadzone przez dyplomowaną pielęgniarkę oraz instruktora terapii, ukierunkowane na podniesienie wiedzy w zakresie zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, zakażeń wirusowych, ograniczenie skali

używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych poprzez m.in. wymianę igieł i strzykawek. Działaniem objęto 48 osób,

- dyżur pielęgniarki, z opieki medycznej skorzystało 30 osób.

Celem głównym zadania było zapewnienie schronienia osobom czynnie uzależnionym, redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związana z używaniem środków psychoaktywnych, podniesienie wiedzy w zakresie zagrożeń związanych z używaniem narkotyków i ograniczenie skali używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód. Cel był realizowany poprzez zmniejszenie liczby osób czynnie uzależnionych od narkotyków, które nocują na dworcach, ulicach, pustostanach; redukcja szkód społecznych i zdrowotnych spowodowanych uzależnieniem; podniesienie wiedzy i świadomości osób uzależnionych w zakresie zagrożeń związanych z używaniem narkotyków; wzrost ich świadomości w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz WZW typu B i C, COVID-19; ułatwienie dostępu do innych serwisów o charakterze medycznym, socjalnym oraz terapeutycznym; zmniejszenie kryminalizacji osób przyjmujących narkotyki. Program miał również na celu ograniczenie zakażeń HIV, HCV, HBS i innych chorób związanych z zażywaniem narkotyków a także uzyskanie poprawy stanu zdrowia u osób czynnie uzależnionych poprzez uczestnictwo w zajęciach informacyjno-edukacyjnych oraz wymianę igieł i strzykawek.

3. Projekt pn. „CANDIS” realizowany przez Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej PARASOL w Krakowie.

Kwota umowy: 88 029 zł, w tym w 2025 r. 26 049 zł

Odbiorcy: osoby będące użytkownikami konopi na poziomie używania szkodliwego lub uzależnienia, zgodnie z klasyfikacją chorób. W projekcie wzięły udział 4 osoby (3 mężczyźni i 1 kobieta), dwie pełnoletnie i 2 niepełnoletnie. Trzech mieszkańców z Krakowa i jeden mieszkaniec powiatu wielickiego.

Działania:

- działania promocyjne – zamieszczono informację o realizacji działania na stronie www.parasol.org.pl oraz profilach FB prowadzonych przez organizację, w tym przede wszystkim profilu Poradni „Parasolowe Centrum Terapii”. Informację rozesłano również mailem do współpracujących organizacji i instytucji, przede wszystkim kuratorów sądowych, szkół oraz poradni pomocowych. Informacja o projekcie dotarła do ok. 600 osób,
- rozmowy wstępne, diagnostyczne/kwalifikacyjne – na rozmowy umawiano osoby, które po wstępnej rozmowie telefonicznej kwalifikowały się do udziału w projekcie i wyraziły na to zgodę. Podczas spotkania dokonywano wstępnej diagnozy kwalifikowalności do terapii CANDIS,
- sesje – prowadzone przez specjalistę psychoterapii uzależnień, który odbył specjalistyczne szkolenie uprawniające do prowadzenia programu terapeutycznego CANDIS. Prowadzono dwugodzinne sesje zgodnie z założeniami programu. Dla każdego uczestnika przeprowadzono 10 sesji (łącznie 40 sesji trwających 80 godzin),
- rozmowy podsumowujące rezultaty działań i uczestnictwa w projekcie, odbywane na bieżąco po każdym zakończeniu uczestnictwa w sesjach CANDIS. Ich celem było omówienie dotychczasowych efektów oraz przekazanie wskazówek do dalszej terapii.

Głównym celem zadania było zwiększenie dostępności do kompleksowej pomocy dla użytkowników konopi, w tym terapii krótkoterminowej prowadzącej do osiągnięcia abstynencji lub redukcja używania środka w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości odbiorcy.

4. Projekt pn. „Nowa szansa, nowe życie” – Hostel readaptacyjny Monar

Kwota umowy: 68 014 zł, w tym w 2025 r. 25 519 zł

Odbiorcy: Osoby uzależnione, pełnoletnie, po ukończonej terapii uzależnień (długoterminowej, krótkoterminowej oraz po terapii nawrotów choroby) potwierdzonej zaświadczeniem z placówki leczniczej. Łącznie 32 osoby.

Działania:

- grupy wsparcia mające na celu wspomaganie w trudnych sytuacjach oraz uczenie potrzebnych umiejętności życiowych – 40 godzin,
- grupa na temat nawrotów choroby – warsztaty mające na celu monitorowanie sytuacji ryzyka jako głównego elementu nawrotu, trenowanie nowych zachowań, ocena własnej skuteczności wobec sytuacji ryzyka – 40 godzin,
- interwencje kryzysowe - indywidualne sesje w formie krótkich interwencji (wsparcie, ocena stanu klienta i rozmiaru kryzysu, sformułowanie planu rozwiązania sytuacji kryzysowej i zawarcie kontraktu) – 40 godzin,
- warsztaty i grupy rozwoju osobistego - zorganizowana forma przekazania uczestnikom wiedzy i umiejętności, mających na celu wzmocnienie aktywności mieszkańca Hostelu w zakresie inicjowania nowych zachowań opartych na nowej wiedzy, nowym sposobie postrzegania siebie, nowych postawach i umiejętnościach – 40 godzin,
- warsztaty umiejętności psychospołecznych, elementy aktywizacji społecznej - oddziaływania służące kształtowaniu określonych umiejętności społecznych i zawodowych – 40 godzin,
- dyżur w placówce oraz wsparcie procesu readaptacji - forma indywidualnego wsparcia, mająca na celu m.in. monitorowanie realizacji planów osobistych, podejmowanie ról społecznych i ograniczanie szkód związanych z uzależnieniami, powrót do aktywnego życia w społeczeństwie i do pracy zawodowej, pomoc w regulowaniu spraw zadłużenia, spraw karnych związanych z uzależnieniem oraz sprawowanie nadzoru – 40 godzin.

Celem projektu było wsparcie osób uzależnionych po ukończeniu terapii w procesie readaptacji społecznej, obejmujące zapewnienie tymczasowego zakwaterowania oraz udział w działaniach terapeutycznych, mających na celu przywrócenie pełnej aktywności społecznej i zawodowej, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, wzmocnienie reintegracji zawodowej oraz ograniczenie ryzyka nawrotu choroby.

5. Projekt pn. „Terapia, integracja, odkrywanie świata natury w Krynicy Zdrój” realizowany przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Miechowskie w formie małego grantu

Kwota umowy: 8 000 zł

Odbiorcy: Osoby bezdomne, przebywające w schronisku dla osób bezdomnych, zagubione z traumatycznymi doświadczeniami, uzależnione od alkoholu, niepotrafiące same wyjść z bezdomności. Łącznie 40 osób.

Działania:

- wyjazd integracyjny i aktywizujący do Krynicy-Zdrój ze zwiedzaniem miasta,
- wykłady z tematyki uzależnienia od alkoholu.

Celem zadania było zwiększenie poczucia własnej wartości, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologii społecznej oraz aktywizacja społeczna mieszkańców schroniska, motywacja do zmian (podjęcia lub kontynuacji leczenia) i w konsekwencji do uzyskania samodzielności życiowej i wyjścia z bezdomności.

6. Projekt pn. „Wybieram wolność” realizowany przez Małopolskie Stowarzyszenie Probacja w formie małego grantu

Kwota umowy: 8 000 zł

Odbiorcy: Osoby odbywające karę pozbawienia wolności w zakładach karnych na terenie województwa małopolskiego oraz przebywające w okresie readaptacji społecznej po opuszczeniu zakładów karnych, uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od substancji i/lub czynności. Łącznie 128 osób.

Działania:

- 114 konsultacji indywidualnych i grupowych dla 113 osadzonych w 7 zakładach karnych na terenie województwa małopolskiego oraz 16 konsultacji dla 15 osadzonych w formie telefonicznej lub online, mające wzmocnić ich motywację do zmiany stylu życia sprzed osadzenia, w tym do utrzymywania abstynencji od substancji psychoaktywnych i czynności nałogowych,
- 25 godzin zajęć wstępnej motywacji w formie indywidualnej i grupowej dla 22 osób, które opuściły zakłady karne, znajdujące się w okresie readaptacji społecznej, mające wzmocnić ich motywację do zmiany sposobu życia, podjęcia terapii uzależnień lub terapii psychologicznej, a także opracowania planu stabilizacji życiowej.

Celem zadania było wzmocnienie motywacji beneficjentów do zmiany stylu życia sprzed osadzenia, w tym motywacji do utrzymywania abstynencji od substancji psychoaktywnych i czynności nałogowych, promocja zdrowego trybu życia i zachowania zgodne z normami społecznymi.

5.3 Cel operacyjny 3 – Rozwój oraz wzmacnianie współpracy z instytucjami i osobami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz monitorowanie sytuacji epidemiologicznej dotyczącej uzależnień

W ramach celu trzeciego zaplanowanych zostało 7 zadań. Województwo Małopolskie w 2025 r. realizowało działania w ramach 5 zadań.

5.3.1 Organizacja konferencji, seminariów, narad, szkoleń, warsztatów poświęconych zdobywaniu nowej wiedzy, wymianie doświadczeń, promowania dobrych praktyk oraz podjęcia wspólnych działań na rzecz profilaktyki uzależnień

- Departament Zdrowia przy współpracy z Ekspertem Wojewódzkim ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego oraz Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia (WOTUW) w Krakowie zorganizował w dniach 4-5 listopada 2025 r. konferencję dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień powołanych przez Wójtów/ Burmistrzów/ Prezydentów Miast. Spotkanie stanowiło okazję do poszerzenia oraz uaktualnienia wiedzy osób realizujących zadania związane z problematyką uzależnień. W konferencji uczestniczyło łącznie ponad 80 osób. Program obejmował wykłady dotyczące wpływu cyberświata na rozwój dzieci i młodzieży, funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, leczenia osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych na przykładzie ośrodka Monar w Krakowie, roli prawa karnego w przeciwdziałaniu narkomanii, zrozumienia zachowań dzieci w kontekście uzależnień jako sygnału potrzeby pomocy oraz socjoterapii jako skutecznej metody pracy grupowej z dziećmi i młodzieżą.

Źródło: Zdjęcia Departamentu Zdrowia UMWM

- 4 marca 2025 roku w Sali Miedzianej Pałacu Krzysztofory w Krakowie odbyła się konferencja szkoleniowa pn. „Interdyscyplinarne działania na rzecz osób uzależnionych, ze szczególnymi potrzebami”. Wydarzenie, które zgromadziło wielu specjalistów z różnych dziedzin, zostało zorganizowane we współpracy Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego z Sądem Okręgowym w Krakowie oraz Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie. Pierwsza część spotkania poświęcona była readaptacji instytucjonalnej osób w chronicznym stadium uzależnienia - w tym z niepełnosprawnością. Omówione zostały kompleksowe formy wsparcia osób uzależnionych wymagających szczególnych oddziaływań terapeutycznych, resocjalizacyjnych i rehabilitacyjnych. Poruszono zagadnienia pracy z pacjentami z podwójną diagnozą w warunkach oddziału stacjonarnego, programów readaptacyjnych realizowanych w domach pomocy społecznej oraz działań terapeutycznych i resocjalizacyjnych wobec osób uzależnionych przebywających w jednostkach penitencjarnych, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. Panel uzupełniła prezentacja działań samorządu lokalnego na rzecz osób z niepełnosprawnościami, w tym z problemem uzależnień, podkreślająca znaczenie systemowego i międzyinstytucjonalnego wsparcia. Druga sesja poświęcona była problematyce dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz już zmagających się z uzależnieniami. Skupiono się na środkach oddziaływania wychowawczego i resocjalizacyjnego wobec osób nieletnich, identyfikacji współczesnych zagrożeń, w tym przemocy i cyberprzemocy w środowisku szkolnym, a także na analizie źródeł problemów nastolatków oraz sposobach ich rozumienia i przeciwdziałania im. Panel uzupełniła prezentacja działalności Zespołu Placówek Resocjalizacyjno-Terapeutycznych, ukazująca praktyczne formy wsparcia i terapii skierowane do młodzieży wymagającej specjalistycznej pomocy. W spotkaniu wzięło udział 109 osób, w tym: psychologowie, pedagodzy, psychoterapeuci, kuratorzy sądowi, policjanci oraz strażnicy miejscy.

Źródło: Zdjęcia Departamentu Zdrowia UMWM

- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współzależnienia (WOTUW) w Krakowie wraz z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie zorganizowali dwie konferencje online dla pedagogów, wychowawców, i nauczycieli, których celem było doskonalenie kompetencji wobec rosnących wyzwań w zakresie uzależnień w pracy wychowawczej dyrektorów szkół, wychowawców, nauczycieli i pedagogów:
 - ✓ 11.04.2025 r. pn. „Relacja, tożsamość, uzależnienia – zagrożenia w świecie Młodych”, w spotkaniu wzięło udział 465 osób.

Źródło: WOTUW w Krakowie i WSSE w Krakowie

- ✓ 17.10.2025 r. pn. „Między ciszą a wołaniem o pomoc – młodzież w pułapce uzależnień i kryzysów”, liczba uczestników 452.

Źródło: WOTUW w Krakowie i WSSE w Krakowie

5.3.3 Rozwijanie platformy współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze uzależnień

Spotkania Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy na rzecz Przeciwdziałania Narkomanii.

W lutym w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie zorganizowano spotkanie Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy na rzecz Przeciwdziałania Narkomanii, które prowadził Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii w Województwie Małopolskim. W spotkaniu uczestniczyło 35 osób.

Spotkania Platformy odbywają się cyklicznie - na początku i na końcu roku. Uczestniczą w nich przedstawiciele instytucji z regionu Małopolski zajmujących się różnymi aspektami w obszarze szeroko pojętego rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnieniem. W skład Platformy wchodzi m.in. przedstawiciele następujących Instytucji: Departamentu Zdrowia UMWM (aktualnie Departamentu Zdrowia), Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Krakowie, Kuratorskiej

Służby Sądowej w Krakowie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie, Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie, Komendy Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z gminy Andrychów oraz gminy Jabłonka, Szpitala Klinicznego im. dr. Józefa Babińskiego SPZOZ w Krakowie, Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie, Centralnego Biura Zapobiegania Cyberprzestępczości w Krakowie, Małopolskiego Stowarzyszenia Probacja, Fundacji Wspomagającej Wychowanie „Archezja”, Małopolskiego Ośrodka Fundacji Praesterno, Stowarzyszenia MONAR, Straży Miejskiej w Krakowie, Centrum Unimed Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży, Krakowskiego Stowarzyszenia Terapii Uzależnień, Krakowskiego Ośrodka Diagnostyki i Psychoterapii oraz Konsultant Wojewódzka w Dziedzinie Uzależnień, Ochotniczego Hufca Pracy w Starym Sączu oraz Straży Granicznej.

Podczas lutowego spotkania omówiono rolę superwizorów i aplikantów w systemie leczenia uzależnień, podkreślając znaczenie superwizji dla rozwoju zawodowego oraz jakości usług terapeutycznych, a także wskazując na brak jednoznacznych regulacji prawnych dotyczących kompetencji i odpowiedzialności superwizorów. Zaprezentowano ofertę terapeutyczną Dziennego Oddziału Psychiatrycznego Kraków Nowa Huta w ramach CZP Nowa Huta oraz korzyści wynikające z integracji działań. Uczestnicy zapoznali się z danymi dotyczącymi przestępczości narkotykowej i zachowań suicydalnych wśród dzieci i młodzieży w Małopolsce oraz z aktualnymi zagrożeniami związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych. Spotkanie zakończyła dyskusja o wyzwaniach organizacji pozarządowych wspierających osoby uzależnione i ich rodziny – uczestnicy chętnie dzielili się swoją wiedzą, doświadczeniem oraz przemyśleniami.

Źródło: Departament Zdrowia UMWM

26 listopada 2025 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie odbyło się wspólne posiedzenie Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy na Rzecz Przeciwdziałania Narkomanii. W wydarzeniu wzięli udział eksperci, przedstawiciele samorządów oraz organizacji działających na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Celem spotkania było omówienie najnowszych inicjatyw, programów oraz działań mających na celu walkę z uzależnieniami, a także zaprezentowanie dobrych praktyk w tej dziedzinie.

W trakcie obrad poruszono m.in. zagadnienia związane z FASD, jego profilaktyką oraz potrzebą wprowadzenia systemowych rozwiązań wspierających rodziny i specjalistów, które zostały zaprezentowane przez mamę dwójki adoptowanych dzieci doświadczających skutków prenatalnej ekspozycji na alkohol. Przedstawiciel Stowarzyszenia MONAR zaprezentował wnioski z projektu obejmującego szkolenia z zakresu podawania naloksonu oraz jego dystrybucji wśród osób stosujących opioidy. Funkcjonariusz Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie przedstawił najnowsze dane statystyczne dotyczące przestępczości narkotykowej

w województwie małopolskim, a także omówił aktualne trendy w używaniu substancji psychoaktywnych oraz związane z tym wyzwania dla służb i instytucji. Łączna liczba uczestników – 37 osób.

Źródło: Departament Zdrowia UMWM

5.3.4 Rozwijanie i wspieranie działań Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego w realizacji zadań statutowych – zarządzanie i koordynacja Programu

Województwo Małopolskie w 2025 r. przekazało kwotę 290 000 zł na realizację zadań przez Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań Eksperta, realizowanych na terenie województwa ze środków określonych w budżecie samorządu województwa należy:

- Zbieranie, gromadzenie, wymiana informacji i dokumentacji w zakresie przeciwdziałania narkomanii, objętych badaniami statystycznymi statystyki publicznej, oraz opracowywanie i przetwarzanie zebranych danych.
- Prowadzenie i inicjowanie badań dotyczących problemów narkotyków i narkomanii oraz opracowywanie i udostępnianie ich wyników.
- Gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie baz danych dotyczących narkotyków i narkomanii.
- Formułowanie wniosków sprzyjających kształtowaniu adekwatnej do sytuacji strategii reagowania na problem narkomanii.
- Gromadzenie i udostępnianie publikacji na temat narkotyków i narkomanii.
- Gromadzenie i analiza informacji dotyczących nowo pojawiających się trendów w używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Ekspert jest także jednym z kluczowych realizatorów Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026. Działania zrealizowane przez Eksperta w 2025 r. opisane zostały w poszczególnych celach operacyjnych zawartych w rozdziale 5 niniejszego raportu. Uzależnienia traktowane są, jako jeden obszar, którym należy się zająć w sposób kompleksowy, wielowymiarowy, co daje najbardziej efektywne możliwości do owocnej pracy. W związku z czym Ekspert realizował niektóre z działań we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie.

5.3.5 Wspieranie WOTUW w realizacji zadań statutowych – zarządzanie i koordynacja Programu.

Województwo Małopolskie w 2025 r. przekazało kwotę 290 000 zł dla Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie (WOTUW) na realizację zadań

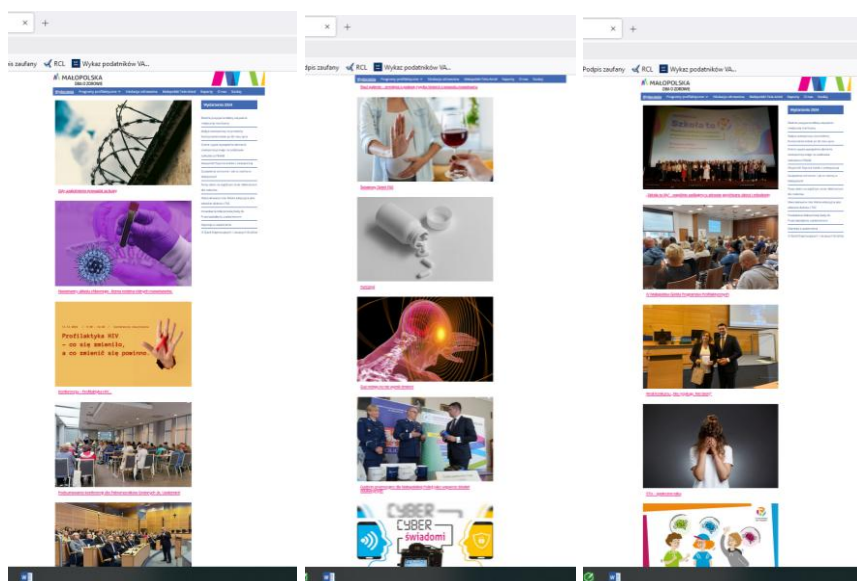
pozaleczniczych określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2023 r. w sprawie funkcjonowania podmiotów leczniczych sprawujących opiekę nad uzależnionymi od alkoholu oraz wynikających z Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 jako jednego z realizatorów. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem do zadań WOTUW należy:

- prowadzenie oraz coroczna aktualizacja bazy placówek na terenie województwa, zawierającej w szczególności nazwę i dane teleadresowe placówki, rodzaj i zakres udzielanych świadczeń opieki zdrowotnej oraz grupę docelową pacjentów,
- opiniowanie wojewódzkich strategii i planów w zakresie zdrowia publicznego;
- udzielanie konsultacji podmiotom leczniczym prowadzącym placówki oraz innym podmiotom zajmującym się rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- inicjowanie i realizacja działań podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych zatrudnionych w placówkach, w tym organizowanie staży i szkoleń;
- inicjowanie i prowadzenie działań podnoszących kompetencje zawodowe osób współdziałających z placówkami w realizacji zadań programowych;
- współpraca z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz wojewódzkimi konsultantami w dziedzinie psychoterapii uzależnień, w dziedzinie psychiatrii i w dziedzinie psychologii klinicznej.

Zadania zrealizowane przez WOTUW opisane zostały w poszczególnych celach operacyjnych zawartych w rozdziale 5 niniejszego raportu. Obecnie uzależnienia postrzegane są jako jeden obszar wymagający kompleksowego i wielowymiarowego podejścia, co stwarza najbardziej efektywne warunki do prowadzenia skutecznych działań. W związku z czym część działań WOTUW realizował we współpracy z Ekspertem Wojewódzkim ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego.

5.3.6 Prowadzenie i rozwijanie strony internetowej województwa małopolskiego dotyczącej profilaktyki

Województwo Małopolskie prowadzi działalność informacyjną nt. organizowanych wydarzeń/ kampanii/ akcji profilaktycznych, ogłaszanych konkursów w obszarze uzależnień odbywających się na terenie województwa małopolskiego poprzez zamieszczanie ich na stronie www.profilaktykawmalopolsce.pl (204 tys. wejść na stronę, ponad 185 tys. odwiedzających stronę w 2025 r.).

Źródło: Strona internetowa www.profilaktykawmalopolsce.pl

6. Efekty działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom

W 2025 r. Samorząd Województwa realizując cele operacyjne Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026 wspierał działania profilaktyczne oraz edukacyjne wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w obszarze problematyki alkoholowej, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Realizował działania na rzecz rozwoju pomocy osobom uzależnionym. Rozwijał oraz wzmacniał współpracę z instytucjami oraz osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i uzależnień.

Najważniejsze działania podejmowane przez Samorząd Województwa Małopolskiego w 2025 roku w ramach realizacji Programu to:

- ✓ Dofinansowanie zadań poza leczniczych realizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia oraz Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego,
- ✓ Realizacja zadań wyłonionych w 2025 r. w konkursie ofert na realizację zadań publicznych Województwa Małopolskiego w dziedzinie profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom,
- ✓ Konferencje/szkolenia/warsztaty organizowane we współpracy z Ekspertem oraz WOTUW, w tym dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień, dla różnych grup zawodowych, tj.: nauczycieli, pedagogów, studentów pedagogiki, pracowników administracji samorządowej, pracowników służb mundurowych, pracowników socjalnych,
- ✓ Organizacja szkoleń w obszarze problematyki FASD,
- ✓ Organizacja spotkania Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- ✓ Systemowe wsparcie i terapia dzieci z FASD oraz działania edukacyjne dla ich rodziców i opiekunów,
- ✓ Realizacja projektu „Zagrożenia w sieci – profilaktyka, reagowanie”,
- ✓ Realizacja zadań z obszaru przeciwdziałania uzależnieniom w formie małych grantów.
- ✓ Finansowanie superwizji, szkoleń, warsztatów dla terapeutów uzależnień.
- ✓ Zakup działki pod budowę Małopolskiego Centrum Psychiatrii i Leczenia Uzależnień od Nowych Technologii Cyfrowych.

Podjęte działania przełożyły się na:

- Objęcie grupy ok. 1 500 uczniów w wieku 12-15 lat rekomendowanymi programami profilaktycznymi, mającymi na celu wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej poprzez wzrost wiedzy o możliwościach rozwoju bez używania substancji psychoaktywnych i zmianę błędnych przekonań normatywnych (pro-alkoholowych norm środowiskowych), promocję zdrowego stylu życia, wykształcenie umiejętności podejmowania abstynencji w sytuacji nacisków środowiskowych.
- Objęcie rekomendowanym programem profilaktyki selektywnej prawie 100 osobowej grupy młodzieży zagrożonej w sposób szczególny obecnością czynników ryzyka związanych z używaniem narkotyków lub podejmowaniem innych zachowań ryzykownych, mającej problemy w obszarze poprawnej adaptacji społecznej: eksperymentującej w sposób ryzykowny z narkotykami, nadużywającej alkoholu, zaniedbanej edukacyjnie, wychowawczo, kulturowo, samotnej, wycofującej się z kontaktów z rówieśnikami, mającej problemy z utrzymaniem się w roli ucznia,

wchodzącej w grupy subkulturowe, pochodzącej z rodzin ubogich, zmarginalizowanych i dysfunkcyjnych (alkoholizm, trwale bezrobocie, kryminogenność, przemoc itp.), przejawiającej zachowania autoagresywne (okaleczanie się, próby i myśli samobójcze) i agresywne wobec innych, mającej za sobą konflikty z prawem oraz rodziców i opiekunów.

- Podniesienie kompetencji wychowawczych dorosłych mieszkańców województwa małopolskiego w zakresie budowania relacji z dziećmi opartych na dialogu, empatii i konstruktywnej komunikacji, co przyczynia się do ograniczenia czynników ryzyka związanych z rozwojem uzależnień i zachowań problemowych wśród dzieci i młodzieży - poprzez realizację rekomendowanego programu profilaktycznego.
- Upowszechnienie wiedzy dotyczącej profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród rodziców i osób zainteresowanych tematyką poprzez nagranie i publikację podcastów przybliżających specyfikę uzależnienia behawioralnego niejednokrotnie związanego z zachowaniem akceptowanym społecznie, a także wyposażających rodziców w wiedzę i narzędzia oraz wskazujących informacje gdzie szukać pomocy.
- Opracowanie, dystrybucja 1 800 tys. egzemplarzy oraz udostępnienie online broszury pt. „Zagrożenia związane z używaniem psychodelików” przyczyniło się do podniesienia kompetencji zawodowych odbiorców publikacji w zakresie profilaktyki oraz wczesnego reagowania na zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych. Publikacja stanowi kontrpunkt wobec dominującej, często jednostronnie pozytywnej narracji medialnej na temat potencjału terapeutycznego psychodelików. Dzięki opracowaniu specjaliści zajmujący się problematyką uzależnień zyskali narzędzie wspierające krytyczną, świadomą i odpowiedzialną ocenę zjawiska, uwzględniającą zarówno wyniki badań naukowych, jak i możliwe konsekwencje zdrowotne, psychiczne i społeczne. Udostępnienie broszury online zwiększyło trwałość i zasięg oddziaływania projektu, umożliwiając wielokrotne, nieodpłatne i nieograniczone czasowo korzystanie z materiału przez zainteresowane osoby i instytucje.
- Zwiększenie dostępności i poszerzenie oferty programu ograniczania redukcji szkód zdrowotnych dla prawie 2 tys. osób używających narkotyki lub uzależnionych, które noc spędzają na ulicach, dworcach, pustostanach poprzez: objęcie działaniami prozdrowotnymi osób używających narkotyków i uzależnionych od narkotyków, które nie wykazują motywacji do podjęcia leczenia, zapewnienie noclegu, udzielenie pomocy w leczeniu uzależnień, prowadzenie zajęć terapeutycznych i działania edukacyjne, a tym samym poprzez zapewnienie im schronienia zmniejszenie ilości przestępstw dokonywanych przez te osoby w miejscach publicznych.
- Rozwój systemu kształcenia zawodowego oraz podniesienie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego poprzez dofinansowanie superwizji dla zespołów terapeutycznych w 28 placówkach leczenia uzależnień oraz organizację konferencji/szkoleń/warsztatów dla terapeutów uzależnień, w których wzięło prawie 300 osób.
- Zwiększenie kompetencji zawodowych prawie 2,2 tys. nauczycieli, pedagogów, studentów pedagogiki, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, pracowników administracji publicznej poprzez organizację licznych konferencji z obszaru problematyki uzależnień.
- Dostarczenie wiedzy o zaburzeniach związanych z występowaniem FASD wśród dzieci i młodzieży przedstawicielom różnych grup zawodowych mającym kontakt z dziećmi, które mogą być dotknięte płodowym zespołem alkoholowym, w tym specjalistom

z obszaru zdrowia publicznego, edukacji oraz terapii uzależnień, a także przedstawicielom organizacji działających na rzecz wsparcia osób z FASD.

- Wsparcie rozwoju lecznictwa oraz pomocy dla dzieci i młodzieży z FASD, a także ich rodzin poprzez dofinansowanie wizyt kwalifikacyjnych do diagnozy i kontrolnych (dla 211 dzieci), diagnostyki (dla 90 dzieci) i terapii (104 dzieci) oraz warsztatów i grup wsparcia dla rodziców i opiekunów (28 osób).
- Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego z możliwością wykonania bezpłatnych testów na HIV połączonych z poradnictwem okołotestowym.
- Współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji projektów dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom.
- Wsparcie samorządów gminnych w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom poprzez organizację konferencji dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień działających w gminach województwa małopolskiego mającą na celu podniesienie kompetencji osób realizujących zadania związane z problematyką uzależnień wymianę doświadczeń, promowanie dobrych praktyk.
- Rozwój strony internetowej poświęconej szeroko rozumianej profilaktyce zdrowia, w tym problematyce uzależnień.
- Wzmocnienie regionalnej współpracy międzyinstytucjonalnej z instytucjami działającymi w obszarze uzależnień poprzez organizację spotkania Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy oraz posiedzenia Małopolskiej Rady ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele różnych instytucji z regionu Małopolski, które zajmują się różnorodnymi aspektami rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji.
- Zainicjowanie budowy Małopolskiego Centrum Psychiatrii i Leczenia Uzależnień od Nowych Technologii Cyfrowych.

7. Rekomendacje

- Na przestrzeni ostatnich lat zwiększa się liczba gmin aktywnie uczestniczących w konferencji organizowanej przez województwo dla Pełnomocników Gminnych ds. Uzależnień, powoływanych przez Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast. Wydarzenie to stanowi przestrzeń do wymiany doświadczeń oraz przekazywania aktualnej wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień. Rosnące zainteresowanie konferencją wynika przede wszystkim z dobieranej tematyki – program jest starannie opracowywany tak, aby odpowiadał na realne potrzeby uczestników oraz prezentował nowe, praktyczne rozwiązania w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Uwzględnia on również postulaty i sugestie zgłaszane przez uczestników podczas poprzednich edycji. Wysokie oceny uczestników potwierdzają zasadność kontynuowania i dalszego rozwijania **działania Samorządu Województwa Małopolskiego w celu zwiększenia liczby gmin aktywnie uczestniczących w spotkaniach pełnomocników.**
- Dane przedstawione w zestawieniu statystycznym Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU) pt. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2024 roku” wskazują na spadek liczby gmin w województwie małopolskim realizujących programy rekomendowane przez KCPU, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. W porównaniu z rokiem 2023 liczba ta zmniejszyła się o 19 gmin. Może to świadczyć o potrzebie dalszego wzmacniania działań podejmowanych przez województwo

w zakresie upowszechniania skutecznych programów profilaktycznych, w szczególności tych posiadających rekomendacje. W związku z powyższym zasadne jest kontynuowanie oraz intensyfikowanie prowadzonych inicjatyw. **Szczególnie istotne jest dalsze prowadzenie działań informacyjnych w ramach Małopolskiej Giełdy Programów Profilaktycznych.**

- Wyniki badania ESPAD przeprowadzonego w województwie małopolskim w 2024 r. wskazują na spadek odsetka uczniów deklarujących spożywanie alkoholu – zarówno w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, w ostatnich 30 dniach, jak i kiedykolwiek w życiu. Zaobserwowano również zmniejszenie odsetka młodzieży deklarującej używanie innych substancji psychoaktywnych w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz niższy poziom rozpowszechnienia używania marihuany w regionie. Wyniki te mogą świadczyć o pozytywnym wpływie działań profilaktycznych realizowanych w województwie. Dlatego istotne jest kontynuowanie **wspierania działań edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia ich świadomości społecznej na temat zagrożeń**, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz ryzykownych zachowań prowadzących do uzależnień. Takie inicjatywy wspierają kształtowanie zdrowych postaw i odpowiedzialnych decyzji wśród młodego pokolenia.
- **Zwiększenie wiedzy rodziców, nauczycieli i pedagogów w obszarze uzależnień od alkoholu, narkotyków czy zachowań ryzykownych** to istotny krok w kierunku skutecznego przeciwdziałania tym problemom wśród dzieci i młodzieży. Współczesne społeczeństwo mierzy się z rosnącą dostępnością substancji psychoaktywnych oraz ich negatywnym wpływem na zdrowie psychiczne i fizyczne młodych ludzi, co wymaga, aby osoby odpowiedzialne za ich wychowanie i edukację posiadały aktualną i rzetelną wiedzę o zagrożeniach związanych z uzależnieniami. **Organizacja szkoleń, warsztatów oraz seminariów dla rodziców, nauczycieli i pedagogów** pozwala nie tylko na podniesienie świadomości na temat różnych typów uzależnień i realnych skutków stosowania substancji psychoaktywnych, ale także wspiera rozwój kompetencji wychowawczych i umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych. Takie działania przyczyniają się do budowania bezpiecznego środowiska wychowawczego, w którym młodzież może rozwijać się zdrowo i odpowiedzialnie.
- Rekomenduje się **zwiększenie liczby oddziaływań edukacyjnych skierowanych do rodziców, mających na celu wzmocnienie ich kompetencji wychowawczych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych oraz efektywnego wspierania rozwoju dzieci i młodzieży**. Równocześnie wskazane jest systematyczne **prowadzenie szkoleń i warsztatów dla kadry zawodowej zajmującej się problematyką przemocy** w rodzinie, w tym pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów oraz terapeutów. Szczególny nacisk powinien być położony na wsparcie rodzin, w których stwierdza się jednoczesne występowanie przemocy i problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, gdyż są one szczególnie narażone na eskalację ryzykownych zachowań i trudności wychowawczych. Działania te pozwalają nie tylko na wczesną interwencję i ograniczenie negatywnych konsekwencji przemocy w rodzinie, lecz także na wzmocnienie więzi rodzinnych oraz wspieranie zdrowego i bezpiecznego środowiska wychowawczego dla dzieci. W dłuższej perspektywie prowadzi to do ograniczenia problemów społecznych w skali lokalnej i zmniejszenia obciążenia instytucji publicznych zajmujących się pomocą rodzinom w kryzysie.

- **Objęcie działaniami edukacyjno-informacyjnymi osób w wieku 18–30 lat**, które (zgodnie z wynikami badania PolDrugs), stanowią największą grupę użytkowników substancji psychoaktywnych (73% badanych). Dane te jednoznacznie wskazują, że młodzi dorośli powinni stanowić ważną grupę odbiorców działań profilaktycznych i edukacyjnych. Wyniki badania uzasadniają potrzebę intensyfikacji działań informacyjnych w przestrzeniach, w których osoby z tej grupy wiekowej są najbardziej aktywne – w szczególności na uczelniach wyższych, w szkołach policealnych, miejscach pierwszego zatrudnienia oraz w środowisku cyfrowym, zwłaszcza w mediach społecznościowych. Przekaz powinien być dostosowany do specyfiki tej grupy – oparty na rzetelnej wiedzy, komunikowany w przystępny sposób oraz odnoszący się do realnych sytuacji i wyzwań okresu wchodzenia w dorosłość.

Jedną z form działań informacyjno-edukacyjnych jest organizacja specjalistycznych szkoleń oraz spotkań skierowanych bezpośrednio do młodych dorosłych. Przedsięwzięcia te realizowane były w poprzednich latach przez WOTUW oraz Eksperta Wojewódzkiego, którzy prowadzili prelekcje i wykłady skierowane m.in. do studentów pedagogiki obejmujące tematykę zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnienia oraz sposobów wzmacniania czynników chroniących. Dodatkowo działania ukierunkowane na zwiększanie świadomości zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych realizowane są poprzez kampanię „Nie ryzykuję, nie biorę”, a także poprzez publikację artykułów tematycznych oraz istotnych informacji na stronie ProfilaktykawMalopolsce.pl.

Inicjatywy te przyczyniają się nie tylko do poszerzania wiedzy w zakresie konsekwencji zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, lecz również do kształtowania postaw sprzyjających odpowiedzialnym wyborom. Wzmacnianie kompetencji w zakresie podejmowania świadomych decyzji stanowi bowiem istotny element skutecznej profilaktyki uzależnień.
- **Organizacja konferencji, seminariów, narad, szkoleń oraz warsztatów**, ukierunkowanych na poszerzanie wiedzy, wymianę doświadczeń oraz upowszechnianie dobrych praktyk w obszarze profilaktyki uzależnień stanowi istotny element przeciwdziałania problemom społecznym. Przedsięwzięcia te tworzą przestrzeń do dialogu i współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz specjalistami zajmującymi się zdrowiem psychicznym i problematyką uzależnień.

Szczególne znaczenie ma możliwość wymiany doświadczeń – zarówno w zakresie skutecznych praktyk, jak i trudności oraz wyzwań pojawiających się w codziennej pracy. Spotkania tego typu sprzyjają również inicjowaniu nowych partnerstw oraz doskonaleniu działań tak, aby były bardziej efektywne i adekwatne do potrzeb lokalnych społeczności,

W ramach budżetu województwa inicjatywy te realizowane są przede wszystkim przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie oraz Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii.
- **Edukacja kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień** jest kolejnym istotnym elementem skutecznej strategii przeciwdziałania problemom związanym z uzależnieniami. Edukacja kadr w obszarze profilaktyki uzależnień ma charakter długofalowy i wymaga systematycznego doskonalenia kompetencji, z uwzględnieniem zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz nowych wyzwań w zakresie używania substancji psychoaktywnych. Profesjonalnie

przygotowana i stale podnosząca kwalifikacje kadra stanowi istotny element skutecznych działań profilaktycznych oraz wsparcia osób zagrożonych uzależnieniami i ich rodzin.

W związku z tym zasadne jest konsekwentne rozwijanie i wzmacnianie inicjatyw szkoleniowych, które przyczyniają się do podnoszenia jakości działań profilaktycznych oraz poprawy dobrostanu mieszkańców Małopolski.

- Zaleca się również **kontynuację współpracy międzyinstytucjonalnej w zakresie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym** m.in. w ramach Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy na rzecz Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Małopolskim. Spotkania organizowane w ramach Platformy odbywają się corocznie i koncentrują się na szerokim spektrum zagadnień związanych z problematyką uzależnień. Ich celem jest nie tylko wymiana informacji, ale również udostępnianie zasobów i doświadczeń, które poszczególne instytucje mogą wnieść we współpracę.

Podczas spotkań uczestnicy mają możliwość dzielenia się sprawdzonymi praktykami, doświadczeniami oraz nowymi metodami pracy z osobami uzależnionymi. Dyskusje prowadzone w ramach Platformy umożliwiają również głębsze zrozumienie aktualnych trendów i wyzwań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania oraz terapii uzależnień.

- **Systemowe wsparcie dla dzieci z FASD oraz ich rodziców i opiekunów** jest niezbędne dla zapewnienia im możliwości rozwoju i lepszego funkcjonowania w społeczeństwie. Skuteczne działania w tym obszarze powinny mieć charakter kompleksowy i zindywidualizowany, uwzględniając specyficzne potrzeby dzieci, a także stanowić wsparcie dla rodzin w codziennych wyzwaniach związanych z opieką i wychowaniem.

Ponieważ tego typu inicjatywy nie są obecnie finansowane w ramach NFZ, wskazane jest ich kontynuowanie i rozwijanie w ramach Programu wojewódzkiego, aby zapewnić dzieciom z FASD oraz ich rodzinom dostęp do niezbędnych usług oraz wsparcia profesjonalnego.

- **Kontynuacja realizacji konkursów ofert oraz ofert na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego**, znanych jako „małe granty”, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej, pozwoli na kompleksowe podejście do problematyki uzależnień i potrzeb społecznych mieszkańców w tym zakresie. Organizacje pozarządowe (NGO) odgrywają ważną rolę w zakresie problematyki uzależnień, zarówno w kontekście oddziaływań profilaktycznych, jak i terapeutycznych. Ich działalność jest niezwykle istotna w kontekście wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin i poprawy jakości życia osób dotkniętych problemami związanymi z uzależnieniem.

Ten tryb finansowania i realizacji zadań pozwala na szybkie i elastyczne wsparcie lokalnych inicjatyw dostosowanych do aktualnych potrzeb społeczności. Umożliwia realizację krótkoterminowych projektów skoncentrowanych na przeciwdziałaniu uzależnieniom, wspieraniu osób zagrożonych oraz promowaniu zdrowego i odpowiedzialnego stylu życia. Dzięki temu możliwe jest wzmocnienie lokalnych sieci wsparcia oraz szybkie reagowanie na pojawiające się zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych, co znacząco podnosi efektywność i dostępność działań profilaktycznych w województwie.

- Istotnym elementem profilaktyki jest również **udzielanie wsparcia finansowego przeznaczonego na utworzenie/ prowadzenie Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych w województwie małopolskim, a także zwiększenie liczby**

przeprowadzanych badań i wykrytych zakażeń wirusem HIV. W ostatnich latach odnotowano znaczący wzrost liczby nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV. Osoby przyjmujące substancje psychoaktywne dożylnie często korzystają z tych samych igieł, co znacznie zwiększa ryzyko przenoszenia wirusa. Dodatkowo używanie substancji psychoaktywnych może osłabiać zdolność do podejmowania świadomych decyzji dotyczących ochrony podczas kontaktów seksualnych, co również podnosi prawdopodobieństwo zakażenia. W związku z tym osoby uzależnione są szczególnie narażone na zakażenie HIV.

Dlatego tak istotne jest wspieranie działań w zakresie redukcji szkód, takich jak dostęp do bezpłatnych testów na HIV, połączonych z edukacją i poradnictwem. Takie inicjatywy przyczyniają się do zmniejszenia ryzyka zakażenia nie tylko wśród osób problemowo używających substancji psychoaktywnych, lecz również wśród tych, którzy przyjmują je okazjonalnie, zwiększając tym samym bezpieczeństwo całej społeczności.

- Zaleca się dalsze **wspieranie realizacji programów redukcji szkód** (harm reduction) skierowanych do osób używających substancji psychoaktywnych, ze szczególnym uwzględnieniem użytkowników iniekcyjnych. Działania w ramach programów powinny obejmować m.in. zapewnienie dostępu do sterylnego sprzętu iniekcyjnego, środków opatrunkowych, edukację oraz poradnictwo w zakresie redukcji ryzykownych zachowań a także zapewnienie miejsc pobytu osobom bezdomnym z problemem uzależnienia.

Edukacja w zakresie dróg przenoszenia wirusów i konsekwencji zdrowotnych, takich jak marskość wątroby czy nowotwory, podnosi świadomość i odpowiedzialność użytkowników. Dystrybucja materiałów opatrunkowych i środków dezynfekcyjnych stanowi niskokosztową interwencję w porównaniu z kosztownym leczeniem powikłań, co pozwala ograniczyć obciążenie budżetu opieki zdrowotnej w regionie. Prowadzenie noclegowni oraz dziennych miejsc pobytu dla osób bezdomnych uzależnionych zapewnia bezpieczeństwo, schronienie i podstawową opiekę osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, a także sprzyja prowadzeniu działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych. Ponadto funkcjonowanie tego typu placówek pozwala zmniejszyć liczbę interwencji służb miejskich, ograniczyć koszty związane z leczeniem powikłań zdrowotnych i interwencjami kryzysowymi oraz wzmocnić koordynację działań społecznych i zdrowotnych na poziomie lokalnym, przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa i jakości życia całej społeczności. Powyższe rekomendacje mają na celu poprawę sytuacji w regionie poprzez zwiększenie adekwatnych działań na rzecz profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Zintegrowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych (narkotyki i alkohol) oraz uzależnieniom behawioralnym pozwoli zwiększyć efektywność wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026. Systemowe podejście do problematyki uzależnień, przyczynia się do bardziej racjonalnego i efektywnego wykorzystania środków finansowych oraz dostosowanie działań do specyficznych potrzeb społeczności lokalnych. Z kolei współpraca różnych instytucji oraz organizacji pozarządowych w ramach Programu umożliwi stworzenie spójnej sieci wsparcia, która pozwoli skutecznie reagować na różnorodne problemy związane z używaniem substancji psychoaktywnych lub uzależnieniem od zachowań, a także konsekwentne promowanie zdrowego stylu życia i wzmocnianie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców Małopolski.

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 Zrealizowane wskaźniki w 2025 roku w ramach Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, w tym uzależnieniom behawioralnym na lata 2022-2026.

Zadania	Wskaźniki	Mierniki	Realizatorzy	2025 rok
Cel 1. WSPIERANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH ORAZ EDUKACYJNYCH WŚRÓD DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH W OBSZARZE PROBLEMATYKI ZWIĄZANEJ Z UZALEŻNIENIAMI				
1.1 Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i innych podmiotów w obszarze profilaktyki narkomanii, profilaktyki alkoholowej, problematyki uzależnień behawioralnych, profilaktyki rodzinnej oraz na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu	Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów w obszarze profilaktyki uzależnień, którym udzielono wsparcia	Min. 10/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe	Samorząd województwa: 14 Samorządy gminne: 967 Samorządy powiatowe: 1
	Liczba zrealizowanych projektów	Min. 10/rok		Samorząd województwa: 19 Samorządy gminne: 813
	Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych na realizację projektów	Min. 500 tys./rok		Samorząd województwa: 435 000 zł Samorządy gminne: 16 014 562,36 zł Samorządy powiatowe: 20 000 zł
1.2 Prowadzenie, inicjowanie oraz wspieranie edukacyjnych kampanii społecznych z obszaru problematyki alkoholowej, FASD oraz przeciwdziałania przemocy domowej, w obszarze przeciwdziałania używaniu substancji psychoaktywnych, zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi oraz zapobiegania zachowaniom ryzykownym w obszarze zakażenia wirusem HIV	Liczba zorganizowanych i/lub wspieranych kampanii	Min. 1/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, WOTUW, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ROPS, Kuratorium Oświaty, Zespół do spraw realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS w województwie małopolskim	Samorząd województwa/organizacja pozarządowa: 1 Samorządy gminne: 265 Samorządy powiatowe: 6 Ekspert: 1
	Liczba informacji w środkach masowego przekazu	Min 1/rok		Organizacja pozarządowa: 1 Samorządy gminne: 341 Samorządy powiatowe: 32 Ekspert: 100
1.3 Wspieranie programów oraz działań w obszarze profilaktyki uzależnień skierowanych do dzieci, młodzieży, studentów, rodziców i opiekunów oraz inicjowanie różnych form profilaktyki zintegrowanej jak i rówieśniczej opartej na działaniach liderów młodzieżowych	Liczba zorganizowanych / wspieranych programów	Min. 5/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, WOTUW, Kuratorium Oświaty, Policja	Samorząd województwa/organizacje pozarządowe: 1 Samorząd województwa/Policja: 1 Samorządy gminne: 953 Samorządy powiatowe: 73 Ekspert: 3
	Liczba odbiorców programów	Min. 200 os./rok		Samorząd województwa/organizacje pozarządowe: 465 Samorząd województwa/Policja: 149 439 Samorządy gminne: 98 958 Samorządy powiatowe: 12 556 Ekspert: 736

Zadania	Wskaźniki	Mierniki	Realizatorzy	2025 rok
1.4 Wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	Liczba zorganizowanych / wspieranych programów	Min. 2/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, WOTUW, Kuratorium Oświaty	Samorząd województwa/organizacje pozarządowe: 4 Samorządy gminne: 264 Samorządy powiatowe: 4 Ekspert/WOTUW: 1 WOTUW: 3 WSSE: 1
	Liczba odbiorców wspieranych programów	Min. 50/rok		Samorząd województwa/organizacje pozarządowe: 1 376 Samorządy gminne: 27 211 Samorządy powiatowe: 1 064 Ekspert/WOTUW: 102 WOTUW: 270 WSSE: 16 662
1.5 Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień, w tym wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie stron internetowych, poradni internetowych, telefonu zaufania, współpraca z mediami	Liczba działań dotyczących upowszechniania wiedzy w obszarze uzależnień	Min. 3/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, WOTUW, Kuratorium Oświaty, Policja	Samorząd województwa/Organizacje pozarządowe: 3 Ekspert: 4 WOTUW: 1 (strona internetowa) Samorządy gminne: 569 Samorządy powiatowe: 13 WSSE - 5
	Liczba odbiorców przeprowadzonych działań	Min. 500 os./rok		Samorząd województwa/Organizacje pozarządowe: 39 980 Ekspert: 1 887 WOTUW: bd Samorządy gminne: 150 893 Samorządy powiatowe: 2 844 WSSE – 39 271
1.6 Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej	Liczba placówek leczniczych, poradni w których wdrożone zostały standardy i procedury profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD	Min. 1/czas realizacji Programu	Samorząd województwa, samorządy gminne, placówki lecznicze, poradnie, organizacje pozarządowe	Samorząd województwa/Placówki lecznicze: 1 Samorządy gminne: 11
1.7 Wspieranie rozwoju punktów konsultacyjno-diagnostycznych prowadzących bezpłatnie działania profilaktyczne oraz anonimowo badania na obecność wirusa HIV	Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych na działalność punktów konsultacyjnych	Min. 10 tys./rok	Samorząd województwa, samorządy gminne	Samorząd województwa: 27 017 zł Samorządy gminne: bd
	Liczba punktów (PKD)	Min. 1/rok		Samorząd województwa: 1 Samorządy gminne: 1
	Liczba osób, które wykonały anonimowo badania na obecność wirusa HIV	Min. 2000 os./rok		Samorząd województwa: 186 Samorządy gminne: 2 753

Zadania	Wskaźniki	Mierniki	Realizatorzy	2025 rok
1.8 Zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu oraz zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa w zakresie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim, reklamy, promocji i spożywania napojów alkoholowych	Liczba gmin prowadzących kontrole punktów sprzedaży	Min. 90/rok	Samorządy gminne, Policja	Samorząd województwa/Organizacje pozarządowe: 1 Samorządy gminne: 99
	Liczba przeprowadzonych szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych przez gminę	Min. 90/rok		Samorząd województwa/Organizacje pozarządowe: 80 Samorządy gminne: 583
	Liczba uczestników szkoleń	Min. 1 tys. os/rok		Samorząd województwa/Organizacje pozarządowe: 100 Samorządy gminne: 1 822
	Zmniejszenie liczby punktów sprzedaży alkoholu	o min. 5% w okresie realizacji Programu		Samorządy gminne: 56 (30%)
Cel 2. ROZWÓJ SYSTEMU POMOCY OSOBOM UZALEŻNIONYM ORAZ ICH RODZINOM				
2.1 Edukacja kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym: szkolenia z zakresu problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych, ich wpływu na funkcjonowanie bliskich oraz ryzykiem zakażenia wirusem HIV; szkolenia osób o zawodach niemedycznych mających kontakt z osobami stosującymi substancje psychoaktywne w zakresie podejmowania właściwych interwencji oraz rozwój systemu kształcenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego oraz instytucji z obszaru rozwiązywania problemów społecznych i uzależnień, superwizje	Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów seminariów i konferencji	Min. 8/rok	WOTUW, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, placówki leczenia uzależnień, organizacje pozarządowe, samorząd województwa, samorządy gminne i powiatowe	Samorząd Województwa/organizacje pozarządowe:1 Samorządy gminne: 124 Samorządy powiatowe: 16 WOTUW: 2 Ekspert: 8
	Liczba uczestników szkoleń, warsztatów seminariów i konferencji	Min. 500 os./rok		Samorząd Województwa/organizacje pozarządowe:139 Samorządy gminne: 2 125 Samorządy powiatowe: 1 232 WOTUW: 38 Ekspert: 1 036
	Liczba uczestników szkoleń w ramach programu certyfikacji terapeutów uzależnień, organizowanych przez MOSTU	Min. 20 os./rok		
	Liczba przeprowadzonych superwizji	Min. 20/rok		Samorządy gminne: 111 WOTUW: w 28 placówkach leczenia uzależnień (352 godzin)
2.2 Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.	Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów seminariów i konferencji	Min. 1/rok	WOTUW, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, placówki leczenia uzależnień, organizacje pozarządowe, samorząd województwa, samorządy gminne i powiatowe, Kolegium Lekarzy	Samorządy gminne: 6 Ekspert/WOTUW/WSSE: 1 Placówki leczenia uzależnień:3 Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych:45

Zadania	Wskaźniki	Mierniki	Realizatorzy	2025 rok
Edukacja rodzin zastępczych i rodzin adopcyjnych i innych na temat FASD	Liczba uczestników szkoleń, warsztatów seminariów i konferencji	Min. 20 os./rok	Rodzinnych, Okręgowa Izba Lekarska, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych	Samorządy gminne: 50 Ekspert/WOTUW/WSSE: 132 Placówki leczenia uzależnień: 56 Małopolska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych: 157
2.3 Rozwój placówek leczenia uzależnień stacjonarnych i ambulatoryjnych dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży (w tym z problemem uzależnień behawioralnych) bądź budowa nowego ośrodka	Liczba placówek, które otrzymały wsparcie merytoryczne i/lub finansowe	Min. 1/rok	WOTUW, samorząd województwa, jednostki szczebla gminnego powiatowego, organizacje pozarządowe	Samorządy gminne: 26
	Liczba placówek dla dzieci i młodzieży	Min. 1/rok		Samorząd Województwa: 1 Samorządy gminne: 7
2.4 Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich (w tym zakażonych wirusem HIV, HBV, i/lub HCV) w trakcie jak i po zakończeniu leczenia odwykowego	Liczba ośrodków, które otrzymały wsparcie finansowe	Min. 2/rok	Podmioty świadczące działalność leczniczą, organizacje pozarządowe, WOTUW, placówki leczenia uzależnień, samorząd województwa, samorządy gminne i powiatowe, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM	Samorząd Województwa/organizacje pozarządowe: 1 Samorządy gminne: 16
	Wysokość nakładów finansowych przeznaczonych na wspieranie ośrodków	Min. 20 tys./rok		Samorząd Województwa/organizacje pozarządowe: 20 381 zł Samorządy gminne: 503 000 zł
2.5 Współdziałanie w zakresie rozwoju systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez dofinansowanie ośrodków przeznaczonych dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym tzw. Centrów Integracji Społecznej	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wspieranie CIS	Min. 400 tys./rok	Samorząd województwa, samorządy powiatowe, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	Samorządy gminne: 1 137 186,7 zł
	Liczba uczestników CIS	Min. 200/rok		Samorządy gminne: 250
2.6 Zapewnienie dostępności oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin	Liczba działających placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej	Min. 250/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe	Samorządy gminne: 169 Samorządy powiatowe: 9
	Liczba działających placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej	Min. 40/rok		Samorządy gminne: 36 Samorządy powiatowe: 6
	Liczba działających placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej	Min. 40/rok		Samorządy gminne: 32
	Liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty placówek wsparcia dziennego	Min. 10 tys./rok		Samorządy gminne: 9 915 zł Samorządy powiatowe: 508
2.7 Zapewnienie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie	Liczba działających punktów konsultacyjnych udzielających pomocy/porad dla ofiar przemocy w rodzinie	Min. 100/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, samorządy powiatowe, organizacje pozarządowe	Samorządy gminne: 143 Samorządy powiatowe: 11

Zadania	Wskaźniki	Mierniki	Realizatorzy	2025 rok
	Liczba działających telefonów zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie	Min. 30/rok		Samorządy gminne: 40 Samorządy powiatowe: 13
	Liczb działających schronisk/hosteli dla ofiar przemocy w rodzinie	Min. 5/rok		Samorządy gminne: 11 Samorządy powiatowe: 11
	Liczba działających ośrodków wsparcia, w tym ośrodków interwencji kryzysowej	Min. 10/rok		Samorządy gminne: 16 Samorządy powiatowe: 13
	Liczba działających grup wsparcia dla ofiar przemocy, grup terapeutycznych	Min. 100/rok		Samorządy gminne: 69 Samorządy powiatowe: 9
2.8 Wspieranie rozwoju oferty programów pomocy psychologicznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej i psychoterapii dla osób uzależnionych, w tym z podwójną diagnozą lub z innymi dysfunkcjami, współuzależnionych, DDA, ofiar przemocy oraz innych uzależnień behawioralnych w placówkach odwykowych, zakładach karnych, przytuliskach dla bezdomnych	Liczba wspieranych programów dla pacjentów w placówkach terapii uzależnień, na oddziałach terapeutycznych, w zakładach karnych i przytuliskach dla bezdomnych	Min. 10/rok	Podmioty świadczące działalność leczniczą, WOTUW, placówki leczenia uzależnień, samorząd województwa, samorządy gminne i powiatowe	Samorząd Województwa/organizacje pozarządowe: 6 Samorządy gminne: 21 Samorządy powiatowe: 5 Placówki leczenia uzależnień: 1
	Liczba uczestników programów	Min. 100 os./rok		Samorząd Województwa/organizacje pozarządowe: 2 460 Samorządy gminne: 2 203 Samorządy powiatowe: 621 Placówki leczenia uzależnień: 70
Cel 3. ROZWÓJ ORAZ WZMACNIANIE WSPÓŁPRACY Z INSTYTUCJAMI I OSOBAMI DZIAŁAJĄCYMI W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM ORAZ MONITOROWANIE SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ DOTYCZĄCEJ UZALEŻNIEŃ				
3.1 Organizacja konferencji, seminariów, narad, szkoleń, warsztatów poświęconych zdobywaniu nowej wiedzy, wymianie doświadczeń, promowania dobrych praktyk oraz podjęcia wspólnych działań na rzecz profilaktyki uzależnień	Liczba zorganizowanych konferencji, seminariów, narad, szkoleń, warsztatów	Min. 5/rok	WOTUW, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, placówki leczenia uzależnień, organizacje pozarządowe, Kuratorium Oświaty, samorządy gminne	Samorząd województwa/Ekspert/WOTUW: 1 Samorządy gminne: 232 Samorządy powiatowe: 1 Ekspert: 1 WOTUW/WSSE: 2 Policja: 80 Placówki leczenia uzależnień: 5
	Liczba uczestników konferencji, seminariów, narad, szkoleń, warsztatów	Min. 100/rok		Samorząd województwa/Ekspert/WOTUW: 80 Samorządy gminne: 13 183 Samorządy powiatowe: 8 Ekspert: 109 WOTUW/WSSE: 917 Policja: 7 000 Placówki leczenia uzależnień: 338

Zadania	Wskaźniki	Mierniki	Realizatorzy	2025 rok
3.2 Monitorowanie, badanie problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu) oraz w zakresie uzależnień behawioralnych oraz zagrożeń zakażeniem wirusem HIV	Liczba zrealizowanych i opracowanych badań, szacunków, diagnoz	Min. 10/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, powiatowe, Ekspert Wojewódzki ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii WM, WOTUW, ROPS, organizacje pozarządowe.	Samorządy gminne: 57 Samorządy powiatowe: 1
3.3 Rozwijanie platformy współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze uzależnień	Liczba zorganizowanych spotkań platformy współpracy udział w spotkaniach platformy współpracy	Min. 1/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne, powiatowe, Ekspert wojewódzki ds. informacji o narkotykach i narkomanii WM, WOTUW, organizacje pozarządowe, Policja	Samorząd Województwa: 1 (MRPU) Samorządy gminne: 64 Samorządy powiatowe: 8 Ekspert: 2
	Liczba instytucji, których przedstawiciele brali udział w spotkaniach	Min. 10/rok		Samorząd Województwa: 17 Samorządy gminne: 247 Ekspert: 20
3.4 Rozwijanie i wspieranie działań Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego w realizacji zadań statutowych – zarządzanie i koordynacja Programu	Nakłady finansowe na koordynację i realizację Programu.	Min 150 tys./rok	Samorząd województwa	Samorząd województwa: 290 000 zł
3.5 Wspieranie WOTUW w realizacji zadań statutowych – zarządzanie i koordynacja Programu.	Nakłady finansowe na koordynację i realizację Programu przez WOTUW	Min 200 tys./rok	Samorząd województwa	Samorząd województwa: 290 000 zł
3.6 Prowadzenie i rozwijanie strony internetowej województwa małopolskiego dotyczącej profilaktyki	Liczba odwiedzających stronę.	Min. 500/rok	Samorząd województwa	Samorząd województwa: 185 tys. (204 tys. odsłon)
	Liczba zamieszczonych treści w obszarze uzależnień	Min. 10/rok		Samorząd województwa: 18 artykułów/informacji
3.7 Wspieranie działalności środowisk samopomocowych, abstynenckich oraz duszpasterstw trzeźwości	Liczba samopomocowych oraz abstynenckich	Min. 20/rok	Samorząd województwa, samorządy gminne i powiatowe, WOTUW, placówki leczenia uzależnień, organizacje pozarządowe	Samorządy gminne: 96

Źródło: Opracowanie własne Departamentu Zdrowia UMWM na podstawie danych własnych i z poszczególnych instytucji.

Załącznik nr 2 Zasoby instytucjonalne w województwie małopolskim w 2025 roku w zakresie leczenia uzależnień.

W województwie małopolskim jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty, województwo) ściśle współpracują z instytucjami, powołanymi by wspomagać realizację zadań związanych z profilaktyką i przeciwdziałaniem uzależnieniom. Na szczeblu wojewódzkim funkcjonują między innymi następujące podmioty: Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie, Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Komenda Wojewódzka Policji w Krakowie, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krakowie, placówki leczenia uzależnień, sądy, prokuratury okręgowe i prokuratury rejonowe. W powiatach na terenie województwa działają między innymi Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji społecznej oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Natomiast gminy powołują Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocników oraz Koordynatorów gminnych ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Pomoc można uzyskać także w Ośrodkach Pomocy Społecznej, Ośrodkach Interwencji Kryzysowej, jak również w punktach konsultacyjnych, placówkach wsparcia dziennego. Realizowane są także spotkania Międzyinstytucjonalnej Platformy Współpracy na rzecz Przeciwdziałania Narkomanii.

Poniżej wykaz placówek leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych innych niż alkohol oraz wykaz placówek leczenia uzależnień od alkoholu, a także placówek zajmujących się leczeniem uzależnień behawioralnych.

Tabele: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 – Placówki leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych innych niż alkohol w województwie małopolskim w 2025 roku.

Tabela 1.

Oddziały leczenia zespołów abstynencyjnych po substancjach psychoaktywnych (detoksykacja)					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Ośrodek Lecznico-Rehabilitacyjny dla Osób Uzależnionych oddział detoksykacyjny	ul. Suchy Jar 4a, 31-983 Kraków	12 645 06 10
2	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie sp. z o. o.	os. Złotej Jesieni 1, 31-826 Kraków ots-sekretariat@rydygierkrakow.pl www.szpitalrydygier.pl	12 646 84 04

Tabela 2.

Oddziały stacjonarne terapii uzależnień od substancji psychoaktywnych					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Kliniczny im. dr. J. Babińskiego SP ZOZ w Krakowie	ul. Józefa Babińskiego 29, 30-393 Kraków, oddzial7b@babinski.pl https://babinski.pl/oddzial-oru/	12 65 24 210
2	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia Terapii i Rehabilitacji Uzależnień Monar „Dom Monaru”	ul. Suchy Jar 4, 31-983 Kraków kontakt@dommonarukrakow.pl www.dommonarukrakow.pl	12 645 09 67
3	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby „Dom Gwan”	ul. Nadbrzezie 25, 31-983 Kraków dom_gwan@wp.pl	12 681 00 66

Tabela 3.

Poradnie leczenia uzależnień, które deklarują pracę z uzależnieniami od środków innych niż alkohol					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	NZOZ Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień	ul. Wielicka 73, 30-552 Kraków poradnia@kctu.pl	12 425 57 47
2	M. Kraków	M. Kraków	NZOZ Małopolskie Centrum Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	ul. Stoczniovców 7, 30-709 Kraków mcpilu@wp.pl	12 262 95 49
3	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Uniwersytecki w Krakowie. Poradnia Leczenia Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych dla Dzieci i Młodzieży	ul. Śniadeckich 3, 31-501 Kraków	12 424 87 56

Poradnie leczenia uzależnień, które deklarują pracę z uzależnieniami od środków innych niż alkohol					
4	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień	ul. Św. Katarzyny 3, 31-063 Kraków poradnia@monar.krakow.pl	12 430 61 35
5	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie sp. z o.o. Poradnia Leczenia Uzależnień	os. Złotej Jesieni 1, 31-826 Kraków ops-sekretariat@rydygierkrakow.pl	12 646 87 83 12 646 83 17
6	brzeski	Brzesko	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzesku Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Kościuszki 68, 32-800 Brzesko szpital@spzoz-brzesko.pl	14 662 13 20
7	gorlicki	Gorlice	Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice spotuiw@wp.pl , ctu@ctu.gorlice.pl	18 352 77 45
8	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu	ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz nsodwyk@poczta.fm http://www.szpital-krynica.pl/uzaleznienia-nowysacz	18 440 71 31
9	oświęcimski	Oświęcim	NZOZ Centrum Psychoterapii „Sobrietas”	ul. Powstańców Śląskich 21, 32-600 Oświęcim, biuro@nzoz.sobrietas.pl , biuro@sobrietas.pl	33 444 67 16 730 797 794
10	tarnowski	Tuchów	Centrum Zdrowia w Tuchowie	ul. Szpitalna 1, 33-170 Tuchów	14 653 51 01
11	tatrzański	Zakopane	NZOZ Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień „Rodzina”	ul. Grunwaldzka 5a, 34-500 Zakopane	18 201 72 00
12	M. Kraków	M. Kraków	Parasolowe Centrum Terapii	ul. Rakowicka 10a, 31-511 Kraków mail: info@parasol.org.pl	12 430 03 18
13	M. Kraków	M. Kraków	Powrót z U. Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych	Ul. Bobrowskiego 10, 31-552 Kraków powrotzukurakow@wp.pl	12 412 77 22. 784 710 162
14	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Nowym Sączu	Ul. Narutowicza 6, 33-300 Nowy Sącz mail: monarnowysacz@interia.pl	18 443 74 44
15	M. Kraków	M. Kraków	SNZOZ UNIMED Poradnia Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnień	Ul. Młodej Polski 7, 30-131 Kraków	12 637 08 49

Tabela 4.

Oddziały Dienne Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie sp. z o.o. Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych	os. Złota Jesień 1, 31-826 Kraków www.szpitalrydygier.pl	12 646 87 33
2	M. Kraków	M. Kraków	Szpitala Uniwersytecki w Krakowie. Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień O/K Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży	ul. Olszańska 5, 31-000 Kraków	12 422 56 74

Tabela 5.

Ośrodki leczenia uzależnień bliżej niescharakteryzowanych					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów szpital@szpital.info.pl	33 875 24 46
2	krakowski	Skąpa	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Skale	ul. Krakowska 250, 32-043 Cianowice biuro@przychodnia-skala.pl	12 389 10 56, 12 389 00 00, 12 389 10 05
3	M. Tarnów	M. Tarnów	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SP ZOZ w Tarnowie	ul. Lwowska 178a, 33-100 Tarnów hospital@lukasz.med.pl	14 631 50 00

Tabela 6.

Inne placówki pomocowe					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Monar – Noclegownia dla Osób Uzależnionych	ul. Sadowa 113a, 32-020 Wieliczka wodowska@interia.pl	606 203 156
2	M. Kraków	M. Kraków	Poradnia Profilaktyczno-Społeczna Towarzystwa „Powrót z U”	ul. Bobrowskiego 10, 31-552 Kraków	12 412 77 22
3	tarnowski	Tarnów	Wspólnota Cenacolo – dom w Porębie Radlnej	Poręba Radlna k/Tarnowa	14 679 51 23
5	wielicki	Wieliczka	Hostel – Monar	ul. Sadowa 117A, 32-020 Wieliczka wodowska@interia.pl	606 203 156

Inne placówki pomocowe					
6	M. Kraków	M. Kraków	DRPO-IN placówka prowadzona przez MONAR	ul. Krakowska 19, 31-062 Kraków	786 847 747

Tabela 7.

Placówki prywatne					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	krakowski	Liszki	Prywatny Ośrodek Terapii „Wiosenna”	Ściejowice 231, 32-060 Ściejowice	733 175 138
2	krakowski	Świątniki Górne	Prywatny Ośrodek Attente	ul. Krakowska 10, 32-040 Świątniki Górne	603 900 554
3	M. Kraków	M. Kraków	Prywatny Ośrodek Leczenia Uzależnień „Tęcza”	ul. Tuwima 1, 31-581 Kraków	662 225 535
4	chrzanowski	Alwernia	Ośrodek terapii uzależnień „nowe życie”	Ul. Jana III Sobieskiego 12, 32-566 Alwernia	504 106 335
5	limanowski	Niedźwiedź	Prywatne Centrum Terapii Uzależnień „Koninki”	Poręba Wielka 480, 34-735 Niedźwiedź	18 331 72 50
6.	tarnowski	Tarnowiec	Ośrodek Terapii Uzależnień SYMPTOM	ul. Szczytowa 28, 33-112 Tarnowiec	531 01 01 00
7.	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	Prywatny Ośrodek Terapii Uzależnień „Stoneczna”	ul. Zabełcka 7, 33-300 Nowy Sącz	514 214 515
8.	Kraków	Lusina	Prywatny Ośrodek Leczenia Uzależnień Nowy Dzień	ul. Św. Floriana 41, 30-698 Lusina	729 297 878
9.	Kraków	Kraków	Krakowskie Prywatne Centrum Psychoterapii Uzależnień i Rehabilitacji	ul. Obrony Tyńca 22a, 30-396 Kraków	531 936 963

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Eksperta Wojewódzkiego ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii Województwa Małopolskiego.

Tabele: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 – Placówki leczenia uzależnień od alkoholu w województwie małopolskim w 2025 roku.

Tabela 8.

Poradnie i przychodnie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Przedsiębiorstwo KSTU Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień Ośrodek Psychoterapii Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Wielicka 73, 30-552 Kraków poradnia@kctu.pl , www.kctu.pl	505 163 623
2	M. Kraków	M. Kraków	Przedsiębiorstwo KSTU Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień Ośrodek Psychoterapii DDA	ul. Jerzmanowskiego 40, 30-836 Kraków, e-mail: filia@kctu.pl , www.kctu.pl	12 425 57 47 - wew. 2 792 430 240 789 288 462
3	M. Kraków	M. Kraków	Centrum Stowarzyszenie w Dobrą Stronę	ul. Batorego 5, 31-135 Kraków e-mail: stowarzyszenie.wds@gmail.com	796 231 871
4	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Kliniczny im. Dr Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Poradnia dla Osób z Problemami Alkoholowymi	ul. Babińskiego 29, 30-393 Kraków, e-mail: pwpo@babinski.pl , www.wotuw.malopolska.pl	12 652 44 99
5	M. Kraków	M. Kraków	"PRO-VITA" NZOZ Kraków - Śródmieście Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnień	ul. Basztowa 5, 31-134 Kraków e-mail: provitaestery@wp.pl www.provita.org.pl	12 421 95 67
6	M. Kraków	M. Kraków	Fundacja „Zdrowie dla Budowlanych” Poradnia Leczenia Uzależnień "ALKO-MED"	os. Sportowe 24, 31-966 Kraków e-mail: alkomed@gmail.com , www.fundacjazdb.pl	512 981 617
7	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenie w Dobrą Stronę i Centrum Psychoterapii i Terapii Uzależnień, Współuzależnienia i DDA	os. Kolorowe 21, 31-941 Kraków e-mail: stowarzyszenie.wds@gmail.com	12 644 45 55
8	bocheński	Bochnia	NZOZ „Psychomedica” Sp. z o.o. Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu	ul. Poniatowskiego 25, 32-700 Bochnia e-mail: ptu.bochnia@gmail.com	881 046 956
9	oświęcimski	Oświęcim	NZOZ Centrum Psychoterapii „Sobrietas”	Ul. Powstańców Śląskich 21 32-600 Oświęcim, e-mail: biuro@sobrietas.pl	730 797 794
10	gorlicki	Gorlice	Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice, e-mail: ctu@ctu.gorlice.pl	18 352 77 45

Poradnie i przychodnie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia					
11	tarnowski	Tuchów	Centrum Zdrowia Tuchów sp. z o. o. Centrum Zdrowia Tuchów-Przychodnia Ośrodek Psychoterapii Poradnia Leczenia Uzależnień	Kolejowa 8B, 33-170 Tuchów e-mail: poradnia.uzaleznienn@czt.com.pl	14 687 04 00
12	wadowicki	Wadowice	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Karmelicka 5, 34-100 Wadowice e-mail: pps@zozowadowice.pl	33 872 13 67
13	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów e-mail: echmiel@szpital.info.pl	33 875 75 63 604 513 268

Tabela 9.

Poradnie leczenia uzależnień					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	bocheński	Bochnia	NZOZ "OSIEDLE UROCZE" Sp. z o. o. Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholizmu	ul. Poniatowskiego 25, 32-700 Bochnia e-mail: ptu.bochnia@gmail.com	881 046 956
2	brzeski	Brzesko	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzesku Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Kościuszki 68, 32-800 Brzesko www.spoz-brzesko.pl e-mail: kier.ouzaleznienn@spoz-brzesko.pl , sekr.ouzaleznienn@spoz-brzesko.pl	14 662 13 20
3	chrzanowski	Chrzanów	Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Sokoła 19, 32-500 Chrzanów e-mail: zla@zla-chrzanow.pl	32 623 38 45 wew. 61
4	chrzanowski	Libiąż	Miejski Centrum Medyczne Poradnia Uzależnień	ul. 9 Maja 2, 32-590 Libiąż e-mail: mcm2005@wp.pl	32 627 14 21 wew. 53
5	chrzanowski	Trzebinia	NZOZ Trzebinia Poradnia Uzależnień	ul. Harcerska 13, 32-541 Trzebinia www.nzoz.trzebinia.com	32 711 83 43 504 934 268
6	gorlicki	Gorlice	Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice e-mail: ctu@ctu.gorlice.pl , www.ctu-gorlice.pl	18 352 77 45
7	krakowski	Skąpa	SPZOZ w Skale Poradnia Leczenia Uzależnień (Siedziba Poradni - Cianowice Małe)	Ul. Krakowska 250, 32-043 Cianowice e- mail: spzozskala@wp.pl www.przychodnia-skala.pl	12 389 00 00 12 416 34 05
8	limanowski	Limanowa	"PROMEDICUM" Poradnia Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień	ul. Kościuszki 15, 34-600 Limanowa, e-mail: nzozpromedicum@gmail.com	18 337 42 01
9	M. Kraków	M. Kraków	"PRO-VITA" NZOZ Kraków - Śródmieście Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień Poradnia Leczenia Uzależnień Współuzależnień	ul. Basztowa 5, 31-134 Kraków e-mail: provitaestery@wp.pl www.provita.org.pl	12 421 95 67
10	M. Kraków	M. Kraków	Centrum Medycyny Profilaktycznej Sp. z o. o. Poradnia Uzależnień	ul. Komorowskiego 12, 30-106 Kraków e-mail: lesniak@cmp.krakow.pl e.piskorz@cmp.krakow.pl , www.cmp-krakow.pl	12 683 05 28
11	M. Kraków	M. Kraków	Przedsiębiorstwo KSTU Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień Ośrodek Psychoterapii Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Wielicka 73, 30-552 Kraków e-mail: poradnia@kctu.pl , www.kctu.pl	505 163 623
12	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenia Pomocna Dłoń Poradnia Leczenia Uzależnień Poradnia dla DDA i rodzin osób uzależnionych	ul. Sudolska 16, 31-422 Kraków e-mail: stowarzyszenie.poradnia@wp.pl	12 626 02 33
13	M. Kraków	M. Kraków	Przedsiębiorstwo KSTU Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień Ośrodek Psychoterapii DDA	ul. Jerzmanowskiego 40, 30-836 Kraków, e-mail: filia@kctu.pl , www.kctu.pl	12 359 30 18
14	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera Poradnia Leczenia Uzależnień	os. Złotej Jesieni 1, 31-826 Kraków e- mail: plu@rydygierkrakow.pl www.szpitalrydygier.pl	12 646 83 17
15	M. Kraków	M. Kraków	NZOZ Centrum Stowarzyszenia w Dobrą Stronę Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia	ul. Radomska 36, 31-435 Kraków, e-mail: stowarzyszenie.wds@gmail.com	12 418 18 52 796 231 871
16	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenia Pomocna Dłoń Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Radzikowskiego 29, 31-315 Kraków, stowarzyszenie.poradnia@wp.pl www.pomocnadlon-krakow.pl	12 626 02 33
17	M. Kraków	M. Kraków	Fundacja „Zdrowie dla Budowlanych” Poradnia Leczenia Uzależnień "ALKO-MED"	os. Sportowe 24, 31-966 Kraków, e-mail: alkomed@gmail.com	512 981 617
18	M. Kraków	M. Kraków	NZOZ Specjalistyczna Poradnia Lekarska "ERGOMED" s. c. Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Bonarka 18, 30-415 Kraków e-mail: mp@ergomed.pl www.ergomed.pl	12 266 84 82
19	M. Kraków	M. Kraków	NZOZ Małopolskie Centrum Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	ul. Stoczniovców 7, 30-709 Kraków e- mail: mcpilu@wp.pl	12 262 95 49

Poradnie leczenia uzależnień					
20	m. Kraków	m. Kraków	Szpital Uniwersytecki w Krakowie Oddział Kliniczny Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży Poradnia Leczenia Uzależnień dla Dorosłych	ul. Śniadeckich 10, 31-531 Kraków, e-mail: rejestracja.psychiatriadoroslych@su.krakow.pl www.su.krakow.pl	12 424 81 86
21	m. Kraków	m. Kraków	CM UNIMED Centrum Psychoterapii i Terapii Uzależnień Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Młodej Polski 7, 31-131 Kraków e-mail: rejestracja@unimed-nzoz.pl www.unimed-nzoz.pl	12 415 81 12
22	miechowski	Miechów	Szpital Św. Anny, Poradnia Leczenia Uzależnień w Miechowie	ul. Szpitalna 3, 32-200 Miechów, e-mail: Poradnia.miechow@gmail.com	41 382 03 50
23	myślenicki	Myślenice	SP ZOZ w Myślenicach Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Szpitalna 2, 32-400 Myślenice e-mail: plumyslenice@gmail.com www.szpitalmyslenice.pl	12 273 02 13
24	myślenicki	Myślenice	NZOZ Centrum Psychoterapii s. c.	ul. Pardyaka 5/4, 32-400 Myślenice e-mail: centrum@psychoterapii.pl www.centrum.psychoterapii.pl	12 272 06 13 697 784 033
25	M. Nowy Sącz	Nowy Sącz	Szpital w Krynicy, Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień (OPITU)	ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz e-mail: nsodwyk@poczta.fm , www.szpital.krynica.pl	18 442 02 87
26	nowosądecki	Krynica-Zdrój	Poradnia dla osób z problemem alkoholowym (OPITU)	ul. Kraszewskiego 142, 33-380 Krynica-Zdrój, e-mail: nsodwyk@poczta.fm	18 473 24 38
27	nowotarski	Nowy Targ	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu Poradnia Terapii Uzależnień	ul. Szpitalna 14, 34-400 Nowy Targ e-mail: olu.nowytarg@onet.pl , www.pszs.eu	18 263 37 06
28	olkuski	Olkusz	Przychodnia Wielospecjalistyczna Nowy Szpital w Olkuszu Poradnia Leczenia Uzależnień	Al. 1000-lecia 13, 32-300 Olkusz e-mail: sekretariat@nzozvita.com.pl , sekretariat.olkusz@nowyszpital.pl	41 240 13 73
29	oświęcimski	Brzeszcze	NZOZ "VITA" Sp. z o. o. Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Piłsudskiego 6, 32-620 Brzeszcze www.nzozvita.com.pl	32 661 15 72 606 357 062
30	oświęcimski	Oświęcim	Zespół Opieki Zdrowotnej Poradnia Odwykowa	ul. Orzeszkowej 1, 32-600 Oświęcim e-mail: monika.kaplita@szpital.oswiecim.pl , www.szpital.oswiecim.pl	33 842 29 77
31	oświęcimski	Oświęcim	NZOZ Centrum Psychoterapii „Sobrietas”	ul. Powstańców Śląskich 21, 32-600 Oświęcim, e-mail: biuro@sobrietas.pl	33 444 67 16
32	suski	Sucha Beskidzka	Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Handlowa 1, 34-200 Sucha Beskidzka, e-mail: stowarzyszenie.poradnia@wp.p	509 116 935
33	M. Tarnów	M. Tarnów	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Lwowska 178 A, 33-100 Tarnów e-mail: olu@lukasz.med.pl , www.lukasz.med.pl	14 631 52 91
34	tarnowski	Tuchów	Centrum Zdrowia Tuchów Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Kolejowa 8b, 33-170 Tuchów, e-mail: poradnia.uzalezniem@czt.com.pl www.czt.com.pl	14 687 04 00
35	tatrzański	Zakopane	Szpital Powiatowy im. dr Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem Przychodnia Specjalistyczna Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Kamieniec 10 b, 34-500 Zakopane, e-mail: por.uzal@szpital-zakopane.pl	18 201 20 21 w. 258 18 206 84 01
36	wielicki	Wieliczka	NZOZ EUROMED Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Sikorskiego 6, 32-020 Wieliczka e-mail: szpunara19@op.pl , www.euromed24.pl	12 278 40 00 12 278 20 05 603 258 555
37	wielicki	Wieliczka	Samodzielny Publiczny Zespół Lecznictwa Otwartego w Wielicze Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Poczтовая 1, 32-020 Wieliczka	12 2634312
38	wadowicki	Wadowice	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Karmelicka 5, 34-100 Wadowice www.zzozwadowice.pl	33 8721367

Tabela 10.

Poradnie terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	Szpital w Krynicy Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień (OPITU) Poradnia Terapii Uzależnień	ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz, e-mail: nsodwyk@poczta.fm www.szpital.krynica.pl	18 442 02 87
2	m. Kraków	m. Kraków	Szpital Uniwersytecki w Krakowie Oddział Kliniczny Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży Poradnia Leczenia Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży	ul. Śniadeckich 3, 31-531 Kraków www.su.krakow.pl	12 424 81 86
3	m. Kraków	m. Kraków	CM UNIMED Poradnia Leczenia Uzależnień Dla Dzieci i Młodzieży	ul. Młodej Polski 7, 30-131 Kraków e-mail: rejestracja@unimed-nzoz.pl www.unimed-nzoz.pl	12 415 81 12

Poradnie terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży					
4	gorlicki	Gorlice	Poradnia dla Dzieci i Młodzieży	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice e-mail: ctu@ctu.gorlice.pl , www.ctu-gorlice.pl	18 352 77 45

Tabela 11.

Dzienne oddziały terapii uzależnienia od alkoholu					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	brzeski	Brzesko	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Brzesku Oddział Dzienny Terapii Uzależnień od Alkoholu	ul. Kościuszki 68, 32-800 Brzesko, e-mail: kier.ouzaleznien@spoz-brzesko.pl , szpital@spoz-brzesko.pl www.spoz-brzesko.pl	14 662 13 20
2	gorlicki	Gorlice	Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach Oddział Dzienny	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice e-mail: ctu@ctu.gorlice.pl	18 352 77 45
3	M. Kraków	M. Kraków	Przedsiębiorstwo KSTU, Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień, Ośrodek Psychoterapii Uzależnień i Współuzależnienia, Oddział Dzienny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin	ul. Wielicka 73, 30-552 Kraków e-mail: poradnia@kctu.pl , www.kctu.pl	505 163 623
4	M. Kraków	M. Kraków	Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień O/K Psychiatrii Dorosłych, Dzieci i Młodzieży Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie	ul. Śniadeckich 10 31-531 Kraków e-mail: rejestracja.psychiatriadoroslych@su.krakow.pl , www.su.krakow.pl	12 424 89 33
5	M. Kraków	M. Kraków	CM UNIMED Centrum Psychoterapii i Terapii Uzależnień Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu	ul. Młodej Polski 7, 31-131 Kraków e-mail: rejestracja@unimed-nzoz.pl	12 415 81 12
6	krakowski	Skąpa	SPZOZ w Skąpie Dzienny Oddział Leczenia Uzależnień (Siedziba Poradni - Cjanowice Małe)	ul. Słomnicka 69, 32-043 Skąpa e-mail: spozskala@wp.pl	12 416 34 05
7	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz e-mail: nsodwyk@poczta.fm	18 442 02 87
8	M. Tarnów	M. Tarnów	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Lwowska 178 A, 33-100 Tarnów, e-mail: olu@lukasz.med.pl www.lukasz.med.pl	14 6315291
9	oświęcimski	Brzeszcze	NZOZ "VITA" Sp. z o. o. Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Piłsudskiego 6, 32-620 Brzeszcze e-mail: sekretariat@nozovita.com.pl	32 661 15 72 606 357 062
10	oświęcimski	Oświęcim	NZOZ Centrum Psychoterapii "SOBRIETAS" Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Powstańców Śląskich 21, 32-600 Oświęcim, e-mail: biuro@noz.sobrietas.pl , www.nzoz.sobrietas.pl	730 797 794
11	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie Oddział Dzienny Terapii Uzależnień Bliżej Niescharakteryzowanych	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów e-mail: echmiel@szpital.info.pl	33 875 75 63
12	nowotarski	Nowy Targ	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień	ul. Szpitalna 14, 34-400 Nowy Targ e-mail: olu_ord@pszs.eu	18 263 34 14

Tabela 12.

Całodobowe oddziały terapii uzależnienia od alkoholu					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Kliniczny im. Dr Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, w tym Osób z innymi Dysfunkcjami	ul. Babińskiego 29, 30-393 Kraków e-mail: wotuw@babinski.pl , oddzial5c@babinski.pl www.wotuw.malopolska.pl	12 652 42 70
2	nowotarski	Nowy Targ	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu Oddział Leczenia Uzależnień	ul. Szpitalna 14, 34-400 Nowy Targ e-mail: olu_ord@pszs.eu , www.pszs.eu	18 263 34 14
3	M. Tarnów	M. Tarnów	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Lwowska 178 A, 33-100 Tarnów e-mail: olu@lukasz.med.pl , www.lukasz.med.pl	14 631 52 91
4	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów, e-mail: otua@szpital.info.pl , www.szpital.info.pl/page.php	33 875 24 46

Tabela 13.

Całodobowy oddział podwójnej diagnozy					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Kliniczny im. Dr Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie Oddział Rehabilitacji dla Uzależnionych od Substancji Psychoaktywnych ze Współistniejącymi Zaburzeniami Psychicznymi	ul. Babińskiego 29, 30-393 Kraków	12 652 42 10

Tabela 14.

Oddziały leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	gorlicki	Gorlice	Szpital Specjalistyczny im. Henryka Klimontowicza w Gorlicach Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	ul. Węgierska 21, 38-300 Gorlice e-mail: szpital@szpital.gorlice.pl	18 355 34 01
2	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Kliniczny im. Dr Józefa Babińskiego SP ZOZ w Krakowie Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	ul. Babińskiego 29, 30-393 Kraków, e-mail: wotuw@babinski.pl , www.wotuw.malopolska.pl	12 652 43 78
3	nowotarski	Nowy Targ	Podhalański Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II w Nowym Targu Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacji)	ul. Szpitalna 14, 34-400 Nowy Targ	18 263 34 00
4	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów e-mail: szpital@szpital.info.pl , www.szpital.info.pl	33 875 24 46 wew. 301 33 875 75 62

Tabela 15.

Oddział Toksykologii i Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Detoksykacji					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera Oddział Toksykologii i Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Detoksykacji	os. Złotej Jesieni 1, 31-826 Kraków e-mail: ots-sekretariat@rydygierkrakow.pl www.szpitalrydygier.pl	12 646 84 04

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Krakowie.

Tabele: 16, 17 – Placówki leczenia uzależnień behawioralnych w województwie małopolskim w 2024 roku.

Tabela 16.

Poradnie leczenia uzależnień					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	M. Kraków	M. Kraków	Przedsiębiorstwo KSTU Krakowskie Centrum Terapii Uzależnień Ośrodek Psychoterapii Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Wielicka 73, 30-552 Kraków e-mail: poradnia@kctu.pl , www.kctu.pl , https://kctu.pl/psychoterapia/osrodek-psychoterapii-uzaleznienia-i-wspoluzaleznienia/ambulatorium/	505 163 623
2	M. Kraków	M. Kraków	Centrum Medycyny Profilaktycznej Poradnia Uzależnień	ul. B. Komorowskiego 12, 30-106 Kraków, e-mail: sekretariat@cmp.krakow.pl www.cmp.krakow.pl	12 683 05 28
3	M. Kraków	M. Kraków	NZOZ Centrum Stowarzyszenie w Dobrą Stronę	ul. Batorego 5, 31-135 Kraków e-mail: stowarzyszenie.wds@gmail.com , https://swds.org.pl	796 231 871
4	M. Kraków	M. Kraków	Centrum Terapii i Psychoterapii Uzależnień CM UNIMED. Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Młodej Polski 7, 30-131 Kraków e-mail: rejestracja@unimed-nzoz.pl https://www.unimed-nzoz.pl/lekarz-rodzinny-i-inne-swiadczenia-nfz/poradnia-leczenia-uzaleznienn.html	12 415 81 12
5	M. Kraków	M. Kraków	Centrum Terapii i Psychoterapii Uzależnień CM UNIMED. Poradnia leczenia uzależnień dla dzieci i młodzieży Kraków	ul. Młodej Polski 7, 30-131 Kraków e-mail: rejestracja@unimed-nzoz.pl https://www.unimed-nzoz.pl/lekarz-rodzinny-i-inne-swiadczenia-nfz/poradnia-leczenia-uzaleznienn.html	12 415 81 12

Poradnie leczenia uzależnień					
6	M. Kraków	M. Kraków	PRO VITA Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień NZOZ	ul. Basztowa 5, 31-134 Kraków e-mail: basztowa@provita.org.pl www.provita.org.pl	12 421 95 67
7	M. Kraków	M. Kraków	Centrum Profilaktyki i Edukacji Społecznej Parasol. Poradnia (odpłatnie)	ul. Rakowicka 10a, 31-511 Kraków e-mail: info@parasol.org.pl https://parasol.org.pl/	12 430 03 18
8	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera w Krakowie sp. z o.o. Poradnia Leczenia Uzależnień (hazard)	os. Złotej Jesieni 1, 31-826 Kraków *oddzielny pawilon (wejście od ul. Mikołajczyka) e-mail: plu@rydygierkrakow.pl www.szpitalrydygier.pl	12 646 83 17
9	M. Kraków	M. Kraków	Stowarzyszenie Pomocna Dłoń Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Radzikowskiego 29, 31-315 Kraków e-mail: stowarzyszenie.poradnia@wp.pl www.pomocnadlon-krakow.pl	12 626 02 33
10	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Uniwersytecki w Krakowie Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Śniadeckich 3, 31-531 Kraków e-mail: rejestracja.psychiatriadoroslych@su.krakow.pl www.su.krakow.pl	12 424 89 33
11	bocheński	Bochnia	Psychomedica sp. z o. o. Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Księcia Józefa Poniatowskiego 25 32-700 Bochnia e-mail: bochnia@nzoz-psychomedica.pl	881 046 956
12	brzeski	Brzesko	Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Brzesku Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Kościuszki 68, 32-800 Brzesko e-mail: szpital@spzoz-brzesko.pl www.spzoz-brzesko.pl	14 662 13 20
13	chrzanowski	Libiąż	"Miejskie Centrum Medyczne" sp. z o. o. Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. 9 Maja 2, 32-590 Libiąż e-mail: mcm2005@wp.pl www.mcm-libiaz.pl/przychodnia-nr-1-libiaz	32 627 14 21
14	gorlicki	Gorlice	Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach Poradnia dla osób uzależnionych (hazard)	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice e-mail: ctu@ctu.gorlice.pl www.ctu.gorlice.pl	18 352 77 45
15	myslenicki	Myślenice	NZOZ Centrum Psychoterapii s.c.	ul. Pardyaka 5/4, 32-400 Myślenice e-mail: centrum@psychoterapii.pl www.centrum.psychoterapii.pl	12 272 06 13 697 784 033
16	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	SP ZOZ Szpital im. dr. J. Dietla w Krynicy-Zdroju Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień (hazard)	ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz e-mail: nsodwyk@poczta.fm www.szpital-krynica.pl/uzaleznienia-nowysacz	18 442 02 87
17	oświęcimski	Oświęcim	Centrum Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia - Ośrodek Rodzinna	ul. Powstańców Śląskich 21, 32-600 Oświęcim e-mail: biuro@sobrietas.pl www.osrodek-rodzinna.pl	730 797 794
18	M. Tarnów	M. Tarnów	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia	ul. Lwowska 178 A, 33-100 Tarnów e-mail: olu@lukasz.med.pl www.lukasz.med.pl	14 631 52 91
19	tarnowski	Tuchów	Centrum Zdrowia Tuchów Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Kolejowa 8b, 33-170 Tuchów e-mail: poradnia.uzalezniem@czt.com.pl www.czt.com.pl	14 687 04 00
20	tarnowski	Wierzchosławice	Centrum Zdrowia Tuchów sp. z o. o. Poradnia Leczenia Uzależnień	Wierzchosławice 39B, 33-122 Wierzchosławice e-mail: poradnia.uzalezniem@czt.com.pl www.czt.com.pl/uslugi/poradnia-leczenia-uzalezniem/wierzchoslawice	14 687 04 00
21	tatrzański	Zakopane	Szpital Powiatowy im. dr Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Kamieniec 10B, 34-500 Zakopane e-mail: por.uzal@szpital-zakopane.pl www.szpital-zakopane.pl	18 54 53 258
22	wadowicki	Wadowice	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Wadowicach Poradnia Leczenia Uzależnień	ul. Karmelicka 5, 34-100 Wadowice e-mail: pps@zozwadowice.pl www.zozwadowice.pl	33 872 13 67
23	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów www.szpital.info.pl	33 875 75 63. 604 513 268

Tabela 17.

Dzienne oddziały terapii uzależnienia od zachowań					
Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa placówki	Adres/e-mail	Telefon kontaktowy
1	gorlicki	Gorlice	Centrum Terapii Uzależnień w Gorlicach Dzienny Oddział Leczenia Uzależnień (hazard)	ul. Szpitalna 10a, 38-300 Gorlice e-mail: ctu@ctu.gorlice.pl	18 352 77 45

Dzienne oddziały terapii uzależnienia od zachowań					
2	M. Kraków	M. Kraków	Szpital Uniwersytecki w Krakowie Oddział Dzienny Leczenia Uzależnień	ul. Śniadeckich 10, 31-531 Kraków e-mail: kwojnicka@su.krakow.pl www.su.krakow.pl	12 424 88 13
3	krakowski	Skala	SPZOZ w Skale Dzienny Oddział Leczenia Uzależnień (Siedziba Poradni - Cianowice Małe)	ul. Krakowska 250, 32-043 Cianowice e-mail: spzozskala@wp.pl	12 416 34 05
4	M. Nowy Sącz	M. Nowy Sącz	Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Waryńskiego 1, 33-300 Nowy Sącz e-mail: nsodwyk@poczta.fm	18 442 02 87
5	M. Tarnów	M. Tarnów	Szpital Wojewódzki im. św. Łukasza SPZOZ w Tarnowie Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Lwowska 178 A, 33-100 Tarnów, e-mail: olu@lukasz.med.pl www.lukasz.med.pl	14 6315291
6	oświęcimski	Brzeszcze	NZOZ "VITA" Sp. z o. o. Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Piłsudskiego 6, 32-620 Brzeszcze e-mail: sekretariat@nzozvita.com.pl	32 661 15 72 606 357 062
7	oświęcimski	Oświęcim	NZOZ Centrum Psychoterapii "SOBRIETAS" Oddział Dzienny Psychoterapii Uzależnień	ul. Powstańców Śląskich 21, 32-600 Oświęcim, e-mail: biuro@nzoz.sobrietas.pl , www.nzoz.sobrietas.pl	730 797 794
8	wadowicki	Andrychów	Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Andrychowie Oddział Dzienny Terapii Uzależnień Blżej Niescharakteryzowanych	ul. Dąbrowskiego 19, 34-120 Andrychów e-mail: echmiel@szpital.info.pl	33 875 75 63